

Stanovisko

**Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
k Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky
za rok 2013**

Bratislava, jún 2014

Obsah:

Zhrnutie	4
Ú v o d	6
1 Náležitosti Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013	6
2 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia SR	6
2.1 <i>Ekonomický vývoj SR v kontexte vývoja európskej a globálnej ekonomiky</i>	6
2.2 <i>Základné ekonomické ukazovatele SR</i>	9
2.2.1 <i>Stanovisko k vývoju ukazovateľov ekonomického rastu</i>	10
2.2.2 <i>Stanovisko k vývoju ukazovateľov trhu práce</i>	12
2.2.3 <i>Stanovisko k vývoju ukazovateľov cenového vývoja</i>	17
2.2.4 <i>Stanovisko k vývoju platobnej bilancie</i>	20
3 Výsledok hospodárenia verejnej správy za rok 2013 v metodike ESA 95	22
3.1 <i>Súhrnné výsledky hospodárenia (saldo) verejnej správy</i>	24
3.2 <i>Stav a vývoj dlhu verejnej správy podľa maastrichtských kritérií</i>	25
4 Zámery, ciele a opatrenia rozpočtovej politiky v roku 2013	30
4.1 <i>Základné rozpočtové ukazovatele</i>	34
5 Prijmy štátneho rozpočtu	36
5.1 <i>Hlavná kategória daňové príjmy</i>	36
5.2 <i>Hlavná kategória nedaňové príjmy</i>	45
5.3 <i>Hlavná kategória granty a transfery</i>	47
6 Výdavky štátneho rozpočtu	49
6.1 <i>Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie</i>	49
6.1.1 <i>Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky</i>	50
6.1.2 <i>Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky</i>	53
6.2 <i>Výdavky podľa funkčnej klasifikácie</i>	54
6.3 <i>Výdavky podľa programov</i>	54
7 Stanovisko k vybraným kapitolám štátneho rozpočtu a štátnym účelovým fondom	55
8 Rozpočtové vzťahy Slovenskej republiky a Európskej únie	59
8.1 <i>Charakteristika vplyvu prostriedkov Európskej únie na štátny rozpočet</i>	59
8.2 <i>Analýza rozpočtovaných a skutočne získaných prostriedkov z Európskej únie</i>	61
8.3 <i>Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ</i>	62
8.4 <i>Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k prostriedkom EÚ</i>	63
9 Zhodnotenie hospodárenia obcí a vyšších územných celkov	64
9.1 <i>Vzťahy štátneho rozpočtu k územnej samospráve</i>	65
9.1.1 <i>Vzťahy štátneho rozpočtu k rozpočtom obcí</i>	65
9.1.2 <i>Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom</i>	67
9.2 <i>Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k obciam a VÚC</i>	68

Zoznam použitých skratiek

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
b. c.	bežné ceny
DPFO	daň z príjmu fyzickej osoby
DPPO	daň z príjmu právnickej osoby
DPH	daň z pridanej hodnoty
EAGGF	Európsky poľnohospodársky a garančný fond
EAGF	Európsky poľnohospodársky záručný fond
ECB	Európska centrálna banka
EFSF	European Financial Stability Facility
EAFRD	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EIB	Európska investičná banka
EIF	European Investment Fund
EK	Európska komisia
ESA 95	Európsky systém účtov
ESM	Európsky stabilizačný mechanizmus
EÚ	Európska únia
FNM SR	Fond národného majetku SR
FR SR	Finančné riaditeľstvo SR
FS	finančná správa
HDP	hrubý domáci produkt
HND	hrubý národný dôchodok
ISPA	nástroj pre predvstupové štrukturálne politiky
KF	kohézny fond
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
MF SR	Ministerstvo financií SR
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NBS	Národná banka Slovenska
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
p. a.	per annum
p. b.	percentuálny bod
RTVS, s. r. o.	Rozhlasová a televízna spoločnosť, s. r. o.
RVS	rozpočet verejnej správy
SAV	Slovenská akadémia vied
s. c.	stále ceny
SR	Slovenská republika
SŠHR SR	Správa štátnych hmotných rezerv SR
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
ŠD	štátne dlhopisy
ŠF	štrukturálne fondy
ŠFP	štátne finančné pasíva
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŠR	štátny rozpočet
ŠZÚ SR	štátny záverečný účet SR
VPS	Všeobecná pokladničná správa
VÚC	vyšší územný celok
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZÚVS SR	záverečný účet verejnej správy SR

Zhrnutie

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v zmysle § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov vypracúva stanovisko k Návrhu štátneho záverečného účtu SR.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov vybraných rozpočtových kapitol, kontroly správnosti zostavenia Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013 ako aj analýzy vyžiadaných informácií konštatuje, že:

- Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2013 obsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovenia § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- v hospodárení štátneho rozpočtu vykazanom na hotovostnom princípe sa v roku 2013 dosiahli:

príjmy	12 796 443,8 tis. eur
výdavky	14 819 702,1 tis. eur
schodok	2 023 258,3 tis. eur

- skutočný schodok štátneho rozpočtu bol v porovnaní so zákonom rozpočtovanou sumou nižší o 1 062 050,2 tis. eur a v porovnaní s rokom 2012 došlo k jeho zníženiu o 1 787 416,6 tis. eur, t. j. o 46,9 %,
- rast slovenskej ekonomiky sa v roku 2013 medziročne spomalil o 0,9 p. b. na úroveň 0,9 % a bol štvrtým najvyšším ekonomickým rastom v rámci eurozóny, v čom sa premietol predovšetkým rýchlejší rast vývozu tovarov a služieb pred ich dovozom,
- hospodárenie subjektov verejnej správy v zmysle medzinárodnej metodiky vykazovania ESA 95, rozhodujúcej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, sa pri konsolidovaných celkových príjmoch 26 378 025,0 tis. eur a konsolidovaných celkových výdavkoch 28 372 943,0 tis. eur skončilo podľa predbežných údajov deficitom vo výške 1 994 918,0 tis. eur. Skutočne dosiahnutý schodok bol nižší oproti rozpočtovanému o 191 613,0 tis. eur,
- podiel schodku rozpočtu verejnej správy na HDP dosiahol podľa predbežných údajov úroveň 2,8 %, čím sa Slovensku podarilo vystúpiť z procedúry nadmerného deficitu. V medzinárodnom porovnaní dosiahla SR lepší podiel schodku verejnej správy na HDP za rok 2013 ako je priemer štátov EÚ-28, t. j. 3,3 % a tiež v rámci eurozóny patrí SR ku štátom s lepším výsledkom oproti priemeru štátov eurozóny (3,0 %),
- konsolidovaný dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) dosiahol k 31. 12. 2013 hodnotu 39 975 176 tis. eur. Medziročné zvýšenie konsolidovaného dlhu o 2 536 465 tis. eur zvýšilo jeho podiel na HDP na úroveň 55,4 %, čo je o 2,8, % viac oproti roku 2012. Úroveň dlhu zakladá sankčnú povinnosť podľa zákona o rozpočtovej zodpovednosti, a to viazať výdavky štátneho rozpočtu vo výške 3 % z celkových výdavkov štátneho rozpočtu znížených o výdavky na správu štátneho dlhu, o prostriedky EÚ, odvody do EÚ, transfery Sociálnej poisťovni a o výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami. Zároveň vláda nesmie predložiť národnej rade návrh rozpočtu, ktorý obsahuje medziročný nominálny rast výdavkov verejnej správy a samosprávy sú povinné schváliť výdavky rozpočtu maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho roka,

- rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré SR v roku 2013 z rozpočtu EÚ skutočne získala a finančnými prostriedkami, ktoré Slovenská republika do rozpočtu EÚ skutočne odvedla dosiahol sumu 1 360 260 tis. eur, čo je o 1 370 423 tis. eur menej oproti schválenému rozpočtu na rok 2013 a o 54 758 tis. eur menej oproti roku 2012. Situácia v čerpaní prostriedkov EÚ je neuspokojivá. NKÚ SR poukazuje na to, že čerpanie finančných prostriedkov na štrukturálne opatrenia II. programového obdobia bolo k 16.05.2014 len na úrovni 54,1 %, čo znamená, že možnosť vyčerpania všetkých prostriedkov sa znižuje.

Na základe kontrol vykonaných NKÚ SR v 11 rozpočtových kapitolách a 3 štátnych účelových fondoch je možné konštatovať, že účtovné a finančné výkazy zostavené k 31. 12. 2013 neobsahovali významné nesprávnosti a poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva o finančnej situácii účtovných jednotiek. Návrhy záverečných účtov kapitol boli vypracované v súlade so Smernicou na vypracovanie záverečných účtov. Kapitoly a štátne účelové fondy dodržali záväzné ukazovatele a rozpočtové opatrenia boli vykonané v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

V oblasti príjmov štátneho rozpočtu NKÚ SR upozorňuje, že hotovostný výnos štátneho rozpočtu z dane z pridanej hodnoty bol ovplyvnený najmä prijatými opatreniami na boj proti daňovým únikom, ktoré viedli k postupnému zvyšovaniu efektivity výberu dane z pridanej hodnoty od začiatku roka 2013. V celom roku 2013 bol zaznamenaný pokles nadmerných odpočtov a v druhej polovici roka začala rásť aj vlastná daňová povinnosť.

Vzhľadom na nepriaznivý stav využívania finančných prostriedkov zo záväzku Európskej únie NKÚ SR považuje za nevyhnutné mobilizovať všetky zložky zapojené do systému riadenia, financovania a kontroly finančných prostriedkov Európskej únie s cieľom rozpracovať časový plán čerpania na nadchádzajúce dva roky oprávnené na financovanie a prijať systémové opatrenia na plnenie tohto plánu, aby sa zabezpečilo maximálne využitie alokovaných finančných zdrojov.

Účtovné závierky zostavené obcami a vyššími územnými celkami podľa zákona o účtovníctve obsahovali požadované súčasti a náležitosti. Nedostatky zistené kontrolou NKÚ SR neovplyvnili celkové výsledky v účtovných a finančných výkazoch.

NKÚ SR zistil kontrolou obcí a vyšších územných celkov viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov. Boli zistené nedostatky poukazujúce na nesúlad so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, územnej samosprávy, o verejnom obstarávaní, o účtovníctve, o majetku obcí, o katastri nehnuteľností a obecnom zriadení. Zistené bolo aj porušenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám a nedodržovanie zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Na základe kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR navrhol kontrolovaným subjektom v súlade s § 13 ods. 2 zákona o NKÚ SR odporúčania, ktoré by mali zabezpečiť elimináciu nepriaznivého vplyvu zistených nedostatkov pri vynakladaní verejných zdrojov a prostriedkov EÚ.

Úvod

NKÚ SR v zmysle § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov vypracoval stanovisko k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013, ktorý je podľa § 29 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov správou o rozpočtovom hospodárení SR, ktorá obsahuje aj výsledky rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy za príslušný rozpočtový rok, z hľadiska dodržania:

- zákona č. 438/2012 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2013,
- zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami štátneho rozpočtu a nakladaním s majetkom štátu.

NKÚ SR v stanovisku hodnotí:

- náležitosti Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013,
- ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia SR,
- výsledok hospodárenia verejnej správy za rok 2013 v metodike ESA 95,
- výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu na hotovostnej báze,
- príjmy a výdavky štátneho rozpočtu,
- vybrané kapitoly štátneho rozpočtu,
- rozpočtové vzťahy SR a EÚ,
- hospodárenie obcí a vyšších územných celkov.

Stanovisko sa opiera o kontrolné poznatky NKÚ SR za rozpočtový rok 2013, údaje a informácie poskytnuté, resp. publikované Štátnou pokladnicou, Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity, Štatistickým úradom SR, Radou pre rozpočtovú zodpovednosť, Národnou bankou Slovenska a Eurostatom.

1 Náležitosti Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013

NKÚ SR konštatuje, že predložený Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2013 je v súlade s § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a obsahuje:

- údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre EÚ vykázané Európskej komisii do 1. apríla bežného roka,
- vyhodnotenie zamerania a opatrení rozpočtovej politiky,
- údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu,
- iné údaje o plnení rozpočtu verejnej správy.

2 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia SR

2.1 Ekonomický vývoj SR v kontexte vývoja európskej a globálnej ekonomiky

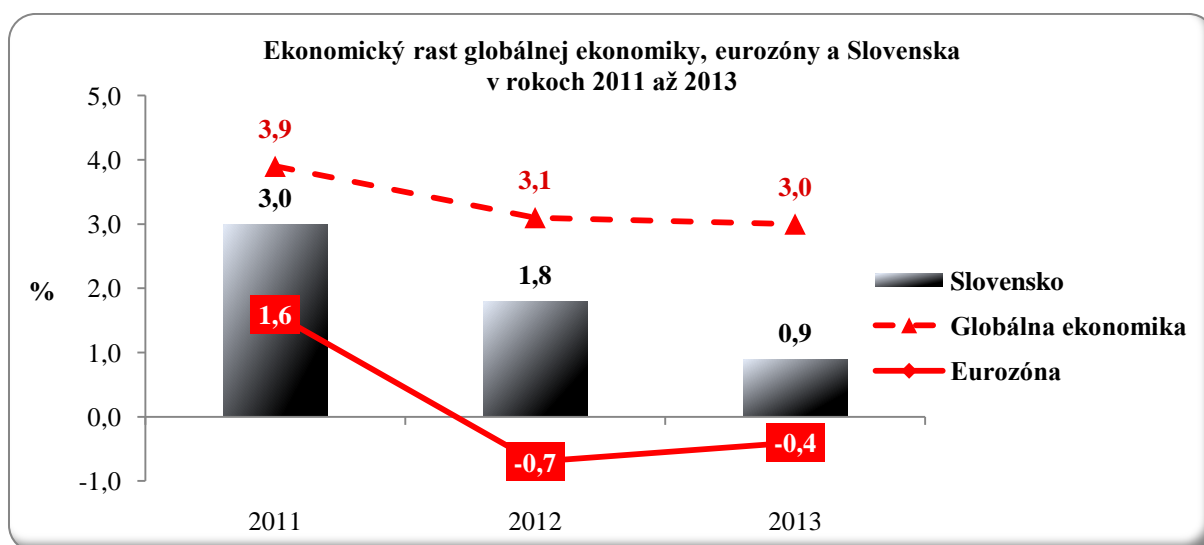
Ekonomický rast v globálnej ekonomike za rok 2013 sa mierne spomalil o 0,1 p. b. na úroveň 3,0 %, pričom najvyššiu výkonnosť z vyspelých ekonomík dosiahli USA na úrovni

1,9 %, Veľká Británia na úrovni 1,7 % a Japonsko na úrovni 1,6 %. V porovnaní s týmito krajinami rýchlejšie rástli len niektoré rozvíjajúce sa ekonomiky. Rast reálneho HDP sa v Číne pohyboval na úrovni 7,7 %, ktorý bol zhodný s predchádzajúcim rokom.

Z vyspelých ekonomík sveta najvýraznejší útlm ekonomickej aktivity za rok 2013 dosiahla eurozóna, čo podľa NKÚ SR súviselo nielen s neistotou spojenou s riešením dlhovej krízy, ale aj s konsolidáciou verejných financií a snahou o zlepšenie bilancii bankového a nefinančného sektora v členských krajinách eurozóny.

Porovnanie ekonomického rastu globálnej ekonomiky, eurozóny a Slovenska v rokoch 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR a Eurostat

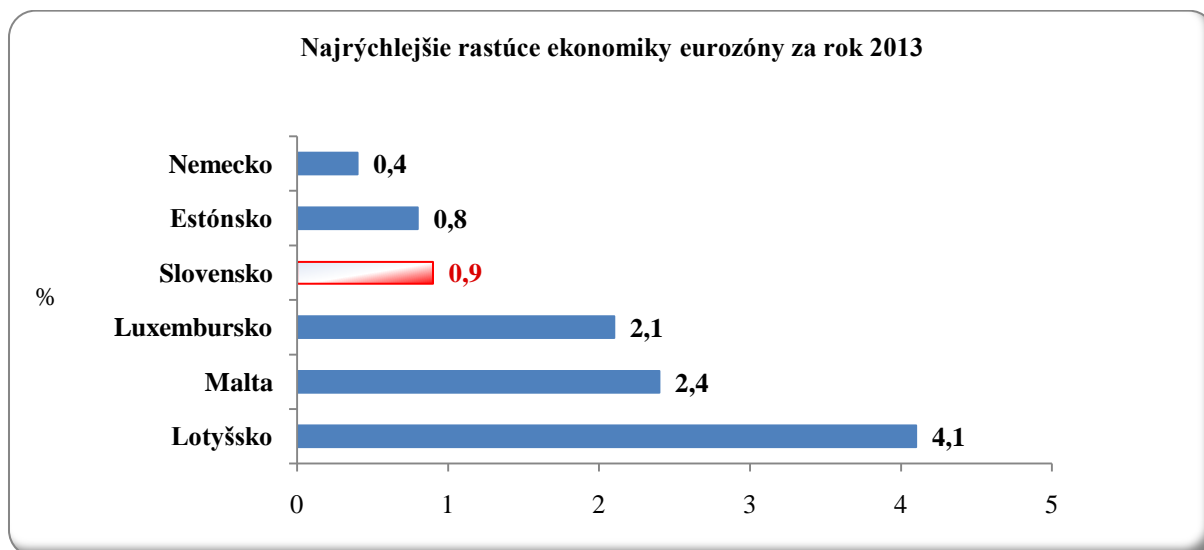
Pre výkonnosť slovenskej ekonomiky v roku 2013 bola rozhodujúca ekonomická aktivita eurozóny, ktorá medziročne vplyvom predovšetkým silnejšieho zahraničného dopytu zmiernila pokles o 0,3 p. b. na úroveň - 0,4 %. Negatívne pôsobil nielen domáci dopyt v dôsledku utlmenia investičnej aktivity a súkromnej spotreby, ale aj vysoká miera nezamestnanosti.

Napriek nevýraznému vývoju sa ekonomika eurozóny na konci roka 2013 začala oživovať, k čomu **podľa NKÚ SR** prispelo okrem zvýšenia zahraničného dopytu aj nastavenie menovej politiky Európskou centrálnou bankou a zlepšenie dôvery na finančných trhoch, čo sa začalo premietat' v postupnom zvyšovaní jej domáceho dopytu.

Slovensko v rámci eurozóny patrilo medzi krajiny s najvyšším ekonomickým rastom za rok 2013, v čom sa premietol predovšetkým rýchlejší rast vývozu tovarov a služieb pred ich dovozom.

Najrýchlejšie rastúce ekonomiky v rámci eurozóny za rok 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

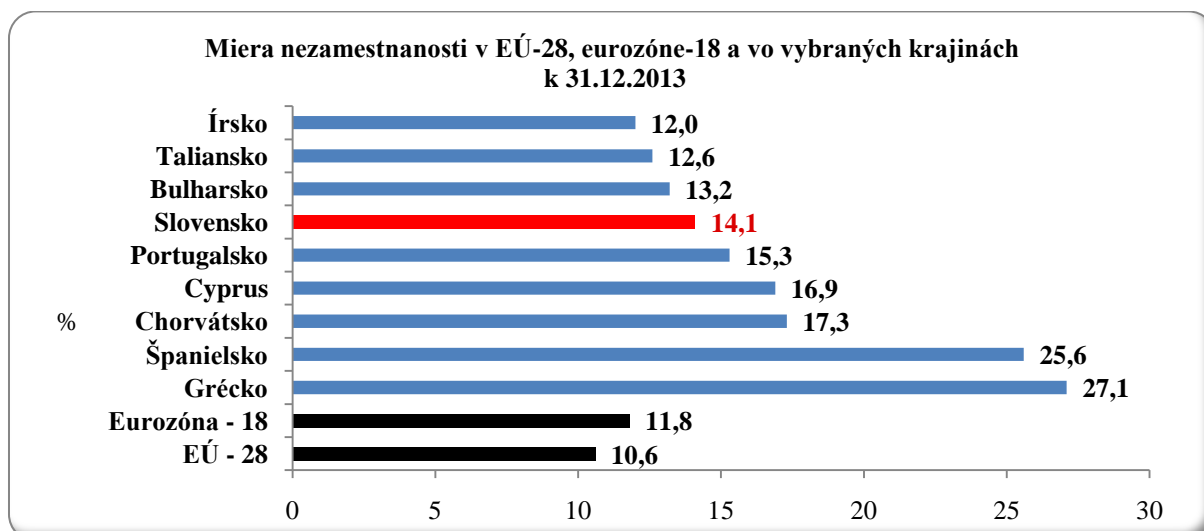

Zdroj: ŠÚ SR a Eurostat

Ekonomická výkonnosť v 28 členských krajinách EÚ za rok 2013 sa medziročne v priemere zvýšila o 0,5 p. b. na úroveň 0,1 %, z čoho najvyšší ekonomický rast dosiahli okrem Lotyšska na úrovni 4,1 % aj Rumunsko na úrovni 3,5 %, Litva na úrovni 3,3 %, a Island na úrovni 3,3 %. Z krajín V-4 Poľsko dosiahlo ekonomický rast na úrovni 1,6 %, a Maďarsko na úrovni 1,1 %. Česko len medziročne zmiernilo pokles ekonomického rastu o 0,1 p. b. na úroveň – 0,9 %.

S nižšou výkonnosťou ekonomiky EÚ a eurozóny za rok 2013 súvisel aj negatívny vývoj na ich trhoch práce, a to aj napriek miernemu zlepšeniu v niektorých vyspelejších krajinách.

Porovnanie miery nezamestnanosti vo veku od 15 do 74 rokov v EÚ, eurozóne a vybraných krajinách k 31.12.2013 dokumentuje nasledujúci graf:

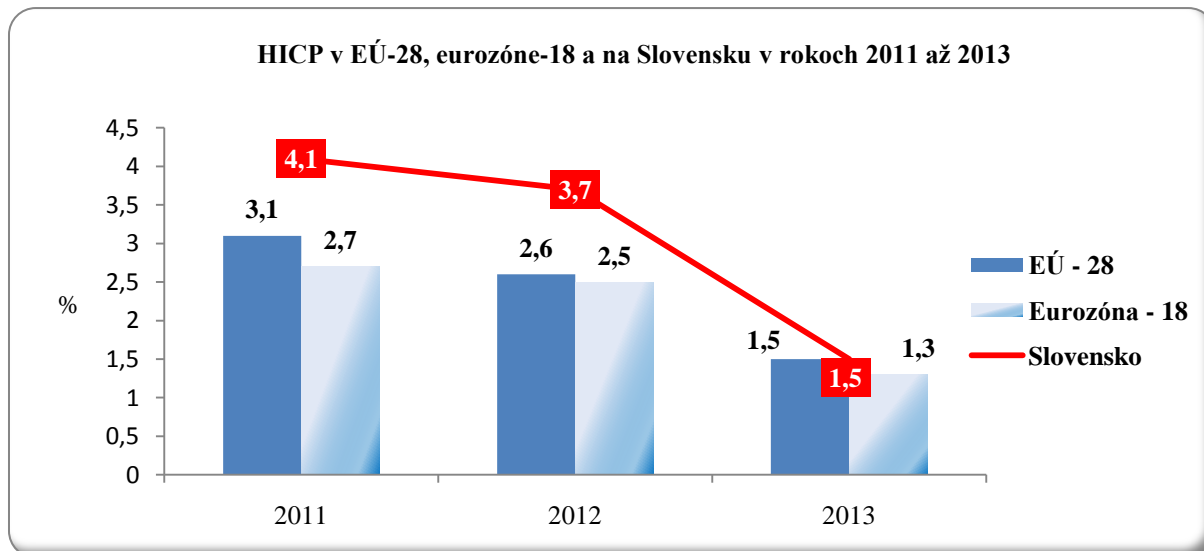

Zdroj: ŠÚ SR a Eurostat

Najnižšie miery nezamestnanosti k 31.12.2013 boli v Rakúsku na úrovni 5,0 %, Nemecku na úrovni 5,2 % a Luxembursku na úrovni 6,1 %. Na Slovensku miera nezamestnanosti dosiahla úroveň 14,1 %, ktorá bola tlmená miernym nárastom tvorby nových pracovných miest a zvyšovaním počtu živnostníkov.

Pretrvávajúca relatívne nízka ekonomická aktivita v eurozóne sa v dôsledku nižšieho spotrebiteľského dopytu premietla v znížení jej inflácie za rok 2013, k čomu najvýznamnejšie prispelo zníženie cien energetických komodít a potravín na svetových trhoch.

Porovnanie harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien v EÚ, eurozóne a na Slovensku v rokoch 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR a Eurostat

Najvyšší harmonizovaný index spotrebiteľských cien za rok 2013 v rámci EÚ dosiahol Island na úrovni 4,1 % a najnižší Lotyšsko na úrovni 0,0 % a Grécko na úrovni – 0,9 %.

V tejto súvislosti z dôvodu oslabenia inflačných tlakov Európska centrálna banka v záujme zabezpečenia cenovej stability a zabezpečenia predpokladov pre ďalšie postupné oživovanie ekonomickej aktivity eurozóny v priebehu roka 2013 dvakrát upravila kľúčové úrokové sadzby. Ku koncu roka sa tak úroková sadzba pre hlavné refinančné operácie kumulovane znížila o 50 bázických bodov na úroveň 0,25 %, úroková sadzba pre jednoduchové refinančné operácie o 75 bázických bodov na úroveň 0,75 % a úroková sadzba na jednoduchové sterilizačné operácie ostala nezmenená na úrovni 0,00 %.

Výmenný kurz amerického dolára voči euru za rok 2013 dosiahol hodnotu 1,3281, čo odrážalo očakávania trhu v súvislosti s menovou politikou tak Európskej centrálnej banky ako aj Federálneho rezervného systému USA. Najnižšiu hodnotu zaznamenal americký dolár voči euru koncom marca na úrovni 1,2772 a najvyššiu koncom októbra na úrovni 1,3805. Postupné posilňovanie eura sa pozitívne premietalo do ekonomického rastu eurozóny.

2.2 Základné ekonomické ukazovatele SR

Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia Slovenska za rok 2013 súvisel nielen s vývojom vonkajších faktorov, ale aj vnútorných, ktoré podrobnejšie popisuje Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2013.

NKÚ SR hodnotenie tejto problematiky zhrnul do štyroch samostatných častí. V prvej časti hodnotí ekonomický rast, v druhej trh práce, v tretej cenovú hladinu a vo štvrtej platobnú bilanciu.

2.2.1 Stanovisko k vývoju ukazovateľov ekonomického rastu

Rast HDP za rok 2013 medziročne poklesol o 0,9 p. b. na úroveň 0,9 % pri medziročnom zvýšení tvorby v bežných cenách o 1 038,07 mil. eur na 72 134,09 mil. eur, k čomu najviac prispel priemysel, ktorého produkcia medziročne vzrástla o 548,56 mil. eur na 17 664,56 mil. eur. Ekonomický rast sa podľa NKÚ SR prejavil vo výnosoch z dane vyberanej zrážkou, ale nemal podstatný vplyv na výnosy z dane z príjmov právnických osôb, pretože nevytvoril dostatočné predpoklady pre výraznejšiu zmenu ziskovosti podnikateľskej sféry.

V spomalení rastu slovenskej ekonomiky za rok 2013 sa premietol tak medziročný pokles rastu domáceho dopytu o 0,8 % ako aj zníženie rastu zahraničného dopytu v dôsledku hospodárskej recesie vo väčšine krajín EÚ. V bežných cenách domáci dopyt za rok 2013 medziročne vzrástol o 235,08 mil. eur na 67 605,34 mil. eur a zahraničný dopyt vyjadrený vývozom tovarov a služieb o 1 745,54 mil. eur na 70 430,24 mil. eur.

HDP v bežných cenách na obyvateľa za rok 2013 medziročne vzrástol o 0,18 tis. eur na 13,33 tis. eur. HDP v bežných cenách na 1 pracovný deň za rok 2013 medziročne vzrástol o 4,16 mil. eur na 288,54 mil. eur a na 1 kalendárny deň o 3,38 mil. eur na 197,63 mil. eur.

Porovnanie medziročnej zmeny štruktúry rastu HDP podľa výdavkovej metódy za roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		2011	2012	2013	2013 – 2012
Rast HDP v s. c.	%	3,0	1,8	0,9	- 0,9
z toho:					
• konečná spotreba spolu	%	- 1,4	- 0,4	0,3	0,7
z toho:					
○ konečná spotreba domácností	%	- 0,5	- 0,2	- 0,1	0,1
○ konečná spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam	%	0,0	0,7	- 1,3	- 2,0
○ konečná spotreba verejnej správy	%	- 4,3	- 1,1	1,4	2,5
• tvorba hrubého kapitálu spolu	%	9,5	- 16,0	- 5,1	10,9
z toho:					
○ tvorba hrubého fixného kapitálu	%	14,2	- 10,5	- 4,3	6,2
• vývoz výrobkov a služieb	%	12,2	9,9	4,5	- 5,4
• dovoz výrobkov a služieb	%	9,7	3,3	2,9	- 0,4

Zdroj: ŠÚ SR

V medziročnom zvýšení reálneho rastu celkovej konečnej spotreby za rok 2013 o 0,7 p. b. na 0,3 % sa najvýraznejšie prejavil rast konečnej spotreby verejnej správy na úrovni 1,4 %. Negatívne, napriek miernemu medziročnému zlepšeniu o 0,1 p. b., pôsobil rast konečnej spotreby domácností na úrovni - 0,1 %, čo sa podľa NKÚ SR premietlo aj v plnení spotrebných daní a dane z pridanej hodnoty.

Konečná spotreba domácností za rok 2013 v bežných cenách medziročne vzrástla o 514,18 mil. eur na 40 821,26 mil. eur, v čom sa podľa NKÚ SR okrem zlepšenia situácie na trhu práce premietlo predovšetkým medziročné zvýšenie hrubého disponibilného dôchodku domácností o 865,79 mil. eur na 44 008,90 mil. eur. Hrubé úspory domácností v bežných cenách medziročne poklesli o 135,93 mil. eur na 3 701,32 mil. eur.

Rast celkovej tvorby hrubého kapitálu za rok 2013 sa medziročne spomalil o 5,1 %, čo v bežných cenách predstavovalo pokles o 601,39 mil. eur na 13 212,25 mil. eur. Rast tvorby hrubého fixného kapitálu za rok 2013, v ktorej sa podľa NKÚ SR najvýraznejšie prejavil nízky prílev kapitálu zo zahraničia, sa medziročne znížil o 4,3 %, čo v bežných cenách predstavovalo pokles o 536,74 mil. eur na 13 761,43 mil. eur, z toho u strojov a zariadení o 188,52 mil. eur na 6 623,82 mil. eur a u stavieb o 370,48 mil. eur na 6 276,80 mil. eur. Stav zásob a cenností sa k 31.12.2013 znížil o 549,18 mil. eur.

Vývoz tovaru a služieb za rok 2013 napriek medziročnému spomaleniu rastu o 5,4 p. b. na úroveň 4,5 % zostal aj naďalej hlavným zdrojom ekonomickej aktivity, pretože v porovnaní s rastom dovozu tovarov a služieb rástol rýchlejšie o 1,6 p. b. V bežných cenách vývoz tovarov a služieb za rok 2013 sa medziročne zvýšil o 1 745,54 mil. eur na 70 430,24 mil. eur a dovoz tovarov a služieb o 921,08 mil. eur na 65 880,02 mil. eur.

Vývoj zahraničného obchodu v roku 2013 podľa NKÚ SR zodpovedá nielen úrovni exportných kapacít, ale aj zahraničnému dopytu po slovenských výrobkoch na relevantných trhoch najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska.

Porovnanie medziročnej zmeny štruktúry tvorby HDP podľa produkčnej metódy za roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

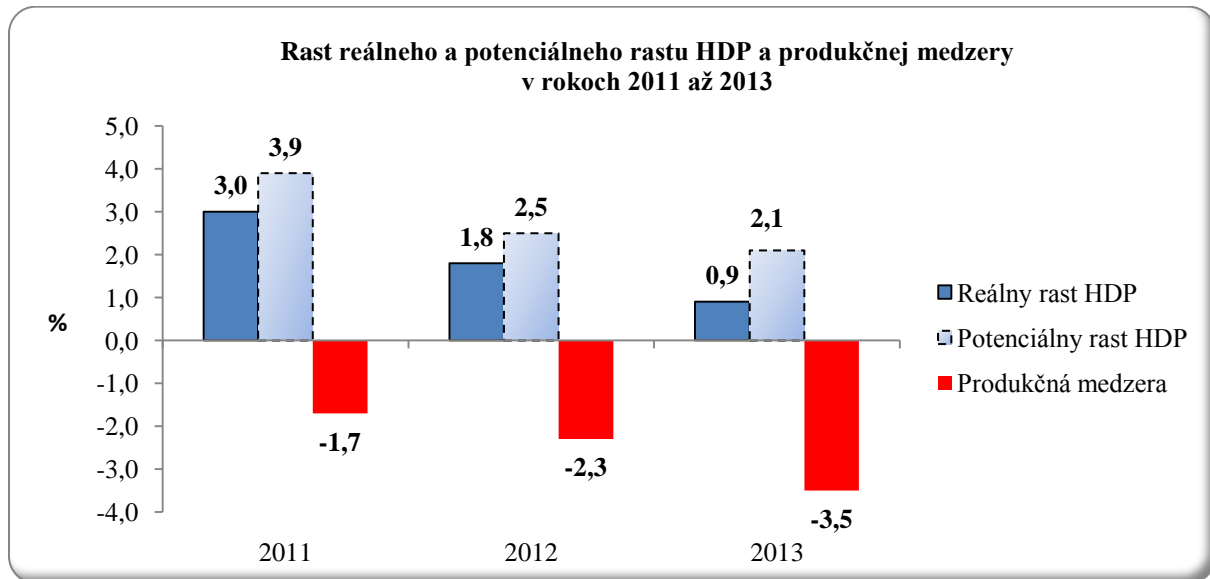
Názov ukazovateľa		2011	2012	2013	2013 – 2012
Tvorba HDP v b. c.	mil. .eur	68 974,16	71 096,02	72 134,09	1 038,07
z toho:					
• hrubá produkcia	mil. .eur	163 639,31	170 128,70	171 016,86	888,16
z toho:					
o priemysel	mil. .eur	76 343,25	80 988,60	80 359,29	- 629,31
• medzispotreba	mil. .eur	101 243,05	105 126,60	105 349,26	222,66
z toho:					
o priemysel	mil. .eur	59 364,09	63 436,33	62 856,00	- 580,33
• pridaná hodnota	mil. .eur	62 396,26	65 002,10	65 667,61	665,51
z toho:					
o priemysel	mil. .eur	16 979,16	17 552,27	17 503,29	-48,98
• čisté dane z produktov	mil. .eur	6 577,90	6 093,92	6 466,49	372,57

Zdroj: ŠÚ SR

Z produkčného hľadiska tvorbu HDP a jeho jednotlivých zložiek objemovo najvýznamnejšie ovplyvňoval priemysel, a to aj napriek medziročnému poklesu jeho hrubej produkcie, medzispotreby a pridanej hodnoty. Z jednotlivých sektorov najľúčovejším bol automobilový priemysel. Čisté dane z produktov za rok 2013 medziročne vzrástli o 372,57 mil. eur na 6 466,49 mil. eur, čo NKÚ SR pri zohľadnení vonkajších a vnútorných faktorov ekonomického rastu hodnotí pozitívne.

Rast potenciálneho HDP, ktorý predstavuje dlhodobu udržateľnú kapacitu ekonomiky, podľa metodiky Európskej komisie za rok 2013 medziročne poklesol o 0,4 p. b. na úroveň 2,1 %, čo vyjadruje maximálnu úroveň HDP, ktorú bolo možné na Slovensku dosiahnuť pri danom stave technológie a počtu obyvateľov bez toho, že by dochádzalo k prehrievaniu ekonomiky a urýchľovaniu rastu priemernej ročnej miery inflácie. Pokles výkonnosti ekonomiky za rok 2013 medziročne otvoril produkčnú medzeru podľa metodiky Európskej komisie o 1,2 p. b. až na úroveň – 3,5 % z potenciálneho HDP.

Porovnanie reálneho a potenciálneho rastu HDP a produkčnej medzery za roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

K rastu potenciálneho HDP za rok 2013 najvýznamnejšie prispela celková produktivita výrobných faktorov na medziročnej úrovni 2,3 % pri neutrálnom príspevku výrobného faktoru zásob kapitálu, ktorý sa medziročne znížil o 0,2 p. b. Negatívne k potenciálnemu rastu prispel výrobný faktor práce na úrovni – 0,2 %.

Podľa NKÚ SR vo vývoji potenciálneho HDP v roku 2013 sa prejavil nielen medziročný pokles investícií v tvorbe hrubého fixného kapitálu, ale aj nenaplnenie niektorých fiškálnych opatrení vlády v rôznych oblastiach hospodárskej politiky, ktoré mali podporiť rast výrobných faktorov a ich celkovú produktivitu.

2.2.2 Stanovisko k vývoju ukazovateľov trhu práce

Miera nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl medziročne za rok 2013 vzrástla v priemere o 0,2 p. b. na úroveň 14,2 %, čo predstavovalo zvýšenie počtu nezamestnaných v priemere o 8,5 tis. osôb na 386,0 tis. osôb.

Podľa metodiky výberového zisťovania pracovných síl ŠÚ SR miera nezamestnanosti sa počíta ako podiel nezamestnaných osôb na počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva, do ktorého sa nezahŕňajú osoby na rodičovskej dovolenke. Za nezamestnaných sú považované všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré sú schopné nastúpiť do práce najneskôr do dvoch týždňov alebo v posledných štyroch týždňoch si aktívne hľadali prácu alebo si prácu našli a do zamestnania nastúpia najneskôr do 3 mesiacov.

NKÚ SR v súvislosti s pokračujúcim negatívnym vývojom nezamestnanosti v roku 2013 **upozorňuje** na možné dlhodobé negatívne dopady na ďalší vývoj ekonomiky Slovenska, ktoré sú spojené s neuplatňovaním vedomostí, nenadobúdaním pracovných návykov, nezískavaním životných istôt alebo s odchodom za prácou do zahraničia a pod., pričom berie na zreteľ nižší ekonomický rast vplyvom vývoja faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia a zvyšovanie motivačnej sociálnej politiky štátu.

Vývoj vybraných najkritickejších ukazovateľov nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl v rokoch 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa			2011	2012	2013	2013 – 2012
Miera nezamestnanosti	%	celkom	13,6	14,0	14,2	0,2
	%	muži	13,6	13,5	14,0	0,5
	%	ženy	13,6	14,5	14,5	0,0
z toho:	%	celkom	66,8	63,1	62,6	- 0,5
• podľa veku: 15 až 19 ročné osoby	%	muži	67,4	65,1	62,2	- 2,9
	%	ženy	65,7	60,0	63,0	- 3,0
• podľa vzdelania: so základným vzdelaním	%	celkom	42,3	44,5	42,3	- 2,2
	%	muži	46,2	48,1	45,5	- 2,6
	%	ženy	38,2	40,8	39,1	- 1,7
Nezamestnaní	tis. osôb	celkom	364,6	377,5	386,0	8,5
	tis. osôb	muži	203,5	203,8	210,4	6,6
	tis. osôb	ženy	161,1	173,8	175,6	1,8
z toho:	tis. osôb	celkom	60,3	61,6	61,0	- 0,6
• podľa veku: 20 až 24 ročné osoby	tis. osôb	muži	38,0	39,5	39,8	0,3
	tis. osôb	ženy	22,3	22,1	21,2	- 0,9
• podľa vzdelania: učňovské bez maturity	tis. osôb	celkom	136,1	138,2	133,9	- 4,3
	tis. osôb	muži	85,9	85,6	85,0	- 0,6
	tis. osôb	ženy	50,2	52,7	48,8	- 3,9
• podľa dĺžky trvania nezamestnanosti: viac ako 2 roky	tis. osôb	celkom	159,0	170,4	145,2	- 25,2
	tis. osôb	muži	90,8	95,2	80,4	- 14,8
	tis. osôb	ženy	68,3	75,2	64,9	- 10,3

Zdroj: ŠÚ SR

Z vybraných kritických ukazovateľov nezamestnanosti je zrejmé, že kľúčovými problémami Slovenska sú nezamestnanosť mladých ľudí, osôb so základným a učňovským vzdelaním bez maturity a dlhodobo nezamestnaných osôb viac ako 2 roky.

V miernom zlepšení niektorých kritických ukazovateľov nezamestnanosti za rok 2013 sa podľa NKÚ SR premietli opatrenia vlády, ktoré boli prijaté v tejto oblasti. Významným prínosom bola predovšetkým novela zákona o službách zamestnanosti a následné zefektívnenie týchto služieb na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny v II. polroku 2013. Pozitívne sa prejavili tiež národné projekty na podporu zamestnávania mladých ľudí do 29 rokov a odvodové úľavy pre zamestnávateľov v prípade dlhodobo nezamestnaných osôb.

NKÚ SR zároveň **pozitívne hodnotí**, že vláda okrem potreby oživenia ekonomického rastu a motivačnej sociálnej politiky štátu hľadá aj ďalšie riešenia, napr. v príprave opatrení v rámci iniciatívy EÚ „Záruky pre mladých“, Národnej stratégie zamestnanosti s nadrezortným charakterom, Národnej stratégie vzdelávania, zintenzívnenia vzdelávania marginalizovaných komunít, vrátane Rómov atď.. Väčšia pozornosť by sa však mala venovať zvyšovaniu podpory malých a stredných podnikateľov, ktorí sú jedným z hlavných zdrojov nových pracovných miest. Posilniť by sa malo aj poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch.

Vývoj vybraných ukazovateľov evidovanej nezamestnanosti podľa metodiky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR za roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		2011	2012	2013	2013 – 2012
• Priemerný počet uchádzačov o zamestnanie	osôb	389 264	405 889	415 006	9 117
• Priemerný počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie	osôb	350 959	367 126	380 739	13 613
• Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti	%	13,2	13,6	14,1	0,5
• Miera evidovanej nezamestnanosti ku koncu sledovaného obdobia	%	13,59	14,44	13,50	- 0,94
• Priemerná dĺžka evidencie uchádzačov o zamestnanie	mesiac	13,93	14,01	17,43	3,42
• Počet uchádzačov o zamestnanie poberajúcich dávky v nezamestnanosti	osôb	42 153	42 521	40 593	- 1 928
• Objem vyplatených dávok v nezamestnanosti	tis. eur	163 333,90	175 773,22	174 307,60	- 1 465,62

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Podľa metodiky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR miera evidovanej nezamestnanosti sa počíta ako podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie na počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva, vrátane osôb na rodičovskej dovolenke a uchádzačov o zamestnanie. Za disponibilných uchádzačov o zamestnanie sú považované všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré môžu bezprostredne po predložení ponuky vhodného voľného pracovného miesta nastúpiť do zamestnania.

K pozitívam vývoja nezamestnanosti v rámci činnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny v roku 2013 patrí nielen medziročné zníženie počtu uchádzačov o zamestnanie poberajúcich dávky v nezamestnanosti o 1 928 osôb na 40 593 osôb a následne medziročný pokles objemu vyplatených dávok v nezamestnanosti o 1 465,62 tis. eur na 174 307,60 tis. eur, ale predovšetkým úroveň priemernej miery evidovanej nezamestnanosti, ktorá k 31.12.2013 medziročne poklesla o 0,94 p. b. na 13,5 %.

Podľa NKÚ SR vo vývoji nezamestnanosti v roku 2013 **sa negatívne premietol** aj demografický vývoj a predovšetkým vplyv rýchlejšieho rastu miery ekonomickej aktivity obyvateľstva na úrovni 59,3 %, ktorá medziročne vzrástla o 0,1 p. b. pred rastom miery zamestnanosti, ktorá ostala v porovnaní s rokom 2012 na úrovni 50,9 %.

Vývoj štruktúry obyvateľstva, ekonomicky aktívneho obyvateľstva, miery ekonomickej aktivity obyvateľstva a miery zamestnanosti osôb vo veku od 15 rokov v rokoch 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		2011	2012	2013	2013 – 2012
Obyvateľstvo spolu	tis. osôb	5 392,4	5 404,3	5 410,8	6,5
z toho:					
– v predproduktívnom veku	tis. osôb	831,6	832,6	830,6	- 2,0
– v produktívnom veku	tis. osôb	3 882,4	3 881,1	3 870,0	- 11,1
– v poproduktívnom veku	tis. osôb	678,4	690,7	710,2	19,5
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	tis. osôb	2 680,0	2 706,5	2 715,3	8,8
z toho:					

Názov ukazovateľa		2011	2012	2013	2013 – 2012
– pracujúci	tis. osôb	2 315,3	2 329,0	2 329,3	0,3
– nezamestnaní	tis. osôb	364,6	377,5	386,0	8,5
Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva	%	58,8	59,2	59,3	0,1
Miera zamestnanosti od 15 rokov	%	50,8	50,9	50,9	0,0
Miera nezamestnanosti od 15 rokov	%	13,6	14,0	14,2	0,2

Zdroj: ŠÚ SR

Podľa veku najpočetnejšou kategóriou ekonomicky aktívneho obyvateľstva boli osoby vo veku 25 až 49 rokov, ktorých počet za rok 2013 medziročne vzrástol o 6,3 tis. osôb na 1 803,7 tis. osôb, k čomu najvýznamnejšie prispelo 352,3 tis. osôb vo veku 25 až 29 rokov. Podľa stupňa vzdelania najpočetnejšou kategóriou ekonomicky aktívneho obyvateľstva boli osoby s úplným stredným odborným vzdelaním, ktorých počet za rok 2013 medziročne vzrástol o 54,8 tis. osôb na 929,9 tis. osôb.

V tejto súvislosti sa podľa NKÚ SR zvyšuje dôležitosť komplexného riešenia zlepšenia prepojenia vzdelávania s trhom práce, čo sa stáva jednou z priorít vlády. Bude nevyhnutné pokračovať vo zvyšovaní podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti. Pretrvávajúca vysoká miera nezamestnanosti totiž vedie postupne k zhoršovaniu celkovej kvality práce ako výrobného faktora z dôvodu znižovania úrovne získanej kvalifikácie, resp. potrebných pracovných návykov a skúseností, pričom spôsobuje nielen finančné ťažkosti, ale aj rôzne psychologické, sociálne a zdravotné problémy.

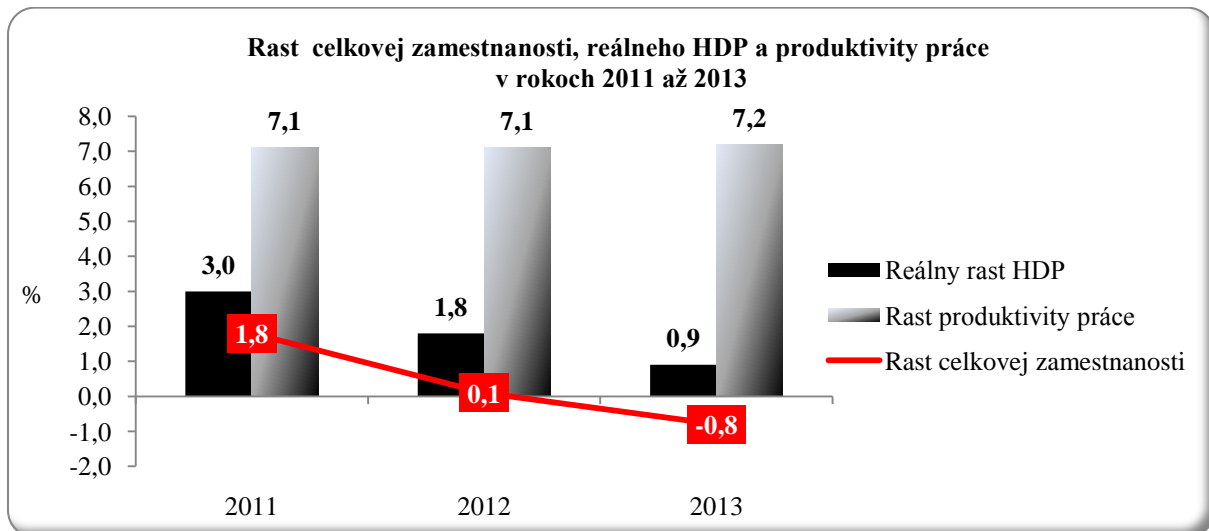
Miera zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl ŠÚ SR, ktorá vyjadruje podiel zamestnaných osôb vo veku 15 až 64 rokov na celkovom počte obyvateľstva tej istej vekovej skupiny, za rok 2013 ostala na medziročnej úrovni 59,9 %. Podľa veku najvyššiu mieru zamestnanosti dosiahli osoby vo veku 25 až 49 rokov, ktorá sa za rok 2013 medziročne znížila o 0,3 p. b. na úroveň 76,2 %, k čomu najvýznamnejšie prispela kategória osôb vo veku 40 až 44 rokov mierou zamestnanosti na úrovni 83,1 %. Podľa stupňa vzdelania najvyššiu mieru zamestnanosti dosiahli osoby s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa, ktorej úroveň za rok 2013 sa medziročne znížila o 0,7 p. b. na 80,8 %.

NKÚ SR konštatuje, že vývoj miery ekonomickej aktivity obyvateľstva a miery zamestnanosti za rok 2013 zodpovedal dynamike ekonomického rastu, ktorý jednoznačne nepostačoval na tlmenie zvyšovania miery nezamestnanosti.

Celková zamestnanosť podľa metodiky ESA 95 za rok 2013 sa medziročne znížila o 17 181 osôb na 2 192 251 osôb, pričom najvyššia celková zamestnanosť podľa ekonomických činností bola vo veľkoobchode, maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov, doprave a skladovaní a ubytovacích a stravovacích službách 595 669 osôb a v priemysle 516 996 osôb. Podľa metodiky výberového zisťovania pracovných síl ŠÚ SR priemerný počet zamestnaných osôb za rok medziročne poklesol o 15 197 osôb na 2 176 053 osôb, pričom vo štvrtom štvrtroku v porovnaní s prvým štvrtrokom vzrástol o 1 626 osôb na 2 179 474 osôb.

Rast celkovej zamestnanosti podľa ESA 95, reálneho HDP a produktivity práce za roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

Vo vývoji celkovej zamestnanosti a priemerného počtu zamestnancov v hospodárstve za rok 2013 sa podľa NKÚ SR prejavili negatívne trendy z rastu výkonnosti ekonomiky, ktorá bola zabezpečovaná predovšetkým kapitálovo náročnejšími odvetviami s nižšou účasťou pracovnej sily a vyššou produktivitou jej práce, pričom ekonomický rast bol čiastočne tlmený aj konsolidáciou verejných financií. Medziročný pokles zamestnanosti sa negatívne premietol do plnenia dane z príjmov fyzických osôb a odvodov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní.

Priemerný počet voľných pracovných miest, t. j. novovytvorených, neobsadených alebo uvoľnených pracovných miest, ktorý je počítaný ako aritmetický priemer k poslednému dňu jednotlivých mesiacov, medziročne za rok 2013 vzrástol o 976 na 15 048 voľných pracovných miest. Podľa ekonomických činností najväčší priemerný počet 7 161 voľných pracovných miest bol v odvetví verejná správa, obrana a povinné sociálne zabezpečenie a podľa klasifikácie 3 418 voľných pracovných miest bolo v kategórii príslušníkov armády.

Index voľných pracovných miest podľa ekonomických činností za rok 2013 medziročne vzrástol o 7,6 p. b. na úroveň 6,9 %, z toho podľa ekonomických činností najvýraznejšie v odvetví ubytovacích a stravovacích služieb na úroveň 293,9 % a podľa klasifikácie v kategórii kvalifikovaní robotníci v poľnohospodárstve, lesníctve a v príbuzných odboroch na úroveň 167,1 %.

NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v priemere za rok 2013 evidovali 5 676 voľných pracovných miest, čo predstavuje približne tretinu voľných pracovných miest zisťovaných ŠÚ SR.

Rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve za rok 2013 si zachoval medziročnú úroveň 2,4 %, z toho podľa ekonomických činností najvyšší rast sa dosiahol v odvetví odborných, vedeckých a technických činností o 11,3 p. b. na úroveň 7,9 %.

Priemerná mesačná nominálna mzda za rok 2013 sa nominálne medziročne zvýšila o 19 eur na 824 eur, z toho podľa ekonomických činností najvyššiu mzdu dosiahli zamestnanci v odvetví informácie a komunikácia na úrovni 1 634 eur, ktorá medziročne

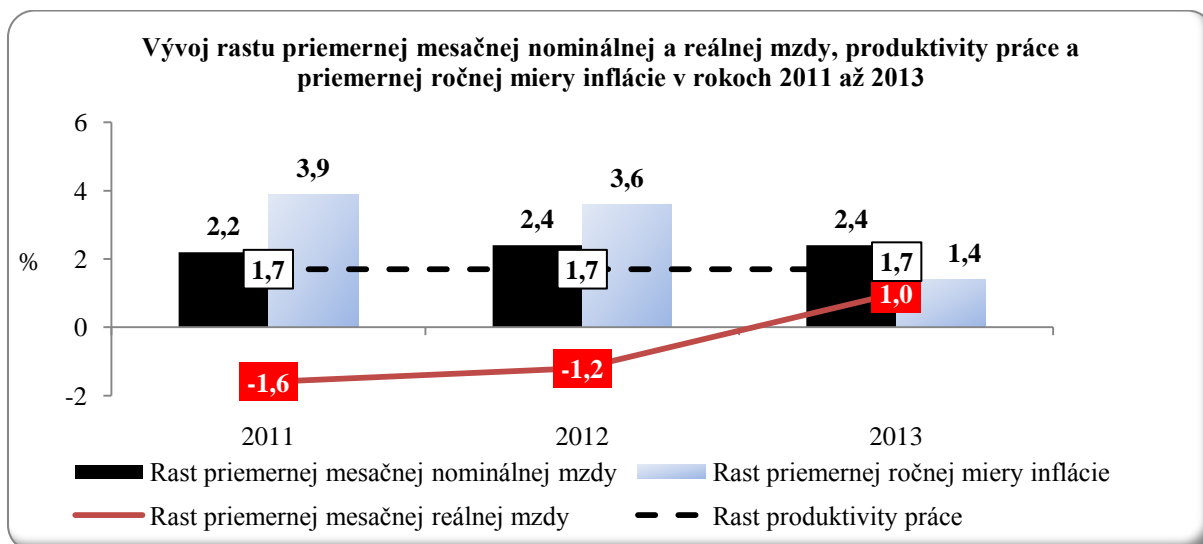

poklesla o 3 eurá. Podľa NKÚ SR vo vývoji priemernej mesačnej nominálnej mzdy za rok 2013 sa premieta tak dosiahnutý miernejší rast HDP ako aj nižšia dopytová inflácia.

Rast priemernej mesačnej reálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve, ktorý je základným predpokladom pre rast životnej úrovne, sa medziročne za rok 2013 zvýšil o 2,2 p. b. na úroveň 1,0 %, čo podľa NKÚ SR súviselo predovšetkým s nízkym rastom priemernej ročnej miery inflácie pri zachovaní medziročnej úrovne rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy.

Vývoj priemernej mesačnej nominálnej mzdy spojenej s rastom produktivity práce a priemernej miery evidovanej zamestnanosti v roku 2013 sa podľa NKÚ SR pozitívne premietol vo vývoji mzdovej základne a tým aj v plnení dane z príjmov fyzických osôb, dane z pridanej hodnoty, spotrebných daní a odvodov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní.

Skutočnosť rastu priemernej mesačnej nominálnej a reálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve, produktivity práce a priemernej ročnej miery inflácie v rokoch 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

Medziročný rast produktivity práce za rok 2013 ostal na nezmenenej úrovni 1,7 % a naďalej predstihoval vývoj priemernej mesačnej reálnej mzdy, čo bolo základným zdrojom zvyšovania výkonnosti ekonomiky. Podľa NKÚ SR takýto vývoj nevyvolal nákladovú infláciu, ktorá by sa významnejšie prejavila vo zvýšení jednotkových nákladov práce a tým aj v ohrození dosiahnutého stavu konkurencieschopnosti domácich exportérov.

2.2.3 Stanovisko k vývoju ukazovateľov cenového vývoja

Priemerná ročná miera inflácie vyjadrená indexom spotrebiteľských cien za rok 2013 sa medziročne znížila o 2,2 p. b. na úroveň 1,4 %, čo podľa NKÚ SR súviselo nielen s poklesom dynamiky rastu cien energetických komodít a potravín na svetových trhoch, ale aj s nízkou úrovňou domáceho dopytu predovšetkým v dôsledku zmeny pomalého rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy a zmeny spotrebiteľského správania sa.

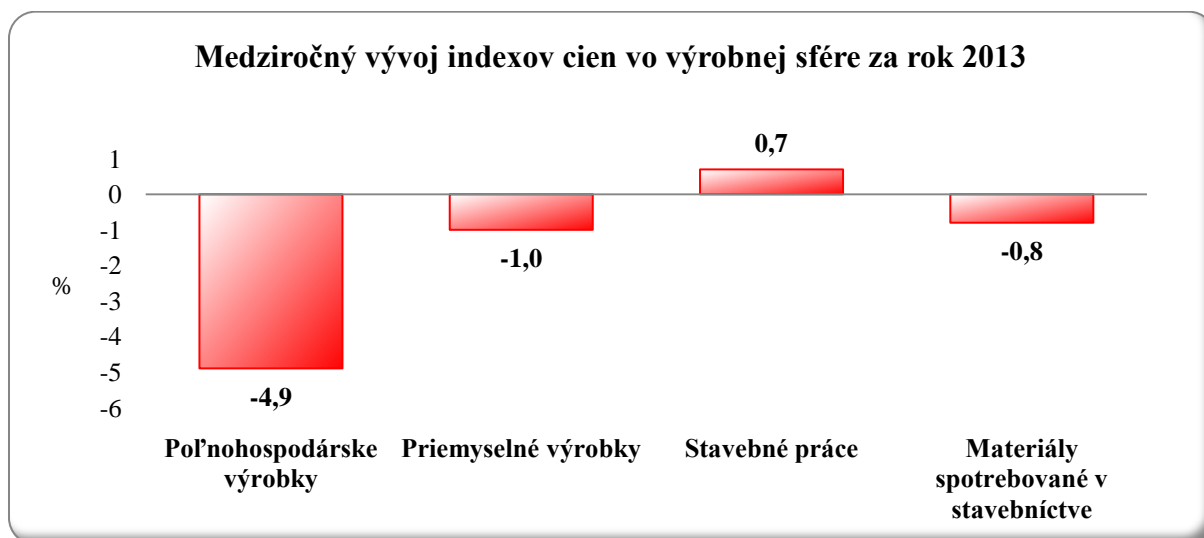
Porovnanie medziročnej zmeny priemernej, jadrovej a čistej ročnej miery inflácie v rokoch 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		2011	2012	2013	2013 – 2012
Index spotrebiteľských cien	%	3,9	3,6	1,4	- 2,2
z toho:					
• regulované ceny	%	7,0	6,3	0,8	- 5,5
• zmeny nepriamych daní	%	0,6	0,1	0,0	- 0,1
• Jadrová inflácia	%	2,3	2,7	1,5	- 1,2
z toho:					
– ceny potravín	%	5,3	3,8	3,7	- 0,1
○ Čistá inflácia	%	1,5	2,5	1,0	- 1,5

Zdroj: ŠÚ SR

Vo vývoji priemernej ročnej miery inflácie za rok 2013 sa najvýraznejšie prejavilo medziročné zníženie rastu centrálne regulovaných cien o 5,5 p. b. na úroveň 0,8 %, čo sa podľa NKÚ SR v súvislosti s eliminovaním rizika zvyšovania výrobných nákladov pozitívne premietalo v indexoch cien vo výrobnej sfére. K tomuto vývoju prispelo aj zodpovedné plnenie úloh zo strany Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý pri znižovaní rastu cien regulovaných segmentov zohľadňoval všetky ich náklady a riziká z prípadných strát.

Medziročný vývoj priemerných indexov cien vo výrobnej sfére za rok 2013 vypočítaný na základe porovnania s rokom 2012 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

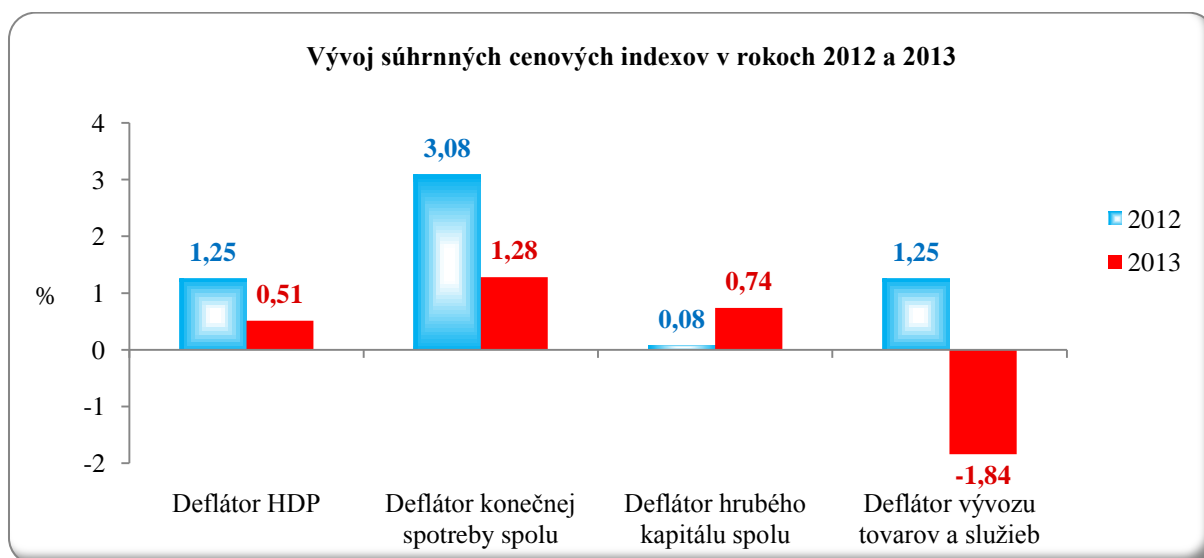
Za rok 2013 vo výrobnej sfére medziročne v priemere vzrástli len cenové indexy stavebných prác o 0,7 %, pričom ceny materiálov spotrebovaných v stavebníctve medziročne v priemere poklesli o 0,8 %. Ceny poľnohospodárskych výrobkov medziročne v priemere poklesli o 4,9 %, z toho rastlinných výrobkov o 8,1 % a živočíšnych výrobkov o 0,7 %. Ceny priemyselných výrobkov medziročne v priemere poklesli o 1,0 %, z toho v ťažbe a dobývaní vzrástli o 0,2 %, v priemyselnej výrobe poklesli o 0,3 % a v dodávkach elektriny, pary, plynu a studeného vzduchu poklesli o 0,1 %. Ceny v dodávkach vody, čistenia, odvodu, odpadov a služieb medziročne vzrástli o 2,7 %.

Jadrová inflácia, ktorá vyjadruje priemernú ročnú mieru inflácie očistenú o regulované ceny a vplyv nepriamych daní a dotácií, sa v priemere za rok 2013 medziročne znížila o 1,2 p. b. na úroveň 1,5 %. Po jej očistení o ceny potravín a vplyv nepriamych daní a dotácií čistá inflácia za rok 2013 sa medziročne znížila v priemere o 1,5 p. b. na úroveň 1,0 %.

Medzi jednotlivými kategóriami ekonomických činností najrýchlejšie v priemere za rok 2013 rástli ceny vo vzdelávaní, ktoré medziročne v priemere vzrástli o 0,6 p. b. na úroveň 6,5 %, čo podľa NKÚ SR súvisí s postupným zvyšovaním cien služieb v porovnaní s cenami tovarov v súlade s celoeurópskym trendom. Naopak, k najvýraznejšiemu medziročnému priemernému poklesu cien o 7,5 p. b. na úroveň – 1,1 % došlo v doprave, čo podľa NKÚ SR súviselo predovšetkým s výrazným poklesom cien pohonných hmôt, napr. cena motorovej nafty v priemere za rok 2013 medziročne poklesla o 0,051 eura na úroveň 1,390 eura za liter.

Úroveň cenovej hladiny komplexnejšie ako index spotrebiteľských cien odráža súhrnný cenový index, resp. deflátor HDP, nakoľko tento zohľadňuje zmeny cien širšej skupiny tovarov a služieb, pričom kôš tovarov a služieb deflátoru HDP sa každý rok mení, kým pri indexe spotrebiteľských cien zostáva rovnaký.

Vývoj deflátoru HDP a jeho hlavných zložiek podľa výdavkov v rokoch 2012 a 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

V medziročnom znížení miery inflačného znehodnotenia reálneho HDP o 0,74 p. b. na úroveň 0,51 % za rok 2013 sa najvýznamnejšie prejavila konečná spotreba a vývoz tovarov a služieb, nakoľko deflátor HDP na rozdiel od indexu spotrebiteľských cien zahrňuje len ceny tovarov a služieb vyrábaných domácou ekonomikou.

Priemerná ročná miera inflácie vyjadrená harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien dosiahla za rok 2013 hodnotu 1,5 %, čo bolo v porovnaní s priemerom za rok 2012 menej o 2,2 p. b.

Podľa NKÚ SR cenový vývoj v roku 2013 odrážal v dôsledku výrazného spomalenia predovšetkým rastu cien energií a predovšetkým nespracovaných potravín v prostredí zápornej produkčnej medzery na úrovni – 1,7 % z potenciálneho HDP celkové zníženie dopytových tlakov, čo potvrdzuje dynamika čistej inflácie na priemernej ročnej úrovni 1,0 %. Takýto vývoj sa však negatívne premietol v raste nominálnych makroekonomických veličín s priamym dopadom na vývoj daňových príjmov verejnej správy.

2.2.4 Stanovisko k vývoju platobnej bilancie

Bilancia bežného účtu platobnej bilancie, ktorá zachytáva peňažnú hodnotu medzinárodného pohybu tovarov, služieb, výnosov a bežných transferov, dosiahla za rok 2013 prebytok vo výške 1 547,9 mil. eur pri inkasách v hodnote 73 519,7 mil. eur a platbách v hodnote 71 971,8 mil. eur, čo predstavuje zachovanie medziročnej úrovne podielu z HDP vo výške 2,2 %.

Podľa NKÚ SR takýto vývoj z hľadiska makroekonomickej rovnováhy nie je optimálny, nakoľko jednou z podmienok jej dosiahnutia je aj vyrovnaná vonkajšia finančná pozícia ekonomiky. Vývoj platobnej bilancie za rok 2013 odrážal rast exportnej výkonnosti vyjadrený vyšším prebytkom obchodnej bilancie s tovarom, ktorý bol kompenzovaný zhoršením vývoja bilancii služieb, výnosov a bežných transferov.

Vývoj bežného účtu platobnej bilancie Slovenska a jeho štruktúry v rokoch 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		2011	2012	2013	2013 – 2012
Bilancia bežného účtu platobnej bilancie	mil. eur	-2 595,0	1 560,0	1 547,9	- 12,1
z toho:					
– obchodná bilancia	mil. eur	1 015,6	3 555,7	4 283,7	728,0
z toho:	mil. eur				
o vývoz	mil. eur	56 783,2	62 144,0	64 361,1	2 217,1
o dovoz	mil. eur	55 767,6	58 588,4	60 077,4	1 489,0
– bilancia služieb	mil. eur	- 370,5	306,1	147,7	- 158,4
– bilancia výnosov	mil. eur	- 2 886,7	- 1 653,3	- 1 810,4	- 157,1
z toho:					
o výnosy z investícií	mil. eur	- 4 096,5	- 3 033,3	- 3 238,4	- 205,1
z toho:					
– reinvestovaný zisk	mil. eur	- 1 679,5	- 651,3	746,3	95,0
– bilancia bežných transferov	mil. eur	- 353,5	- 648,5	- 1 073,1	- 424,6
z toho:					
o vláda	mil. eur	39,7	2,8	- 228,6	- 231,4
o ostatné	mil. eur	- 393,2	- 651,3	- 8 44,5	- 193,2
Podiel bežného účtu platobnej bilancie na HDP	%	- 2,0	2,2	2,2	0,0

Zdroj: ŠÚ SR a NBS

V bilancii bežného účtu platobnej bilancie za rok 2013 sa najvýznamnejšie prejavilo medziročné zvýšenie prebytku obchodnej bilancie o 728,0 mil. eur na 4 283,7 mil. eur, a to v dôsledku vyššej peňažnej hodnoty vývozu tovarov na úrovni 64 361,1 mil. eur v porovnaní s ich dovozom na úrovni 60 077,4 mil. eur.

Podľa NKÚ SR k zlepšeniu vývoja trhových podielov vývozu slovenskej ekonomiky a posilneniu konkurencieschopnosti domácich výrobcov v roku 2013 prispel nielen výrazný nárast exportu elektrotechnického priemyslu, ale aj reálny efektívny výmenný kurz pre slovenskú ekonomiku, ktorý sa medziročne v priemere zhodnotil o 1,1 %, a to predovšetkým v dôsledku poklesu medziročného rastu jednotkových nákladov práce.

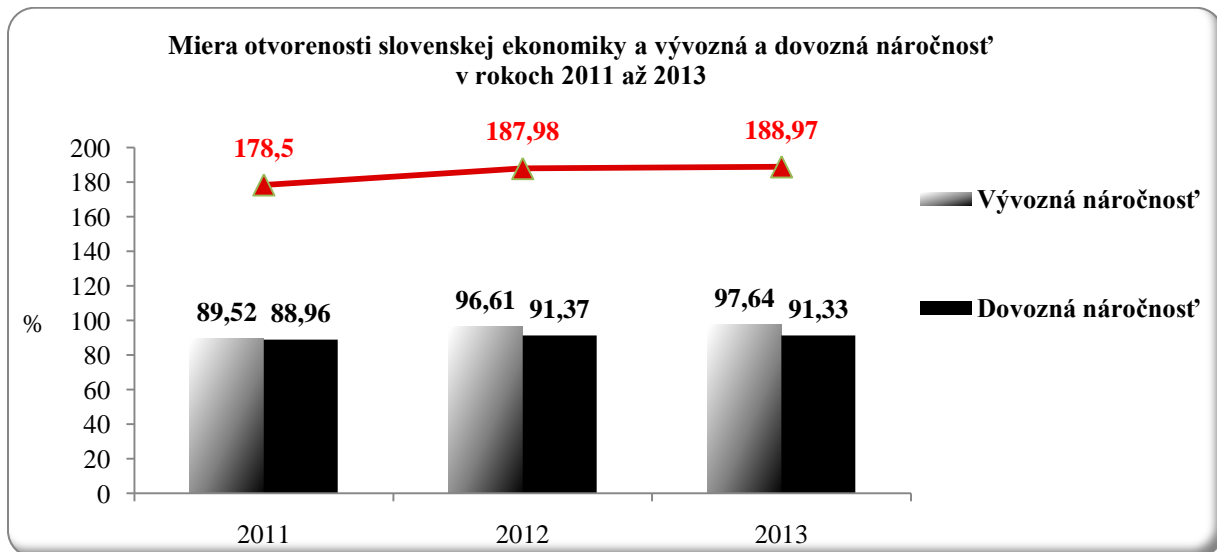
Pozitívne sa v bežnom účte platobnej bilancie za rok 2013 prejavil aj prebytok bilancie služieb, a to napriek jeho medziročnému zníženiu o 158,4 mil. eur na 147,7 mil. eur, k čomu prispelo predovšetkým zlepšenie prebytku bilancie služieb cestovného ruchu o 19,9 mil. eur

na úroveň 142,5 mil. eur. Pozitívny príspevok mal aj prebytok bilancie služieb dopravy, ktorý za rok 2013 medziročne poklesol o 73,8 mil. eur na 10,8 mil. eur, čo podľa NKÚ SR súviselo predovšetkým s vyšším platbami za využívanie dopravných služieb. Negatívne sa prejavil deficit bilancie v iných službách na úrovni 5,6 mil. eur, a to v dôsledku medziročného zníženiu príjmov za tieto služby o 104,5 mil. eur.

Zapojenie slovenskej ekonomiky do medzinárodného obchodu najlepšie vyjadruje ukazovateľ jej otvorenosti, ktorý sa vypočíta ako pomer celkového objemu vývozu tovarov a služieb k HDP.

Vývoj miery otvorenosti ekonomiky Slovenska a jej vývoznaj a dovoznaj náročnosti za roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR a NBS

Medziročný nárast otvorenosti slovenskej ekonomiky, resp. miery jej zapojenia do medzinárodného obchodu za rok 2013 o 0,99 p. b. na úroveň 188,97 % potvrdil ďalšie prehlbovanie obmedzenosti rozsahu vnútorného trhu Slovenska a zároveň jeho citlivosť na hospodársky vývoj v krajinách najvýznamnejších obchodných partnerov. Vyšší rast vývoznaj náročnosti pred dovoznou náročnosťou prispel k rastu celkového agregátneho dopytu a tým aj k ekonomickému rastu, pričom rozhodujúci vplyv na tento vývoj malo podľa NKÚ SR zvýšenie vývozu tovarov a služieb do tretích krajín mimo EÚ.

V medziročnom zhoršení deficitu salda bilancie výnosov za rok 2013 o 157,1 mil. eur na 1 810,4 mil. eur sa podľa NKÚ SR prejavil predovšetkým nárast platieb úrokov v rámci výnosov z investícií, ktoré medziročne vzrástli o 205,1 mil. eur na 3 238,4 mil. eur. Pozitívne na saldo bilancie výnosov pôsobili kompenzácie pracovníkov, ktoré medziročne vzrástli o 48,0 mil. eur na 1 428,0 mil. eur.

V prehĺbení deficitu bilancie bežných transferov za rok 2013 medziročne o 424,6 mil. eur na 1 073,1 mil. eur sa podľa NKÚ SR v dôsledku poklesu príjmov pri súčasnom raste výdavkov prejavilo tak medziročné zhoršenie bežných transferov vlády o 231,4 mil. eur na úroveň - 228,6 mil. eur, ako aj medziročné zhoršenie deficitu ostatných bežných transferov o 193,2 mil. eur na úroveň - 844,5 mil. eur.

Podľa NKÚ SR rozhodujúci vplyv na vývoj bežného účtu platobnej bilancie za rok 2013 mal vývoj obchodnej bilancie, a to predovšetkým bilancie tovarov, v ktorej sa prejavili

nielen kvalitatívne zmeny vo vývoze a dovoze tovarov a služieb, ale aj nízka úroveň priemernej ročnej miery inflácie, rast domáceho dopytu a zníženie dovoznej náročnosti.

Výmenný kurz amerického dolára voči euru za rok 2013 v priemere medziročne posilnil o 0,2 % na úroveň 1,3281 amerického dolára voči euru. V tejto súvislosti cena ropy Brent medziročne v priemere klesla o 4,2 amerického dolára na úroveň 108,8 amerického dolára za barel, čo podľa NKÚ SR malo neutrálny vplyv na vývoj priemernej ročnej miery inflácie.

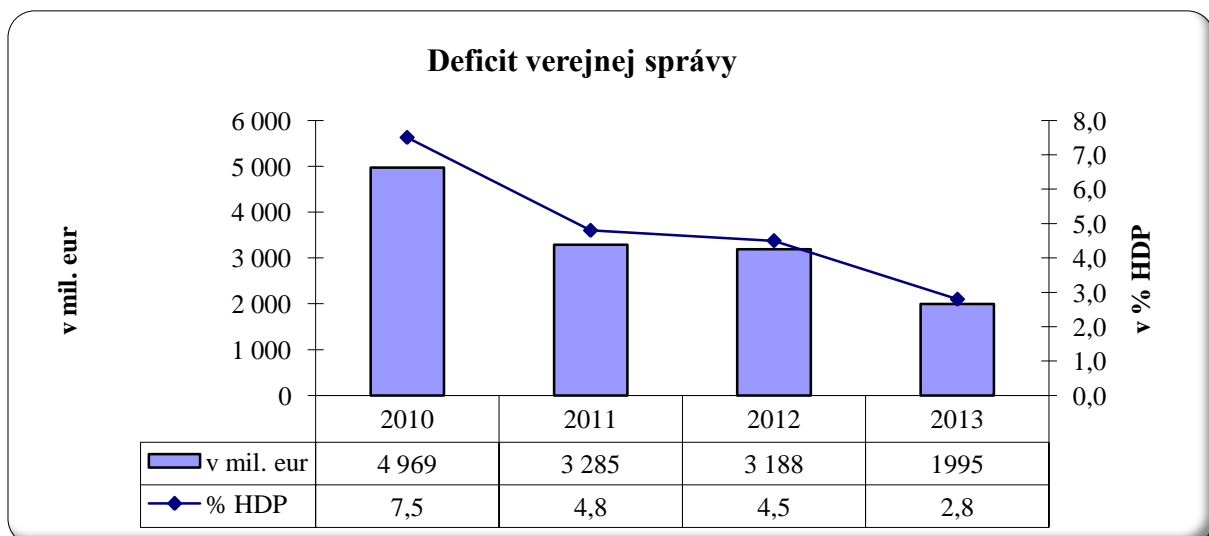
Výnos 10-ročného štátneho dlhopisu Slovenska v priemere za rok 2013 dosiahol 3,2 % a základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa pohybovala v priemere na úrovni 0,5 %, čo podľa NKÚ SR odrážalo pokojnú situáciu s prebytkom likvidity na finančných trhoch.

3 Výsledok hospodárenia verejnej správy za rok 2013 v metodike ESA 95

Hospodárenie subjektov verejnej správy v zmysle medzinárodnej metodiky vykazovania ESA 95, rozhodujúcej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, sa pri konsolidovaných celkových príjmoch 26 378 025,0 tis. eur a konsolidovaných celkových výdavkoch 28 372 943,0 tis. eur skončilo podľa predbežných údajov deficitom vo výške 1 994 918,0 tis. eur. Skutočne dosiahnutý schodok bol nižší oproti rozpočtovanému o 191 613,0 tis. eur.

Primárnym cieľom vlády SR stanovenom v rozpočte verejnej správy na roky 2013 až 2015, v oblasti konsolidácie verejných financií, bolo zníženie deficitu verejných financií pod úroveň 3,0 % HDP v roku 2013 tak, aby Slovensko dodržalo svoje záväzky voči EÚ vyplývajúce z Paktu stability a rastu. Vychádzajúc z týchto zámerov a ekonomických podmienok bol stanovený cielený schodok rozpočtu verejnej správy v roku 2013 na úrovni 2,9 % HDP.

Vykázaný schodok verejného sektora v roku 2013 sa podieľa na HDP 2,8 %, čím sa Slovensku podľa predbežných výsledkov podarilo vystúpiť z procedúry nadmerného deficitu. Podľa 1. notifikácie Eurostatu je vývoj fiškálneho kritéria v rokoch 2010 až 2013 nasledovný:

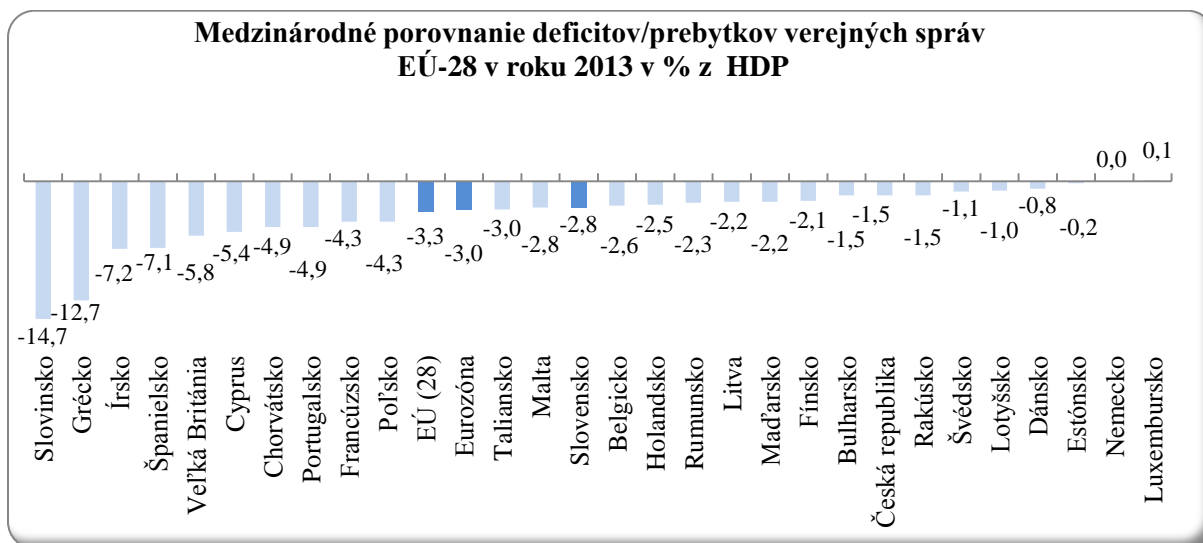

Zdroj: Eurostat

V medzinárodnom porovnaní dosiahla SR lepší podiel schodku verejnej správy na HDP za rok 2013 ako je priemer štátov EÚ-28, t. j. 3,3 % a tiež v rámci eurozóny patrí SR k štátom s lepším výsledkom oproti priemeru štátov eurozóny (3,0 %). Podľa euroindikátorov publikovaných Eurostatom vyššie deficity ako 3,0 % HDP dosiahlo 10 členských krajín EÚ: Slovinsko (14,7 %), Grécko (12,7 %), Írsko (7,2 %), Španielsko (7,1 %), Veľká Británia (5,8 %), Cyprus (5,4 %), Chorvátsko a Portugalsko (4,9 %) a Francúzsko a Poľsko (4,3 %). Najnižšie deficity boli zaznamenané v Estónsku (0,2 %), Dánsku (0,8 %), Lotyšsku (1,0 %) a Švédsku (1,1 %). Vyrovnaný rozpočet dosiahlo Nemecko a rozpočtový prebytok bol dosiahnutý len v Luxembursku (0,1 %).

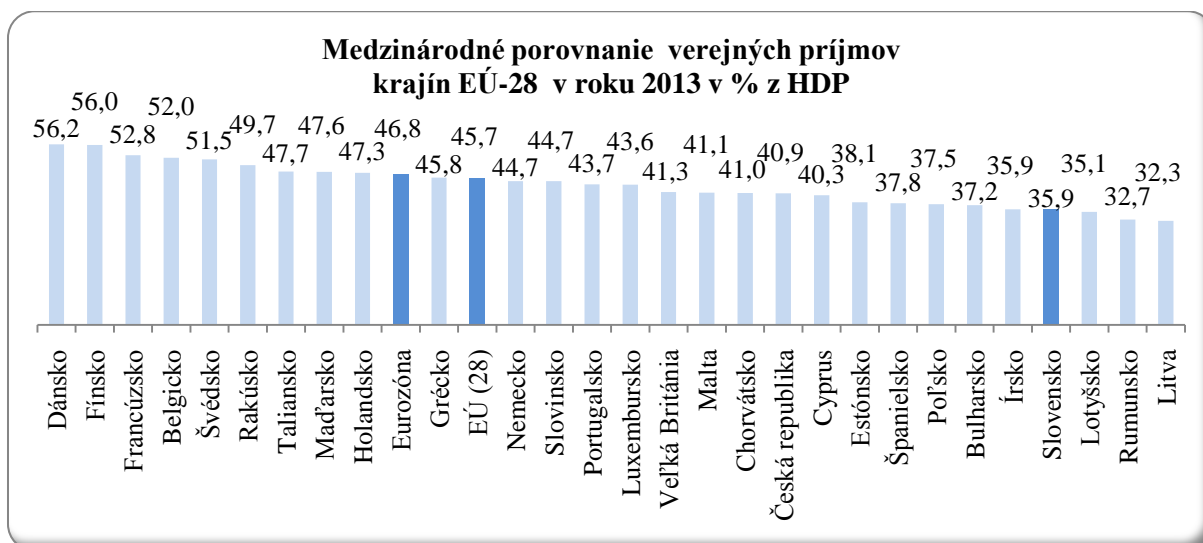
Porovnanie deficitov štátov EÚ-28 je uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: Eurostat

NKÚ SR konštatuje, že uvedený deficit verejnej správy je dosahovaný pri príjmoch rozpočtu verejnej správy, ktoré predstavovali len 35,9 % podiel na HDP. Tento podiel je štvrtý najnižší v EÚ-28. V roku 2012 bol 33,7 %. Nižší podiel príjmov na HDP bol vykázaný v Lotyšsku (35,1 %), Rumunsku (32,7 %) a Litve (32,3 %).

Medzinárodné porovnanie verejných príjmov krajín EÚ-28 v roku 2013 v % z HDP je uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: Eurostat

3.1 Súhrnné výsledky hospodárenia (saldo) verejnej správy

Prehľad o štruktúre deficitu podľa jednotlivých subjektov verejnej správy s predbežnými údajmi za skutočnosť roka 2013 (definitívne údaje bude možné prezentovať po spresnení týchto výsledkov na základe vykonaných auditov a po získaní definitívnych údajov pre časové rozlíšenie daní a poistného za rok 2013 z finančnej správy, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní) a revidovanými údajmi za skutočnosť roka 2012 podáva nasledujúca tabuľka:

(v mil. eur)

Por. č.	Subjekty verejnej správy	2012	2013		
		Skutočnosť	Rozpočet	Skutočnosť ¹⁾	Rozdiel
a		1	2	3	3-2
1.	Štátny rozpočet ²⁾	-3 813,5	-2 748,5	-2 477,0	271,5
2.	Štátne fondy spolu	235,3	369,6	261,5	-108,1
3.	Fond národného majetku SR	-23,2	-17,1	-147,3	-130,2
4.	Slovenský pozemkový fond	13,8	5,6	9,9	4,3
5.	Slovenská konsolidačná, a.s.	-20,2	0,6	5,1	4,5
6.	Verejné vysoké školy	24,2	0,2	49,2	49,0
7.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	1,1	0,1	2,8	2,7
8.	Ústav pamäti národa	0,0	0,0	0,0	0,0
9.	Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	0,0	0,0	0,0	0,0
10.	Rozhlas a televízia Slovenska	-0,3	1,2	3,3	2,1
11.	Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	-0,1	-0,1	0,1	0,2
12.	Danubiana - Centrum vizuálnych umení, n. o	7,1	0,0	-0,4	-0,4
13.	RTVS, s. r. o.	0,2	-0,1	0,1	0,3
14.	Tlačová agentúra SR	0,2	0,0	0,0	0,0
15.	Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	0,0	0,0	0,2	0,2
16.	Železnice Slovenskej republiky	46,6	0,0	58,3	58,3
17.	Audiovizuálny fond	-0,3	0,0	-0,2	-0,2
18.	Vyššie územné celky	-5,2	12,9	51,0	38,1
19.	Obce	82,3	136,2	121,8	-14,4
20.	Neziskové organizácie obcí zaradené do sektora	-1,7	0,0	0,2	0,2
21.	Sociálna poisťovňa	94,3	40,0	41,0	1,0
22.	Verejné zdravotné poistenie	153,6	16,2	5,2	-11,1
23.	Príspevkové organizácie zaradené do sektora spolu:	17,9	-3,4	20,3	23,8
	z toho: štátne	2,8	-2,5	24,0	26,4
	obecné	7,6	-0,9	1,4	2,3
	vyšších územných celkov	7,5	0,0	-5,0	-5,0
	Saldo verejnej správy spolu	-3 188,0	-2 186,5	-1 994,9	191,6

Zdroj: MF SR

¹⁾ Údaje za skutočnosť 2013 sú predbežné

²⁾ Vrátane štátnych finančných aktív a mimorozpočtových účtov

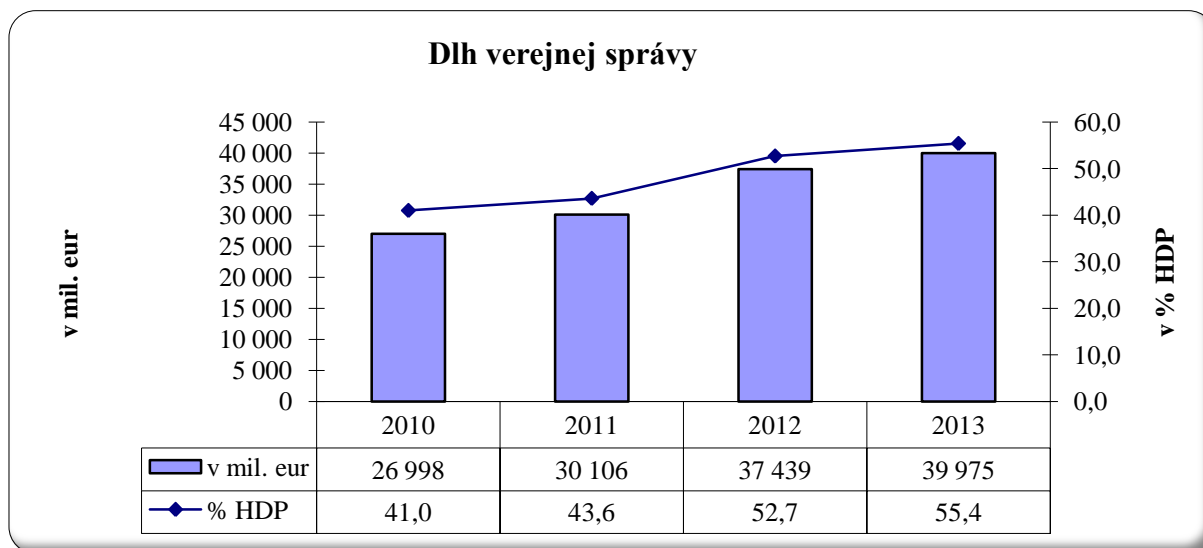
Z prehľadu hospodárenia jednotlivých subjektov verejnej správy je zrejmé, že na lepšie plnenie rozpočtovaného schodku vo výške 191,6 mil. eur pozitívne vplývalo v rozhodujúcej miere hospodárenie štátu (271,5 mil. eur), verejných vysokých škôl (49,0 mil. eur), VÚC (38,1 mil. eur) a príspevkových organizácií (23,8 mil. eur). Z ostatných subjektov verejnej správy dosiahli lepšie výsledky ako rozpočtované Slovenská konsolidačná, a. s. (o 4,5 mil. eur), Slovenský pozemkový fond (o 4,3 mil. eur), Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (o 2,7 mil. eur) a Rozhlas a televízia Slovenska (o 2,1 mil. eur). Pozitívne bol schodok ovplyvnený aj nerozpočtovaním príjmov a výdavkov Železníc SR, Kancelárie rady pre rozpočtovú zodpovednosť a neziskových organizácií obcí. Naopak negatívne bol schodok ovplyvnený hospodárením FNM SR (-130,2 mil. eur), štátnych fondov (-108,1 mil. eur), obcí (-14,4 mil. eur) a verejného zdravotného poistenia (-11,1 mil. eur).

3.2 Stav a vývoj dlhu verejnej správy podľa maastrichtských kritérií

Maastrichtský dlh predstavuje konsolidovaný súčet všetkých záväzkov sektora verejnej správy v nominálnej hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov iných ako akcie, okrem finančných derivátov a prijatých pôžičiek, pričom nezahŕňa záväzky z nesplatených úrokov.

K 31. 12. 2013 dosiahol maastrichtský dlh verejnej správy hodnotu 39 975,2 mil. eur. Medziročné zvýšenie konsolidovaného dlhu o 2 536,5 mil. eur a jeho pomeru k HDP o 2,8 % zvýšilo jeho podiel na HDP na úroveň 55,4 %. Zvýšenie bolo spôsobené rastom dlhu o 6,8 % a súčasným rastom HDP o 1,5 %.

Zdroj: Eurostat

S účinnosťou od 1. marca 2012 na Slovensku platí ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti. Jedným z najdôležitejších pravidiel je maximálny limit podielu hrubého dlhu verejnej správy, ktorého horná hranica je stanovená do roku 2017 na 60 % HDP. Následne až do roku 2027 sa horný limit dlhu verejnej správy bude postupne každoročne znižovať o jeden percentuálny bod, až dosiahne úroveň 50 % HDP. Zákon zároveň upravuje automatické sankčné mechanizmy, ktoré budú aktivované po prekročení stanovenej výšky hrubého dlhu.

Ak výška dlhu dosiahne 55 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 57 % podielu na HDP ministerstvo financií viaže od prvého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po zverejnení výšky dlhu výdavky štátneho rozpočtu vo výške 3 % z celkových výdavkov štátneho rozpočtu schválených zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok znížených o výdavky na správu štátneho dlhu, o prostriedky Európskej únie, prostriedky štátneho rozpočtu na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, odvody do Európskej únie, transfery Sociálnej poisťovni a o výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami; nemožno poskytovať prostriedky z rezervy predsedu vlády a z rezervy vlády, vláda nesmie predložiť národnej rade taký návrh rozpočtu verejnej správy, ktorý obsahuje medziročný nominálny rast konsolidovaných výdavkov verejnej správy oproti rozpočtu verejnej správy na predchádzajúci rozpočtový rok, okrem výdavkov na správu štátneho dlhu, prostriedkov Európskej únie, prostriedkov štátneho rozpočtu na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, odvodov do Európskej únie a okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami; ak vláda takýto návrh rozpočtu verejnej správy už predložila, je povinná stiahnuť ho z rokovania národnej rady a do 30 dní predložiť návrh rozpočtu verejnej správy súladný s ustanovenou

podmienkou a obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

V roku 2013 sa na zvýšení maastrichtského dlhu verejnej správy najviac podieľal hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 2 023,3 mil. eur.

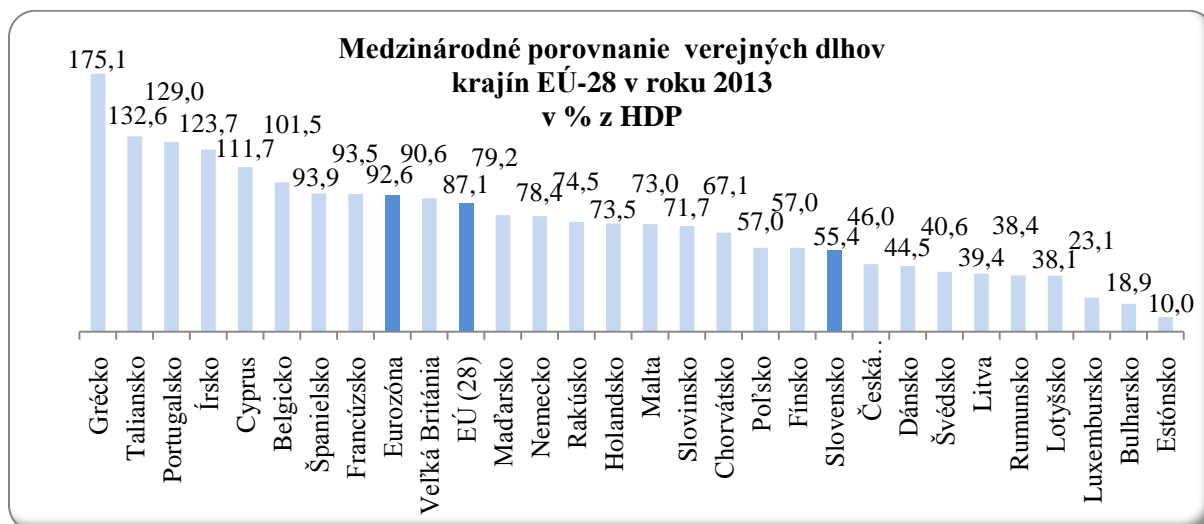
Schodok štátneho rozpočtu a ďalšie finančné potreby štátu vyvolali potrebu vydania cenných papierov na finančných trhoch prostredníctvom aukcií, syndikátov bánk a priamymi predajmi vo výške 7 664,6 mil. eur.

V priebehu roka 2013 boli čerpané dve tranže vládneho úveru od EIB vo výške 350 mil. eur. Na konci roka 2013 bola k dispozícii likviditná rezerva v hodnote 3 446,2 mil. eur.

Ďalším vplyvom bolo prevzatie záväzkov SR z EFSF vo výške 400,8 mil. eur.

Na základe rozhodnutia Eurostatu bola pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (EOSA) zahrnutá do dlhu verejnej správy v hodnote 465,2 mil. eur a preklasifikovanie Železníc SR do sektora verejnej správy malo vplyv na zvýšenie dlhu o 63,7 mil. eur ako aj revidovanie maastrichtského dlhu v roku 2011 a 2012.

Porovnanie dlhov verejných správ krajín EÚ-28 je v nasledujúcom grafe:

Zdroj: Eurostat

K 31. 12. 2013 vykázali najnižší maastrichtský dlh v rámci krajín EÚ - 28 Estónsko (10,0 %), Bulharsko (18,9 %), Luxembursko (23,1 %), Lotyšsko (38,1 %), Rumunsko (38,4 %), Litva (39,4 %), Švédsko (40,6 %). Šestnásť členských štátov EÚ má dlh vyšší ako 60 % k HDP. Najvyšší dlh vykazuje Grécko (175,1 %), Taliansko (132,6 %), Portugalsko (129,0 %), Írsko (123,7 %), Cyprus (111,7 %) a Belgicko (101,5 %).

Verejný dlh SR je v štruktúre tvorený dlhom ústrednej vlády (ústredných rozpočtových organizácií) a dlhom ostatných zložiek verejnej správy, čo dokumentuje nasledovný prehľad:

(v tis. eur)

Zložky verejnej správy	31.12.2012	31.12.2013	Zmena
a	2	2	3 = 2 - 1
Ústredné rozpočtové organizácie ¹⁾	36 166 600	38 891 171	2 724 571
Fond národného majetku	15 693	15 543	-150
Verejné vysoké školy	3	1	-2
Rozhlas a televízia Slovenska	36	0	-36
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	0	2	2
Železnice Slovenskej republiky	194 188	63 685	-130 503
Príspevkové organizácie štátne vo verejnej správe	1 256	1 091	-165
Vyššie územné celky	423 381	401 982	-21 399
Príspevkové organizácie VÚC vo verejnej správe	82	32	-50
Obce	1 258 627	1 233 831	-24 796
Príspevkové organizácie obcí vo verejnej správe	1 161	839	-322
Neziskové organizácie obcí	34	47	13
Verejná správa spolu	38 061 061	40 608 224	2 547 163
Konsolidácia ²⁾	622 350	633 048	10 698
Verejná správa spolu konsolidovaná	37 438 711	39 975 176	2 536 465
% maastrichtského dlhu z HDP	52,7	55,4	2,8

1. Bez záväzkov ARDAL voči Štátnej pokladnici

3 680 756

3 993 526

312 0

2. Bez záväzkov z vkladov verejnej správy v ŠP

2 562 886

2 858 942

296 056

Údaje o dlhu verejnej správy SR sú konsolidované (znížené o záväzky Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity voči Štátnej pokladnici a o vzájomné záväzky jednotlivých subjektov verejnej správy).

Najvyšší podiel na financovaní maastrichtského dlhu k 31. 12. 2013 mali ŠD v sume 34 314 530 tis. eur, ŠPP vo výške 11 500 tis. eur a bankové úvery a iné záväzky v sume 5 515 957 tis. eur.

Podľa princípu rezidencie je rozdelený na domáci a zahraničný:

Ukazovateľ	31. 12. 2013	
	v tis. eur	v %
Dlh verejnej správy (maastrichtský) spolu	39 975 176	100,0
v tom:		
– domáci dlh	15 484 145	38,7
– zahraničný dlh	24 491 031	61,3

Zdroj: MF SR

Z hľadiska splatnosti má štátny dlh nasledovné charakteristiky:

Ukazovateľ	31. 12. 2013	
	v tis. eur	v %
Dlh verejnej správy (maastrichtský) spolu	39 975 176	100,0
v tom		
– krátkodobý dlh	143 357	0,4
– dlhodobý dlh	39 831 819	99,6

Zdroj: MF SR

Podľa meny je tvorený maastrichtský dlh z 92,9 % dlhom v eurách a 7,1 % tvoril dlh v iných menách (USD, švajčiarske franky, japonské jeny, české koruny).

Rozhodujúci objem z dlhu verejnej správy tvorí dlh ústredných rozpočtových organizácií, ktorý je v správe MF SR a predstavuje 38 891 171 tis. eur, čo predstavuje 97,3 % dlhu verejnej správy. Dlh ústredných rozpočtových organizácií vyčíslený v metodike Európskej komisie sa odlišuje od tzv. štátneho dlhu, ktorý sa vyčísľuje vrátane záväzkov z časového rozlíšenia niektorých položiek pasív (akruálne úroky, emisné ážia, alikvotné úrokové výnosy) a ostatných korigujúcich položiek (záväzky z refinančného systému). Dlh ústredných rozpočtových organizácií bol k 31. 12. 2013 tvorený záväzkami z emisií ŠD vo výške 34 314 530 tis. eur, z emisií ŠPP vo výške 11 500 tis. eur, bankových úverov a pôžičiek v sume 1 846 589 tis. eur, záväzkov voči ŠP vo výške 109 921 tis. eur, záväzkov z EFSF v sume 1 894 803 tis. eur, rezervy na záväzky nemocníc vo výške 248 620 tis. eur a záväzku z pôžičky Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov vo výške 465 208 tis. eur.

Dlh ústredných rozpočtových organizácií medziročne vzrástol o 7,5 %, čo predstavovalo 2 724 571 tis. eur a bolo zapríčinené najmä schodkom štátneho rozpočtu.

Rámec efektívneho riadenia dlhu a programových cieľov v parametroch dlhu v hodnotenom období určovala „Stratégia riadenia štátneho dlhu na roky 2011 – 2014“. Hlavným cieľom riadenia štátneho dlhu je zabezpečiť plnenie záväzkov štátu a zabezpečiť refinancovanie na kapitálovom trhu.

Spôsob prefinancovania potrieb štátneho dlhu a schodku bol podmienený disponibilnými zdrojmi v refinančnom systéme ŠP.

Stav záväzkov z domácich emisií ŠD bol k 31. 12. 2013 vykázaný vo výške 27 599 787,6 tis. eur. Medziročné zvýšenie záväzkov o 2 185 077,9 tis. eur ovplyvnili predaje nových ŠD uskutočnením 22 aukcií, 4 priamych predajov a dvoch syndikátov bánk v celkovej sume 6 579 300,0 tis. eur.

Stav záväzkov zo ŠD emitovaných v zahraničí k 31. 12. 2013 predstavoval sumu 7 352 514,7 tis. eur. Medziročné zvýšenie záväzkov ovplyvnili predaje dlhopisov prostredníctvom 4 syndikátov bánk v CHF a JPY v celkovej sume 701 457,2 tis. eur. K syndikátom boli uzatvorené menovo-úrokové swapy s rovnakou splatnosťou ako jednotlivé dlhopisy. ARDAL týmito transakciami zabezpečila pozíciu voči kurzovému a úrokovému riziku.

Na financovanie priebežného schodku štátneho rozpočtu boli v roku 2013 v aukciách a pri bilaterálnych obchodoch predané ŠPP v nominálnej hodnote 378 500,0 tis. eur. K 31. 12. 2013 bol stav záväzkov z emisií ŠPP vykázaný vo výške 11 500,0 tis. eur. V porovnaní so stavom vykazaným k 31.12.2012 poklesol o 1 304 500,0 tis. eur.

V rámci obchodov realizovaných ARDAL pri zabezpečovaní zdrojov na financovanie priebežného schodku štátneho rozpočtu sa záväzky z refinančného systému medziročne zvýšili o 313 015,6 tis. eur na 3 994 072,6 tis. eur.

Dlh ostatných subjektov verejnej správy participuje na celkovom maastrichtskom verejnom dlhu sumou 1 084 005 tis. eur, konsolidovanou vo výške 633 048 tis. eur.

Z ostatných zložiek bol pokles zaznamenaný vo VÚC v sume 21 399 tis. eur, najmä znížením stavu investičných úverov.

Dlh obcí dosiahol 1 233 831 tis. eur a oproti roku 2012 bol znížený o 24 796 tis. eur. Bol tvorený najmä úvermi a inými pôžičkami, pričom najväčšiu časť vo výške 614 328 tis. eur poskytol ŠFRB. Predmetom konsolidácie sú zostatky úverov zo štátneho rozpočtu a úvery poskytnuté ŠFRB.

Dlh FNM SR predstavujú záväzky voči obyvateľstvu z emisie dlhopisov z roku 1996 a prevzatie rizikových záruk z kúpnych zmlúv podľa § 30 zákona č. 91/1992 Zb. o prevode majetku štátu na iné osoby, ktoré sa znížili o 150 tis. eur na sumu 15 543,0 tis. eur.

Vyhodnotenie refinančného a úrokového rizika štátneho dlhu podľa platnej Stratégie riadenia štátneho dlhu:

Pri refinančnom riziku bolo na obdobie rokov 2011 - 2014 stanovené strategickým zámerom udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov v období do jedného roka k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 25 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 65 %. Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka bola k 31. 12. 2013 na úrovni 9,61 % a hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do piatich rokov bola k 31. 12. 2013 na úrovni 47,65 %.

Pri úrokovom riziku bolo stanovené strategickým zámerom udržiavanie podielu súčtu všetkých záväzkov preceňovaných v období do jedného roka k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 25 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov preceňovaných v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 65 %. Hodnota úrokového rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka bola k 31. 12. 2013 na úrovni 16,59 %. Hodnota úrokového rizika kumulatívnej splatnosti do piatich rokov bola k 31. 12. 2013 na úrovni 47,69 %.

Sledovanie durácie a priemernej splatnosti sú sekundárnymi ukazovateľmi. Priemerná splatnosť portfólia dlhopisov a vládnych úverov v priebehu roka 2013 vzrástla z 5,6 roka na 6,5 roka a durácia zo 4,9 roka na 5,4 roka. Spôsobil to hlavne vydanie dlhopisov so splatnosťou 20 rokov do splatnosti v roku 2013.

NKÚ SR na základe posúdenia charakteristík a parametrov dlhu konštatuje priebežné zabezpečovanie zámerov a cieľov definovaných stratégiou riadenia štátneho dlhu.

Štátny dlh

Štátny dlh, ktorý je v zákone o štátnom dlhu a štátnych zárukách definovaný ako súhrn záväzkov SR z minulých rokov predstavoval k 31.12.2013 sumu 42 053 646,5 tis. eur.

Vývoj štátneho dlhu podľa údajov vykázaných v účtovníctve MF SR za roky 2009 až 2013 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v tis. eur)

Položka	2009	2010	2010	2012	2013
Spolu:	24 974 586,4	30 430 046,5	33 635 399,1	40 130 554,4	42 053 646,5
Index rastu reťaz	103,1	121,8	110,5	119,3	104,8

Celkový štátny dlh vzrástol v roku 2013 oproti minulému roku v absolútnom vyjadrení o 1 923 092,1 tis. eur, t. j. o 4,8%, čo spôsobilo dlhové prefinancovanie schodku štátneho rozpočtu, účasť SR v ESM, získanie peňažných prostriedkov z emisií ŠD a ŠPP, nárast záväzkov z prijatých úverov.

Porovnaním vybraných konečných stavov ŠFP vykázaných k 31.12.2013 v účtovníctve kapitoly VPS a inventarizácii majetku a záväzkov k 31. 12. 2013 so stavmi uvedenými v ZÚ kapitoly NKÚ SR nezistil rozdiely.

Stav a zmeny štátneho dlhu z hľadiska pokrytia dlhovými nástrojmi dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v tis. eur)

Položky	Stav k 31.12.2012	Stav k 31.12.2013	Zmena
Štátne dlhopisy emitované na domácom trhu	25 414 709,7	27 599 787,6	2 185 077,9
ŠPP emitované	1 316 000,0	11 500,0	-1 304 500,0
Štátne rehabilitačné dlhopisy	20,4	20,1	-0,3
Refinančný systém –záväzky voči Štátnej pokladnici	3 681 057,0	3 994 072,6	313 015,6
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a. s.	230 742,1	230 745,3	3,2
Vládne záväzky voči zahraničiu (pôžičky)	84 163,5	57 349,0	-26 814,5
Zahraničné záväzky prevzaté od ČSOB, a. s.	5 189,3	5 099,3	-90,0
Záväzky voči podnikom zo zahr. vládnych úverov	9,4	9,0	-0,4
Záväzky z úverových vzťahov ŠFCH	80 204,9	60 624,1	-19 580,8
Záväzky zo zmluvy medzi MF SR a EIB	1 143 501,6	1 491 110,6	347 609,0
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a. s.	30 457,8	10 152,6	-20 305,2
Záväzky z prevzatých úverov Metro Bratislava, a. s.	27 866,2	24 772,8	-3 093,4
Záväzky z prevzatých úverov SVP, š. p. B. Štiavnica	4 183,6	2 420,4	-1 763,2
Záväzky z upísaných nesplatených CP a vkladov	1 350 694,5	1 058 639,4	-292 055,1
Štátne dlhopisy emitované v zahraničí	6 731 694,5	7 352 514,7	620 820,2
Iné záväzky	17,6	16,4	-1,2
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	159,7	115,5	-44,2
Záväzky z pevných termínovaných operácií	29 882,4	154 697,1	124 814,7
Záväzky celkom	40 130 554,2	42 053 646,5	1 923 092,3

Zdroj: Účtovníctvo MF SR

Najvyšší podiel na stave ŠFP vykázaných k 31.12.2013 vo výške 42 053 646,5 tis. eur tvorili záväzky z emisií štátnych cenných papierov vo výške 34 963 822,4 tis. eur a záväzky z refinančného systému vo výške 3 994 072,6 tis. eur.

4 Zámery, ciele a opatrenia rozpočtovej politiky v roku 2013

Stratégia rozpočtovej politiky vychádza zo základného cieľa, ktorým je zabezpečenie efektívnych a dlhodobou udržateľných verejných financií, podporujúcich udržateľný hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života, v kontexte starnutia obyvateľstva a pri zohľadnení podmienených záväzkov. Tento cieľ je zakotvený v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti.

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015 bol vypracovaný v intenciách Programového vyhlásenia vlády SR. Primárnym cieľom vlády SR v oblasti konsolidácie verejných financií bolo zníženie deficitu verejných financií na 2,9 % HDP v roku 2013 tak, aby Slovensko dodržalo svoje záväzky voči EÚ vyplývajúce z Paktu stability a rastu.

Pri zostavovaní rozpočtu a návrhu konsolidačných opatrení sa vychádzalo z vývoja verejných financií za predpokladu nezmenených politík. V takomto prípade by deficit verejnej správy dosiahol v roku 2013 hodnotu 6,3 % HDP. Rozdiel medzi úrovňou za predpokladu nezmenených politík a cieľovou hodnotou predstavoval v čase tvorby rozpočtu 3,3 % HDP, čo vymedzilo rozsah opatrení potrebných na splnenie rozpočtového cieľa.

Zoznam navrhovaných opatrení, potrebných na splnenie rozpočtového cieľa je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

P. č.	Opatrenia	Plán	
		tis. eur	% HDP
1.	Zvýšenie a zosúladenie MVZ sociálneho a zdravotného poistenia	126	0,2
2.	Zvýšenie odvodovej povinnosti SZČO a iné zmeny	69	0,1
3.	Zavedenie odvodovej povinnosti na príjmy z dohôd	132	0,2
4.	Zmeny v II. pilieri	737	1,0
5.	Rozšírenie osobitného odvodu v bankovom sektore	85	0,1
6.	Zavedenie dočasného odvodu z podnikania v regulovaných . odvetviach	77	0,1
7.	Zmeny v sadzbách daní z príjmov	351	0,5
8.	Ponechanie úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska	74	0,1
9.	Ostatné daňové zmeny	69	0,1
10.	Granty obcí a VÚC	-134	-0,2
11.	Príjem z digitálnej dividendy	130	0,2
12.	Zníženie osobných výdavkov v štátnom rozpočte	91	0,1
13.	Mzdy v regionálnom školstve -	-68	-0,1
14.	Zníženie výdavkov štátneho rozpočtu na tovary a služby	230	0,3
15.	Ostatné zmeny v štátnom rozpočte (bežné transfery a kapitálové výdavky)	143	16
16.	Úspora výdavkov v územnej samospráve	427	0,6
17.	Zvýšenie výdavkov v zdravotníctve v nadväznosti na zvýšenie príjmov	-137	-0,2
18.	Nový systém financovania zásob ropy	198	0,3
19.	Úspory výdavkov ostatných subjektov VS	101	0,1
20.	Rezerva na krytie nenaplnenia predpokladu príjmov spojených s otvorením II. piliera	-229	-0,3
	Spolu:	2 470	3,3

Zdroj: MF SR

Splnenie rozpočtového cieľa si pri realizácii nevyhnutnej konsolidácie verejnej správy vyžadovalo dosiahnutie širokého konsenzu všetkých zainteresovaných strán, vrátane obcí, miest a VÚC. Vláda SR preto iniciovala rokovanie so Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8 s cieľom prijatia spoločného Memoranda o spolupráci, v ktorom bola dňa 18.10.2012 potvrdená spoločná vôľa podieľať sa na realizácii zámerov stabilizácie a konsolidácie verejných financií. V oblasti výdavkov kvantifikácia objemu potrebnej konsolidácie v roku 2013 vychádzala z princípov uplatnených v návrhu štátneho rozpočtu, t. j. úspor osobných výdavkov o 5 % a výdavkov na tovary a služby o 10 % oproti rozpočtu na rok 2012, modifikovaných na podmienky samosprávy.

Výsledný deficit verejnej správy dosiahol hodnotu 2,77 % HDP, čo je v porovnaní s rozpočtovaným deficitom vo výške 2,94 % HDP zlepšenie o 0,17 % HDP. Konsolidačné úsilie bolo vo výške 1,9 % HDP. Oproti scenáru nezmenených politík je veľkosť konsolidačných opatrení 2,2 % HDP, čo zároveň vymedzovalo rozsah opatrení prijatých na splnenie rozpočtového cieľa.

Zoznam opatrení prijatých na splnenie rozpočtového cieľa je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Zoznam opatrení v roku 2013	mil. eur	% HDP
1. Zvýšenie a zosúladienie maximálnych vymeriavacích základov	160	0,2
2. Zvýšenie odvodovej povinnosti SZČO a iné zmeny	27	0,0
3. Zavedenie odvodovej povinnosti na príjmy z dohôd	134	0,2
4. Zmeny v II. pilieri dôchodkového systému	695	1,0
5. Rozšírenie osobitného odvodu v bankovom sektore	92	0,1
6. Zavedenie odvodu z podnikania v regul. odv.	79	0,1
7. Zmeny v sadzbách daní z príjmov	283	0,4
8. Znovuzavedenie koncesionárskych poplatkov	74	0,1
9. Obmedzenie paušálnych výdavkov SZČO	18	0,0
10. Ostatné daňové a odvodové opatrenia	24	0,0
11. Zvýšené pohľadávky štátneho rozpočtu	107	0,1
12. Zvýšenie poplatku pri registrácii automobilov	27	0,0
13. Vyššie zostatky na mimorozpočtových účtoch	94	0,1
14. Vyššie nedaňové príjmy samospráv a ost. subjektov VS	63	0,1
15. Granty a transfery	70	0,1
16. Vyššie osobné výdavky štátneho rozpočtu	-40	-0,1
17. Vyššie osobné výdavky samospráv	-65	-0,1
18. Vyššie výdavky na tovary a služby verejnej správy	-195	-0,3
19. Nižšie výdavky v sektore zdravotníctva	74	0,1
20. Vyššie bežné transfery	-187	-0,3
21. Nižšie kapitálové výdavky štátneho rozpočtu	46	0,1
22. Vyššie kapitálové výdavky ŽSR	-90	-0,1
23. Nižšie výdavky ostatných subjektov VS	44	0,1
Spolu	1 557	2,2

Zdroj: MF SR

Pozn.: ide o vplyvy na saldo VS, (+) znamená zlepšenie a (-) zhoršenie salda

Prijaté opatrenia na splnenie rozpočtového cieľa a dodatočné opatrenia mali pozitívne a aj negatívne vplyvy na saldo rozpočtu verejnej správy v roku 2013. Pozitívne a negatívne vplyvy sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Vplyvy na saldo rozpočtu verejnej správy	mil. eur	% HDP
1. Saldo verejnej správy - rozpočet	-2 186,5	-2,94
Daňové a odvodové príjmy verejnej správy	-136,9	-0,19
Vybrané nedaňové príjmy	-367,9	-0,51
- Výpadok príjmov digitálnej dividendy	-130,0	-0,18
- Výpadok príjmov z predaja núdzových zásob ropy	-100,4	-0,14
- Výpadok príjmov z dividend podnikov štátnej správy	-94,1	-0,13
- Výpadok príjmov z predaja emisných povoleniek	-43,4	-0,06
Vybrané transakcie súvisiace s EÚ	136,0	0,19
- Úspora prostriedkov na spolufinancovanie	260,5	0,36
- Korekcie k EÚ fondom	-124,5	-0,17
Prenesené výdavky štátneho rozpočtu	232,7	0,32
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	59,3	0,08
Zrušenie rezervy v súvislosti s otvorením II. piliera	229,1	0,32
Železnice Slovenskej republiky	58,3	0,08
Ostatné vplyvy	-19,0	-0,03
2. Saldo verejnej správy - skutočnosť	-1 994,9	-2,77
p. m. zmena salda v dôsledku zmeny nominálneho HDP		-0,09

Zdroj: MF SR

Pozn.: (+) znamená pozitívny vplyv a (-) negatívny vplyv na saldo VS

Saldo verejnej správy v roku 2013 negatívne ovplyvnili daňové príjmy, ktoré sa kvôli horšiemu makroekonomickému vývoju v porovnaní s rozpočtom znížili o 100,0 mil. eur.

Nedaňové príjmy boli oproti rozpočtu nižšie z dôvodov neuskutočnenia predaja voľných frekvenčných pásiem (tzv. digitálna dividenda) vo výške 130,0 mil. eur, výpadku príjmov z predaja núdzových zásob ropy ropnej agentúre vo výške 100,4 mil. eur. Predaj ropných zásob vo výške 465,0 mil. eur bol podľa rozhodnutia Eurostatu klasifikovaný ako finančná operácia bez vplyvu na príjmy verejnej správy, z dôvodu pretrvávajúcej kontroly štátu nad zásobami ropy. Vyplatenie dividend bolo o 94,1 mil. eur nižšie oproti rozpočtu. Vzhľadom na pokles cien emisných povoleniek na burze oproti predpokladom bol výnos z ich predaja v porovnaní s rozpočtom nižší o 43,4 mil. eur.

Negatívny vplyv na rozpočet mali aj korekcie EÚ. Na základe rozhodnutia EK o vyššej chybovosti pri využívaní EÚ fondov nebude Slovensku preplatených 124,5 mil. eur z už použitých zdrojov za programové obdobie 2007 – 2013.

Naopak pozitívny vplyv na saldo VS mali transakcie súvisiace s rozpočtom EÚ. Z dôvodu nenaplnenia vysokých očakávaní čerpania fondov EÚ v roku 2013 bol znížený objem výdavkov na spolufinancovanie o 260,5 mil. eur.

Vplyv prenesených výdavkov štátneho rozpočtu znížil saldo verejnej správy o 232,7 mil. eur.

Z dôvodu, že úrokové sadzby boli menšie ako predpokladané a štátne dlhopisy sa podarilo predat' v lepšej, nákladovo úspornejšej štruktúre, ušetrili sa náklady na dlhovú službu vo výške 61,0 mil. eur.

Na otvorenie II. piliera dôchodkového systému bola vytvorená v rozpočte na rok 2013 rezerva, ktorá pokrývala riziko vyplývajúce z neistoty o naplnení predpokladaných príjmov z jeho otvorenia. Tieto príjmy sa naplnili, ale v dôsledku horšej makroekonomickej situácie došlo k jej zrušeniu. Zrušenie rezervy na otvorenie II. piliera dôchodkového systému malo kladný vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy vo výške 229,1 mil. eur.

Na otvorenie II. piliera dôchodkového systému vo výške 229,1 mil. eur bola vytvorená v rozpočte na rok 2013 rezerva, ktorá pokrývala riziko vyplývajúce z neistoty, koľko poistencov a s akými vysokými vymeriavacími základmi prejde medzi oboma piliermi počas doby otvorenia systému.

Zrušenie rezervy na otvorenie II. piliera dôchodkového systému malo kladný vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy vo výške 229,1 mil. eur.

Na základe rozhodnutia Eurostatu došlo v priebehu roka 2013 k preklasifikovaniu Železníc Slovenskej republiky z nefinančných korporácií do sektora verejnej správy, s vplyvom spätne od roku 2011. Pozitívny vplyv na saldo VS v roku 2013 predstavoval 58,3 mil. eur.

Hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy mimo štátneho rozpočtu, prevzaté záväzky zdravotníckych zariadení a sankcie vyrubené v daňovom konaní predstavujú ostatné vplyvy, ktoré sa podieľali na zhoršení salda verejnej správy vo výške 18,9 mil. eur.

Na výsledné saldo vplýva aj samotná zmena HDP. Skutočné nominálne HDP pokleslo oproti prognóze v rozpočte o 3,0 % z dôvodu nižšieho ekonomického rastu a výrazne nižšej inflácii. Tieto dôvody prispeli k zhoršeniu salda verejnej správy o 0,09 % HDP.

NKÚ SR konštatuje, že očakávania z konsolidačných opatrení sa nenaplnili najmä na strane daňových a nedaňových príjmov, ktoré však boli vykompenzované úsporami vo výdavkoch, lepším hospodárením samospráv a verejných vysokých škôl. Na saldo verejných financií mali pozitívny vplyv aj nižšia potreba spolufinancovania spojená s využívaním EÚ fondov a zaradenie Železníc SR do sektora verejnej správy.

4.1 Základné rozpočtové ukazovatele

V zákone č. 438/2012 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2013 boli celkové príjmy štátneho rozpočtu rozpočtované sumou 13 916 196,3 tis. eur. Celkové výdavky ŠR boli určené sumou 17 001 504,8 tis. eur. Schodok ŠR bol určený sumou 3 085 308,5 tis. eur. Prehľad o rozpočtovaných a skutočných celkových príjmoch, celkových výdavkoch a schodku ŠR je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia schváleného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/2*100	6=4-2	7=4/1*100
Celkové príjmy	11 830 036,2	13 916 196,3	12 647 009,2	12 796 443,8	101,2	149 434,6	108,2
Celkové výdavky	15 640 711,1	17 001 504,8	14 966 760,3	14 819 702,1	99,0	-147 058,2	94,8
Schodok ŠR	-3 810 674,9	-3 085 308,5	-2 319 751,1	-2 023 258,3	65,6	1 062 050,2	53,1

Zdroj: MF SR

Na základe vykonaných rozpočtových opatrení boli príjmy v priebehu roka znížené na sumu 12 647 009,2 tis. eur a výdavky na 14 966 760,3 tis. eur. Rozpočtovaný schodok bol znížený o 765 557,4 tis. eur na úroveň 2 319 751,1 tis. eur.

Pri skutočných dosiahnutých príjmoch 12 796 443,8 tis. eur a čerpaných výdavkoch 14 819 702,1 tis. eur sa rozpočtové hospodárenie skončilo schodkom na hotovostnej báze vo výške 2 023 258,3 tis. eur, ktorý svojim objemom dosiahol úroveň 65,6 % schváleného rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 došlo k zníženiu schodku ŠR o 1 787 416,6 tis. eur, t. j. o 46,9 %.

Plnenie príjmov, čerpanie výdavkov a výsledok hospodárenia ŠR na hotovostnej báze počas jednotlivých mesiacov roka 2013 dokumentujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Ukazovateľ		1.	2.	3.	4.	5.	6.
Príjmy	a)	840,2	1 518,7	2 376,5	3 428,6	4 170,5	5 082,4
	b)	6,0	10,9	17,1	24,6	30,0	36,5
Výdavky	a)	902,7	2 232,1	3 329,2	4 504,6	5 771,9	6 747,2
	b)	5,3	13,1	19,6	26,5	33,9	39,7
Saldo		-62,5	-713,4	-952,7	-1 076,1	-1 601,4	-1 664,8
Ukazovateľ		7.	8.	9.	10.	11.	12.
Príjmy	a)	6 174,1	6 973,9	7 945,3	9 226,9	10 502,2	12 796,4
	b)	44,4	50,1	57,1	66,3	75,5	92,0
Výdavky	a)	7 799,7	8 890,5	9 922,5	11 198,4	12 465,2	14 819,7
	b)	45,9	52,3	58,4	65,9	73,3	87,2
Saldo		-1 625,6	-1 916,6	-1 977,2	-1 971,5	-1 963,0	-2 023,3

Zdroj: MF SR

a) v mil. eur

b) % plnenia schváleného ŠR

Priebežné hospodárenie ŠR charakterizované vývojom salda k ultimu jednotlivých mesiacov roka 2013 v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2012 je uvedené v nasledujúcom v prehľade:

(v mld. eur)

Obdobie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2012	0,098	-0,846	-1,155	-1,171	-2,160	-2,326	-2,239	-2,675	-2,586	-2,466	-2,743	-3,811
2013	-0,063	-0,713	-0,953	-1,076	-1,601	-1,665	-1,626	-1,917	-1,977	-1,972	-1,963	-2,023

Zdroj: MF SR

Proces plnenia ŠR, financovania schodku ŠR a správu štátneho dlhu upravuje zákon o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nesúlad medzi príjmami a výdavkami ŠR podľa dikcie zákona o štátnom dlhu a štátnych zárukách možno kryť prostriedkami získanými vykonávaním finančných operácií na domácom finančnom trhu a zahraničných finančných trhoch prijímaním úverov, vydávaním štátnych cenných papierov a inými činnosťami súvisiacimi s riadením rizík štátneho dlhu.

NKÚ SR analyzoval systém zabezpečovania likvidity ŠR a súlad postupu MF SR pri tvorbe zdrojov financovania schodku ŠR v nadväznosti na ustanovenia citovaných zákonov.

ARDAL v mene MF SR zabezpečovala v priebehu roka 2013 dostatočnú likviditu na realizáciu rozpočtových výdavkov, krytie štátneho dlhu a priebežného schodku štátneho rozpočtu finančnými zdrojmi získanými z emisií ŠD a ŠPP voľnými finančnými zdrojmi ŠP alebo finančnými zdrojmi získanými z vládneho úveru.

V roku 2013 bolo uskutočnených 22 aukcií ŠD, 6 predajov pomocou syndikátu bánk a 4 predaje formou „priameho predaja - private placement“. Celkovo bolo z predaja ŠD získaných 7 280,8 mil. eur. V priebehu roka 2013 bola tiež uskutočnená jedna aukcia ŠPP (konkurenčný predaj) holandským spôsobom a 3 priame predaje, z ktorých bolo získaných 378,5 mil. eur. Celkovo bolo z predaja cenných papierov získaných 7 659,3 mil. eur.

V roku 2013 boli čerpané dve tranže vládneho úveru od Európskej investičnej banky v celkovej hodnote 350,0 mil. eur.

SR k 31.12.2013 disponovala voľnými finančnými zdrojmi vo výške 3 446,2 mil. eur, čo bolo o 246,2 mil. eur viac oproti roku 2012. Voľná likvidita bola v priebehu roka 2013 zhodnocovaná v súlade so schválenými kreditnými limitmi v komerčných bankách a v dlhových agentúrach s maximálnou splatnosťou do 1 roka, pričom prevažovali obchody so splatnosťou do 1 týždňa.

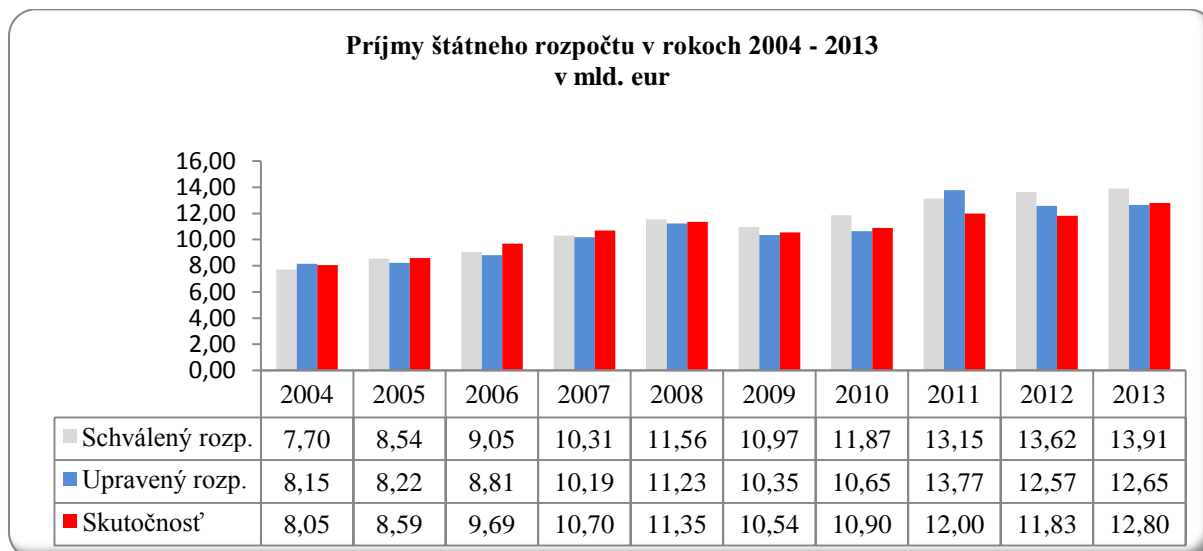
Krytie vykázaného schodku ŠR k 31.12.2013 vo výške 2 023,3 mil. eur bolo zabezpečené príjmami získanými z predaja štátnych pokladničných poukážok v hodnote 11,5 mil. eur, štátnych dlhopisov v hodnote 1 661,8 mil. eur a finančnými zdrojmi z čerpania vládneho úveru v hodnote 350,0 mil. eur.

NKÚ SR konštatuje, že v roku 2013 bola zabezpečená denná platobná schopnosť štátu, vykonávali sa operácie za účelom optimalizácie zostatkov na jedinom účte Štátnej pokladnice, postupy MF SR a ARDAL pri tvorbe zdrojov dlhového financovania deficitného hospodárenia ŠR a v procese riadenia a zabezpečovania likvidity štátu zodpovedali platnému legislatívnemu rámcu.

5 Príjmy štátneho rozpočtu

Zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 boli celkové príjmy ŠR schválené vo výške 13 916 196,3 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 12 647 009,2 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli výšku 12 796 443,8 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 101,2 % oproti upravenému rozpočtu.

Príjmy ŠR v rokoch 2004 až 2013 sú uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: MF SR

Štruktúra príjmov štátneho rozpočtu podľa hlavných kategórií v roku 2012 a 2013 je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
A. Daňové príjmy	8 462 284,5	8 912 036,0	8 912 036,0	9 134 431,4	102,5	222 395,4	107,9
B. Nedaňové príjmy	696 646,9	984 666,4	983 904,0	1 262 480,2	128,3	278 576,2	181,2
C. Granty a transfery	2 671 104,8	4 019 493,9	2 751 069,2	2 399 532,1	87,2	-351 537,1	89,8
Príjmy spolu	11 830 036,2	13 916 196,3	12 647 009,2	12 796 443,8	101,2	149 434,6	108,2

Zdroj: ŠP

5.1. Hlavná kategória daňové príjmy

Daňové príjmy ŠR na rok 2013 boli rozpočtované vo výške 8 912 036,0 tis. eur. Skutočné daňové príjmy štátneho rozpočtu v roku 2013 dosiahli výšku 9 134 431,4 tis. eur a štátny rozpočet bol naplnený na 102,5 %. Na uvedenej sume sa daňové úrady podieľali

48,8 % (4 457 602,5 tis. eur) a colné úrady 51,2 % (4 676 828,9 tis. eur). Medziročne je plnenie príjmov vyššie o 672 146,9 tis. eur (7,9 %). Prehľad o plnení daňových príjmov SR v rokoch 2012 a 2013 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
A. Daňové príjmy	8 462 284,5	8 912 036,0	8 912 036,0	9 134 431,4	102,5	222 395,4	107,9
110 Dane z príjmov a kapitálového majetku	2 129 597,4	2 365 499,0	2 365 499,0	2 384 092,7	100,8	18 593,7	112,0
120 Dane z majetku	189,8	0,0	0,0	123,0	0,0	123,0	64,8
130 Dane za tovary a služby	6 277 318,5	6 481 542,0	6 481 542,0	6 699 582,8	103,4	218 040,8	106,7
140 Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	30 759,4	47 233,0	47 233,0	27 553,1	58,3	-19 679,9	89,6
160 Sankcie uložené v daňovom konaní	14 391,8	17 762,0	17 762,0	23 068,0	129,9	5 306,0	160,3
190 Iné dane	10 027,5	0,0	0,0	11,8	0,0	11,8	0,1

Zdroj: ŠP

Na prekročení rozpočtovaných daňových príjmov sa najväčšou mierou podieľala daň z pridanej hodnoty o 259 882,0 tis. eur a daň z príjmov právnickej osoby o sumu 54 423,1 tis. eur. Menej sa na tvorbe daňových príjmov podieľali dane z majetku, sankcie uložené v daňovom konaní a iné dane. Nižší výber daní oproti rozpočtovaným príjmom bol zaznamenaný najmä pri spotrebných daniach o 41 797,6 tis. eur, na dani z príjmov fyzických osôb o 29 028,7 tis. eur a pri daniach z medzinárodného obchodu a transakcií o 19 679,9 tis. eur.

Najvyšší podiel z daňových príjmov pripadá na dane za tovary a služby (73,3 %) a na dane z príjmov a kapitálového majetku (26,1 %).

Dane z príjmov a kapitálového majetku

Na rok 2013 boli dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku rozpočtované sumou 2 365 499,0 tis. eur. Skutočne dosiahnuté príjmy boli vo výške 2 384 092,7 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,8 %, t. j. nárast o 18 593,7 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je plnenie tejto dane vyššie o 18 593,7 tis. eur (12,0 %).

Novelou zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov s účinnosťou od 1. januára 2013 vstúpilo do platnosti viacero legislatívnych zmien s cieľom konsolidácie verejných financií.

V oblasti daní z príjmov fyzických osôb ide najmä o zavedenie druhej sadzby dane vo výške 25 %, osobitnej sadzby dane vo výške 5 % pre vybraných ústavných činiteľov, obmedzenie paušálnych výdavkov u SZČO v maximálnej výške 5 040 eur/rok, zrušenie paušálnych výdavkov pri príjmoch z prenájmu, obmedzenie nezdaniteľnej časti základu dane na manžela/ku, zvýšenie pre platenie preddavkov u SZČO a zvýšenie oslobodenia výhier.

Pri dani z príjmov právnických osôb sa zvýšila sadzba dane z 19 % na 23 % a zároveň sa oslobodili príjmy z predaja majetku obcí a VÚC.

Pri zrážkovej dani sa zmenil spôsob zdanenia štátnych dlhopisov, ktoré sa zdaňujú podaním daňového priznania. Zaviedlo sa aj zdanenie nerozdelených ziskov spred roku 2004 sadzbou dane 15 %. Opatrenie je jednorazové a vzťahuje sa len na zdaňovacie obdobie roka 2013.

➤ Daň z príjmov fyzických osôb

Hrubý výnos dane z príjmov fyzických osôb dosiahol v roku 2013 sumu 1 867 756,2 tis. eur. Z tejto sumy je daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti vo výške 1 788 044,5 tis. eur, čo predstavuje 95,7 % podiel na hrubom výnose dane z príjmov fyzických osôb spolu a daň z príjmov fyzických osôb z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a dane z príjmov fyzických osôb nerezidentov zo zdrojov na území Slovenskej republiky tvorí sumu 79 711,7 tis. eur, t. j. 4,3 % podiel na hrubom výnose dane z príjmov fyzických osôb spolu.

Prehľad o skutočných výnosoch dane z príjmov fyzických osôb a jej distribúcie medzi štátny rozpočet a územné samosprávy je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

DPFO	Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	Rozdiel 2013-2012	Index 2013/2012
a	1	2	3=2-1	4=2/1*100
DPFO - hrubý výnos	1 849 240,1	1 867 756,2	18 516,1	101,0
DPFO zo závislej činnosti	1 763 433,4	1 788 044,5	24 611,1	101,4
DPFO z podnikania a inej SZČ, z prenájmu a DPFO nerezidentov zo zdrojov na území SR	85 806,7	79 711,7	-6 095,0	92,9
– Prevod do obcí a VÚC	-1 598 915,5	-1 638 228,5	-39 313,0	102,5
– Prevod podielu zaplatenej dane FO na verejnoprospešný účel	-18 548,4	-20 944,3	-2 395,9	112,9
Daň z príjmov FO - výnos ŠR	231 776,2	208 583,4	-23 192,8	90,0

Zdroj: ŠP

Daň z príjmov fyzických osôb je od roku 2005 podielovou daňou. V zmysle zákona č. 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov získavajú z jej výnosu obce 65,4 %, vyššie územné celky 21,9 % a štátny rozpočet 12,7 %. Systém financovania obcí a vyšších územných celkov nahradil dotácie poskytované zo štátneho rozpočtu pre miestnu samosprávu a zabezpečil projekt fiškálnej decentralizácie s cieľom posilnenia finančnej samostatnosti územnej samosprávy. Príjem štátneho rozpočtu z dane z príjmov fyzických osôb sa s ohľadom na pravidlá fiškálnej decentralizácie rozpočtoval sumou 237 612,0 tis. eur. Skutočný výnos dosiahol sumu 208 583,4 tis. eur (znížený o prevody), čo predstavuje plnenie na 87,8 %, t. j. pokles o 29 028,6 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je plnenie tejto dane nižšie o 23 192,9 tis. eur (-10,0 %) vplyvom:

- vyššieho prevodu výnosu dane do rozpočtov miest a obcí. Prevody do rozpočtov miest a obcí boli za rok 2013 medziročne vyššie o 39 313,0 tis. eur,
- vyššieho prevodu podielu zaplatenej dane na verejnoprospešný účel, za rok 2013 medziročný nárast o 2 395,9 tis. eur,
- nižšieho výnosu dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti a od nerezidentných osôb, za rok 2013 medziročný pokles o 6 095,0 tis. eur. Na dani z príjmov fyzických osôb z podnikania je medziročne nižší výnos z dôvodu nižších úhrad preddavkov, vyrovnania dane a vyšších vratiek preplatkov, najmä z daňových priznaní typu A (príjmy zo závislej činnosti) a taktiež z dôvodu vyššieho objemu daňového bonusu poukázaného správcom dane.

Prevod do obcí a vyšších územných celkov predstavoval za rok 2013 spolu 1 638 228,5 tis. eur a prevod podielu na osobitný účel bol 20 944,3 tis. eur.

➤ **Daň z príjmov právnických osôb**

Daň z príjmov právnických osôb na rok 2013 bola rozpočtovaná v sume 1 943 302,0 tis. eur. Príjmy dosiahli sumu 1 997 725,1 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 102,8 %. Na celkovom výnose dane z príjmov právnických osôb sa dane platné do roku 1992 podieľali sumou 25,7 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je plnenie tejto dane vyššie o 267 048,2 tis. eur (15,4 %).

Medziročný rast dane bol spôsobený hlavne zvýšením sadzby dane z 19% na 23%, ktoré sa prejavilo vo vyšších preddavkoch platených za zdaňovacie obdobie 2013.

Na verejnoprospešný účel bol prevedený podiel zaplatenej dane v sume 25 762,0 tis. eur, čo je o 384,0 tis. eur menej ako v roku 2012.

Celková suma poskytnutej štátnej pomoci daňovými orgánmi v roku 2013 predstavovala 28,45 mil. eur, pričom štátnu pomoc, ktorej poskytovateľom sú daňové úrady, si uplatnili:

- daňové subjekty vo forme úľavy na dani z príjmov v zmysle ustanovenia § 35a zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov v súlade s § 52 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov,
- 15 daňových subjektov vo forme úľavy na dani z príjmov podľa § 30b zákona č. 595/2003 Z. z. (investičná pomoc),
- daňových subjektov vo forme úľavy na dani z príjmov podľa § 30b zákona č. 595/2003 Z. z. (stimuly pre výskum a rozvoj).

Celkový objem štátnej pomoci poskytnutej colnými úradmi v roku 2013 predstavoval sumu 31,26 mil. eur, čo je v medziročnom porovnaní viac o 3,85 %.

➤ **Daň z príjmov vyberaná zrážkou**

Daň z príjmov vyberaná zrážkou sa rozpočtovala v roku 2013 sumou 184 585,0 tis. eur. Príjmy dosiahli sumu 177 784,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 96,3 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je plnenie tejto dane vyššie o 10 640,0 tis. eur (6,4 %). Medziročný rast ovplyvnili tri úhrady licenčných poplatkov strategického subjektu z oblasti automobilového priemyslu v celkovej výške 25,7 mil. eur. Negatívne na výnos dane pôsobil vývoj makroekonomického prostredia (nižšia úroková sadzba v porovnaní s očakávaním) ako aj menší príjem zo zdanenia nevyplatených ziskov pred roka 2004, ktorý sa v roku 2013 očakával na základe informácií dotknutých právnických osôb.

Dane z majetku

Dane z dedičstva a z darovania boli zrušené k 01. 01. 2004 a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností k 01. 01. 2005.

Príjem štátneho rozpočtu v roku 2013 pozostáva z dobiehajúcich platieb daní z majetku za predchádzajúce roky. Výnos dane z majetku k 31.12. 2013 bol vo výške 123,0 tis. eur, z toho:

- daň z prevodu a prechodu nehnuteľností bola vo výške 115,4 tis. eur
- daň z dedičstva a darovania bola vo výške 7,6 tis. eur.

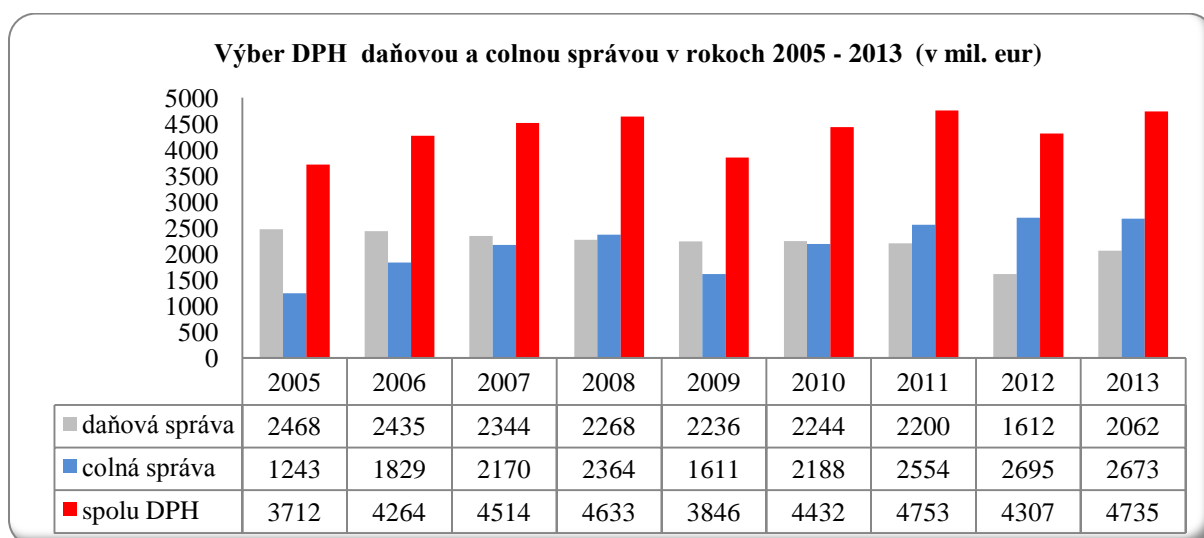

Dane za tovary a služby

Dane za tovary a služby sa rozpočtovali v roku 2013 sumou 6 481 542,0 tis. eur a dosiahnutý výnos bol vo výške 6 699 582,9 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 103,4 %. Skutočný výnos bol oproti rozpočtu o 218 040,9 tis. eur vyšší. V porovnaní s rokom 2012 je ich výnos vyšší o 422 264,4 tis. eur (6,7 %). Dane za tovary a služby majú na celkových daňových príjmoch najvyšší podiel.

➤ Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty sa rozpočtovala v roku 2013 sumou 4 462 971,0 tis. eur. Skutočný výber dosiahol sumu 4 722 853,0 tis. eur a predstavuje plnenie rozpočtu na úrovni 105,8 %. Skutočné plnenie bolo o 259 882,0 tis. eur vyššie ako rozpočtované. V porovnaní s rokom 2012 je výnos vyšší o 424 055,9 tis. eur (9,9 %). Vývoj výberu dane z pridanej hodnoty daňovou a colnou správou v rokoch 2005 – 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: FR SR (analytická evidencia štátnych príjmov)

pozn: (suma vykazovaná za daňovú správu obsahuje výnos DPH vrátane splátok dane z minulých rokov)

Hotovostný výnos štátneho rozpočtu z dane z pridanej hodnoty bol ovplyvnený najmä dvomi skutočnosťami. Prijaté opatrenia na boj proti daňovým únikom viedli k postupnému zvyšovaniu efektivity výberu dane z pridanej hodnoty od začiatku roka 2013. V celom roku 2013 bol zaznamenaný pokles nadmerných odpočtov a v druhej polovici roka začala rásť aj vlastná daňová povinnosť.

Druhým faktorom je kontrolná činnosť finančnej správy. Napriek tomu, že finančná správa otvorila v roku 2013 menší objem kontrol nadmerných odpočtov ako v predchádzajúcich rokoch, celkový objem otvorených kontrol stúpol približne o 95 mil. eur. Nárast objemu otvorených kontrol nadmerných odpočtov v roku 2013 znamená, že výnos DPH v roku 2013 je vyšší ako priznaný subjektmi.

V roku 2012 bol schválený Akčný plán boja proti daňovým podvodom na roky 2012 – 2016, ktorým bolo prijatých 50 opatrení zameraných najmä na znižovanie únikov na DPH. Akčným plánom na boj proti daňovým podvodom bol prijatý podrobný harmonogram postupných krokov na implementáciu účinných opatrení proti daňovým únikom a podvodom a stanovená zodpovednosť za ich plnenie, a to všetkými zložkami štátu. Implementácia navrhnutých opatrení bola rozdelená do 3 etáp: k 1.10.2012, k 1.10.2013 a k 1.10.2014.

V prvej etape akčného plánu bolo prijaté opatrenie umožňujúce rušenie registrácie nekomunikujúcich a nekontaktných osôb v registri platiteľov a bol zavedený inštitút spoločného a nerozdielného ručenia za daň. Novelou zákona sa zaviedla povinnosť skladať finančnú zábezpeku rizikovými osobami pri registrácii DPH, povinné mesačné zdaňovacie obdobie pre nových platiteľov DPH na dvanásť mesiacov a znížila sa hranica obratu na povinné mesačné zdaňovacie obdobie. Boli definované nové trestné činy daňového podvodu a marenia výkonu správy daní. V júli 2012 bol spustený pilotný projekt „Daňová kobra“, v rámci ktorého sa v spolupráci s políciou a prokuratúrou riešia prípady závažných daňových podvodov.

V druhej etape bol zavedený režim sprísneného daňového dohľadu nad rizikovými subjektmi, povinnosť správcu vkladu vložiť peňažné vklady spoločníkov s.r.o. na bankový účet. Spustil sa program na boj proti korupcii v rámci finančnej správy SR a so zámerom zabrániť fiktívnemu vystavovaniu príjmových a výdavkových pokladničných dokladov sa zaviedla povinnosť bezhotovostnej platby s limitom nad 5 tisíc eur.

Doplňkovým nástrojom na propagáciu témy poctivého platenia daní a boja proti daňovým únikom na DPH bolo zavedenie lotérie pokladničných blokov. Od septembra 2013 majú spotrebiteľia možnosť registrovať bločky z nákupu tovarov a služieb do lotérie, ktorá sa žrebuje pravidelne dvakrát za mesiac. Spustenie lotérie by malo nielen motivovať spotrebiteľov požadovať pri každom nákupe pokladničný doklad, ale aj napomôcť identifikácii „čiernych pokladníc“.

NKÚ SR zaradil do Plánu kontrolnej činnosti na rok 2013 kontrolnú akciu zameranú na kontrolu účinnosti systému boja proti daňovým únikom na DPH, a to z dôvodu poklesu objemu príjmov štátneho rozpočtu, najmä DPH. Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť účinnosť boja proti daňovým únikom na dani z pridanej hodnoty so zameraním na včasnosť postupu finančných orgánov pri ich odhaľovaní, najmä v oblasti zavedenia možných opatrení na prevenciu vzniku daňových únikov, ako aj preveriť efektívnosť spolupráce colných a daňových zložiek FR SR v súvislosti s cezhraničnými podvodmi na DPH. Predmetom kontrolnej akcie bolo overiť, či Finančné riaditeľstvo SR rozpracovalo podrobný harmonogram postupných krokov na prijatie účinných opatrení proti daňovým podvodom a únikom a na ich následnú aplikáciu pre prax, stanovilo zodpovednosť za ich plnenie a zabezpečilo podmienky pre výsledky účinnosti prijatých opatrení v realizácii „Akčného plánu boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016“, čím dôjde k zníženiu straty príjmov štátneho rozpočtu na DPH v dotknutých obdobiach (rok 2012, I. polrok 2013 a ním súvisiace obdobia).

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly účinnosti systému boja proti daňovým únikom na DPH odporučil kontrolovanému subjektu prijímať ďalšie opatrenia operatívneho charakteru v systéme boja proti daňovým únikom a podvodom na DPH, najmä v oblasti zvyšovania efektívnosti procesov súvisiacich s elimináciou daňových únikov na DPH, a to nepretržitým monitorovaním merania ich výkonnosti a účinnosti najmä z pohľadu dopadu na štátny rozpočet a to za pomoci sofistikovaného informačného systému. Zároveň odporučil naďalej participovať na návrhoch aj dôvodných opatrení legislatívneho charakteru, ktoré zabezpečia legislatívnu podporu prijatých zámerov v rámci systému boja proti daňovým únikom a podvodom.

Spotrebné dane

Spotrebné dane rozpočtované na rok 2013 v sume 2 018 465,0 tis. eur boli v skutočnosti vybrané vo výške 1 976 667,4 tis. eur, čo znamená plnenie rozpočtu na 97,9 %. Skutočný výnos bol nižší o 41 797,6 tis. eur oproti rozpočtovaným príjmom. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je plnenie tejto dane nižšie o 1 772,1 tis. eur (-0,1 %). Prehľad o skutočných výnosoch spotrebných daní prezentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Druh spotrebnej dane	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013	Skutočnosť 2013	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
a	1	2	3	4=3/2*100	5=3-2	6=3/1*100
z minerálnych olejov	1 042 786,1	1 074 092,0	1 042 081,8	97,0	-32 010,2	99,9
z liehu	199 306,8	203 764,0	200 449,3	98,4	-3 314,7	100,6
z piva	56 629,5	54 671,0	55 232,3	101,0	561,3	97,5
z vína	3 984,8	4 163,0	4 219,7	101,4	56,7	105,9
z tabakových výrobkov	635 506,8	640 078,0	631 584,1	98,7	-8 493,9	99,4
z elektriny	16 616,3	17 678,0	16 810,7	95,1	-867,3	101,2
z uhlia	970,2	1 118,0	741,4	66,3	-376,6	76,4
zo zemného plynu	22 639,0	22 901,0	25 548,1	111,6	2 647,1	112,8
Spolu:	1 978 439,5	2 018 465,0	1 976 667,4	97,9	-41 797,6	99,9

Zdroj: ŠP

Rozpočtované príjmy boli naplnené resp. prekročené u spotrebnej dane z piva, spotrebnej dane z vína a spotrebnej dane zo zemného plynu. Naopak nesplnenie rozpočtovaných príjmov je vykázané u spotrebnej dani z minerálnych olejov, spotrebnej dani z liehu, spotrebnej dani z tabakových výrobkov, spotrebnej dani z elektriky a spotrebnej dani z uhlia.

Daňový výnos zo spotrebnej dane je ovplyvňovaný objemom spotreby a výškou daňovej sadzby. Neplnenie rozpočtu hlavne u nosných spotrebných daní (minerálny olej a tabak) bolo spôsobené nižšou spotrebou, ktorá je dôsledkom zmeny daňových sadzieb po minulé roky.

Z úhrad dlžnej spotrebnej dani do štátneho rozpočtu bola vybraná suma 190,0 tis. eur.

Cestná daň a daň z motorových vozidiel

Výnos dane z motorových vozidiel v zmysle zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je v plnej výške príjmom rozpočtu VÚC, v ktorého obvode je vozidlo evidované. V roku 2013 boli do VÚC prevedené prostriedky z tejto dane vo výške 140 100,0 tis. eur.

Dane z medzinárodného obchodu a transakcií

Dane z medzinárodného obchodu a transakcií boli na rok 2013 rozpočtované v celkovej výške 47 233,0 tis. eur, výnos z dane dosiahol sumu 27 553,1 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 58,3 %. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2012 je

plnenie tejto dane nižšie o 3 206,3 tis. eur (- 10,4 %). Prehľad o skutočných výnosoch dane z medzinárodného obchodu a transakcií prezentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Druh daňových príjmov	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013	Skutočnosť 2013	% plnenia rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
a	1	2	3	4=3/2*100	5=3-2	6=3/1*100
Dovozné clo	82,9	0,0	58,3	0,0	58,3	70,3
Dovozná prirážka	5,2	0,0	5,7	0,0	5,7	109,6
Podiel na vybratých finančných prostriedkoch	30 670,5	47 233,0	27 461,2	58,1	-19 771,8	89,5
Ostatné colné príjmy	0,8	0,0	27,9	0,0	27,9	3 487,5
Spolu :	30 759,4	47 233,0	27 553,1	58,3	-19 679,9	89,6

Zdroj: ŠP

Najväčšiu časť na daniach z medzinárodného obchodu a transakcií tvorili výnos z podielu na vybratých finančných prostriedkoch, ktorého skutočný výnos bol vo výške 27 461,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 58,1 %.

Pokles vo výbere týchto daní oproti rovnakému obdobiu bol spôsobený vysoko stanoveným rozpočtom na rok 2013, ktorý nezohľadňoval skutočnosť, že k 01.07.2011 bola podpísaná dohoda o voľnom obchode s Kóreou a následne znížením colných sadzieb a zároveň pristúpenie Chorvátska do EÚ od 01.07.2013.

Súčasťou daní z medzinárodného obchodu a transakcií bol aj výnos z dovozného cla, ktoré bolo vymerané pred 01.05.2004. Dobeh dovozného cla dosiahol v roku 2013 výšku 58,3 tis. eur. Dobeh zrušenej dovoznej prirážky dosiahol sumu 5,7 tis. eur a dobeh ostatných colných príjmov tvoril 27,9 tis. eur.

Medzi troch najväčších platiteľov cla patrili: Tesco International Clothing Brand s.r.o., RIEKER OBUV s.r.o. a Kia Motors Slovakia s.r.o.

Sankcie uložené v daňovom konaní

Sankcie uložené v daňovom konaní a sankcie súvisiace s úhradou dane sa rozpočtovali v sume 17 762,0 tis. eur. Ich skutočná výška dosiahla v roku 2013 sumu 23 068,0 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 129,9 %.

Iné dane

Iné dane sú tvorené daňou z emisných kvót. Daň z emisných kvót bola na základe iniciatívy Ministerstva financií SR zrušená s účinnosťou od 30.06.2012 z dôvodu konania Európskej komisie a Ústavného súdu voči SR za porušenie európskej legislatívy. Dobeh zrušenej emisnej dane v roku 2013 predstavoval 11,8 tis. eur.

Stav nedoplatkov evidovaných finančnou správou

Finančná správa eviduje daňové, nedaňové a colné nedoplatky kumulatívnym spôsobom od dátumu vzniku až do ich vysporiadania.

Celková suma nedoplatkov evidovaná finančnou správou k 31.12.2013 bola vo výške 3 089 598,0 tis. eur.

Daňová správa evidovala daňové a nedaňové nedoplatky k 31. 12. 2013 vo výške 3 027 017,0 tis. eur, z toho daňové nedoplatky vo výške 3 013 819,0 tis. eur a nedaňové nedoplatky vo výške 13 199,0 tis. eur. V porovnaní s rokom 2011 bol zaznamenaný pokles kumulatívneho stavu daňových nedoplatkov o 42 706,0 tis. eur (-1,4 %).

Z celkového stavu daňových nedoplatkov ku koncu roka 2013 tvorili:

- nedoplatky na dani (istine) výšku 2 272 573,0 tis. eur, čo je 75 % podiel na celkových daňových nedoplatkoch,
- nedoplatky na sankciách výšku 741 245,0 tis. eur, čo je 25 % podiel na celkových daňových nedoplatkoch.

Najrizikovejšie druhy príjmov z pohľadu objemu rastu nedoplatkov sú daň z pridanej hodnoty a daň z príjmov právnickej osoby. Podiel kumulatívneho stavu daňového nedoplatku na celkovom daňovom nedoplatku k 31.12.2013 je nasledovný: daň z pridanej hodnoty 68 %, daň z príjmov právnickej osoby 22 %, daň z príjmov fyzickej osoby 7 % a zvyšné 3 % predstavujú ostatné dane.

Za rok 2013 bolo vymožených a do štátneho rozpočtu odvedených úkonmi exekútorov 182,96 mil. eur, čo je medziročný nárast o 59,6 %. V rámci medzinárodného vymáhania bolo vymožených 2,46 mil. eur.

V roku 2013 v rámci zefektívnenia vymáhania daňových nedoplatkov boli vykonané Finančným riaditeľstvom SR a jednotlivými daňovými úradmi niektoré opatrenia ako:

- vymáhanie nedoplatkov spôsobom výberu hotovosti z registračných pokladníc a súpisom hnutelných vecí,
- dôraz na novovzniknuté a odstúpené nedoplatky na zabezpečenie a vymáhanie, v lehote do 5 dní od odstúpenia daňového nedoplatku na exekučné oddelenie,
- bol zabezpečený prístup exekútorov na okamžité overovanie majetku k databázam bánk (v súčasnosti je aktívnych 8 bánk),
- daňové úrady získali prístupy do databáz sociálnej poisťovne a pokračuje prístup ku kataster portálu,
- prebieha spolupráca s KU FS ohľadom evidencie motorových vozidiel a registra obyvateľov.

Suma colných a daňových nedoplatkov vykázaných colnou správou bola ku dňu 31.12.2013 vo výške 62 581,0 tis. eur. V porovnaní so stavom k 31.12.2012 kedy výška nedoplatkov dosiahla hodnotu 61 765, 0 tis. eur, predstavuje nárast o 816,0 tis. eur (1,32 %).

Najväčší podiel na celkových nedoplatkoch bol zaznamenaný na spotrebných daniach, a to 53,7 %. Podiel nedoplatkov na DPH predstavoval 21,7 %, cle 5,2 %, sankciách z daňového konania 14,5 % a sankciách z colného konania 3,8 %.

V porovnaní s rokom 2012 bol nárast nedoplatkov zaznamenaný najviac u spotrebnej dani z tabakových výrobkov o 8 729,0 tis. eur, spotrebnej dani z piva o 90,0 tis. eur, sankcií z colného konania o 67,0 tis. eur a sankcií z daňového konania o 30,0 tis. eur. Naopak pokles nedoplatkov bol vykázaný u spotrebnej dani z minerálnych olejov o 3 613,0 tis. eur, spotrebnej dani z liehu o 2 053,0 tis. eur, dani z pridanej hodnoty o 1 065,0 tis. eur, spotrebnej dani zo zemného plynu o 74,0 tis. eur, spotrebnej dani z elektriny o 54,0 tis. eur, spotrebnej dani z vína o 4,0 tis. eur a spotrebnej dani z uhlia o 1,0 tis. eur.

Colnou správou bol v roku 2013 vymožený celkový objem finančných prostriedkov vo výške 3 196,0 tis. eur. Najvyšší objem finančných prostriedkov 2 800,0 tis. eur bol vymožený

formou upomienky, urgencie alebo výzvy na zaplatenie nedoplatku, čo predstavovalo 87,61 % podiel na celkovom objeme vymožených finančných prostriedkov.

V informačnom systéme RDS bolo za rok 2013 evidované postúpenie daňových a colných nedoplatkov na Slovenskú konsolidačnú a.s. vo výške 400 550 mil. eur.

V súvislosti s výsledkami kontrol NKÚ SR v oblasti vymáhania daňových nedoplatkov a efektívnosti procesu ich vymáhania NKÚ SR konštatuje, že je potrebné zo strany Finančnej správy pravidelne monitorovať vekovú štruktúru daňových nedoplatkov pre zabezpečenie vyššej efektívnosti procesu vymáhania vymožitelných daňových nedoplatkov, pravidelne monitorovať nárast počtu novovzniknutých nedoplatkov a flexibilne vykonávať úkony exekútora vedúce k jeho vymoženiu. Ďalej realizovať pravidelný monitoring „rizikových“ daňových dlžníkov, pri stanovení výkonnostných ukazovateľov efektívnosti vymáhania daňových nedoplatkov sa zamerať na prehodnotenie ich účinnosti z pohľadu rastu objemu vymožených daňových nedoplatkov v prospech príjmovej časti štátneho rozpočtu SR.

5.2 Hlavná kategória nedaňové príjmy

Prehľad o plnení nedaňových príjmov štátneho rozpočtu v rokoch 2012 a 2013 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
B. Nedaňové príjmy	696 646,9	984 666,4	983 904,0	1 262 480,2	128,3	278 576,2	181,2
210 Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	92 027,4	97 689,9	49 240,0	50 221,3	102,0	981,3	54,6
220 Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	275 554,0	435 211,4	325 311,2	317 042,2	97,5	-8 269,0	115,1
230 Kapitálové príjmy	13 358,0	123 108,2	282 946,2	530 953,4	187,7	248 007,2	3 974,8
240 Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a ážio	30 470,9	11 644,5	11 580,1	18 790,6	162,3	7 210,5	61,7
250 Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a ážio	26,0	21,5	21,5	15,4	71,5	-6,1	59,1
290 Iné príjmy	285 210,6	316 991,0	314 805,1	345 457,4	109,7	30 652,3	121,1

Zdroj: MF SR

Nedaňové príjmy boli schválené zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 vo výške 984 666,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 983 904,0 tis. eur. Skutočné nedaňové príjmy boli vykázané vo výške 1 262 480,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 128,3 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 boli nedaňové príjmy o 565 833,3 tis. eur vyššie, t. j. o 81,2 %.

Kategória 210 – Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

Na rok 2013 boli príjmy tejto kategórie rozpočtované vo výške 97 689,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 49 240,0 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli výšku 50 221,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 102,0 % oproti upravenému rozpočtu a na 51,4 % schváleného rozpočtu. V roku 2013 bol oproti roku 2012 zaznamenaný pokles príjmov tejto kategórie o 41 806,0 tis. eur (45,4 %). Výšku príjmov ovplyvnili predovšetkým

dividendy od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu v kapitolách MF SR a MH SR, ktorých skutočnosť plnenia za roky 2012 a 2013 a ich rozpočet na rok 2013 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Dividendy	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	Rozdiel	Podiel
		schválený	upravený			
a	1	2	3	4	4-2	4/2*100
Ministerstvo financií SR	16 505,0	37 834,0	4 175,0	4 175,0	-33 659,0	11,0
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s. Bratislava	0,0	3 600,0	3 000,0	3 000,0	-600,0	83,3
Slovenská konsolidačná, a.s. Bratislava	14 842,0	7 434,0	1 175,0	1 175,0	-6 259,0	15,8
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	1 663,0	800,0	0,0	0,0	-800,0	0,0
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	0,0	26 000,0	0,0	0,0	-26 000,0	0,0
Ministerstvo hospodárstva SR	46 280,0	45 461,0	31 854,0	31 854,0	-13 607,0	70,1
Transpetrol, a.s.	10 000,0	7 861,0	7 861,0	7 861,0	0,0	100,0
Slovak Telekom, a.s.	31 280,0	37 600,0	23 993,0	23 993,0	-13 607,0	63,8
JAVYS, a.s.	5 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: MF SR

V kapitole MF SR bolo nižšie plnenie príjmov z dividend pri Slovenskej konsolidačnej, a.s. ovplyvnené dosiahnutým nižším výsledkom hospodárenia a pri spoločnostiach Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. a Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. rozhodnutím akcionára o výplate dividend v roku 2014. V kapitole MH SR odviezol Slovak Telekom, a. s. 23 993,0 tis. eur, čo bolo o 13 607,0 tis. eur menej oproti schválenému rozpočtu na rok 2013.

Katégoria 220 – Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Príjmy boli rozpočtované v sume 435 211,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené o 109 900,2 tis. eur na sumu 325 311,2 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli výšku 317 042,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 97,5 % upraveného rozpočtu a 72,8 % schváleného rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 príjmy tejto kategórie vzrástli o 41 488,2 tis. eur, t. j. o 15,1 %.

Administratívne poplatky dosiahli sumu 192 075,2 tis. eur, tržby z predaja kolkových známk 82 044,6 tis. eur, ostatné poplatky 78 261,4 tis. eur, pokuty, penále a iné sankcie 69 466,3 tis. eur a poplatky platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb sumu 55 500,7 tis. eur. Ich výška závisela najmä od počtu jednotlivých aktov konania v priebehu roka (kolkové známky, súdne a správne poplatky). Najväčší podiel z týchto príjmov bol dosiahnutý v kapitole VPS (179 327,8 tis. eur) a MV SR (53 634,0 tis. eur) predovšetkým ako poplatky za porušenie predpisov. Štruktúra najvýznamnejších administratívnych poplatkov v kapitole VPS je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Administratívne poplatky	Skutočnosť 2012	Rozpočet		Skutočnosť 2013	Rozdiel	% plnenia	Index 2013/12
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	(4-3)	(4/3)	(4/1)
Súdne	29 313,7	32 000,0	32 000,0	31 198,5	-801,5	97,5	106,4
Tržby z predaja kolkových známk	77 999,9	89 566,0	89 566,0	75 758,7	-13 807,3	84,6	97,1
Ostatné poplatky	42 587,1	73 624,2	73 624,2	70 398,1	-3 226,1	95,6	165,3

Zdroj: MF SR

V porovnaní s rokom 2012 došlo k zvýšeniu ostatných poplatkov o 27 811,0 tis. eur, ktoré vyplynulo najmä z novely zákona o správnych poplatkoch, kde došlo k prehodnoteniu úrovne platných sadzieb poplatkov, ktoré pri viacerých úkonoch a konaniach nezohľadňovali skutočne vynaložené náklady a novely zákona č. 647/2007 Z. z. o cestových dokladoch.

Kategória 230 – Kapitálové príjmy

Kapitálové príjmy boli rozpočtované vo výške 123 108,2 tis. eur a rozpočtovými opatreniami boli zvýšené na sumu 282 946,2 tis. eur. Skutočné kapitálové príjmy dosiahli výšku 530 953,4 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 187,2 % oproti upravenému rozpočtu. Nárast príjmov v porovnaní s rokom 2012 predstavoval sumu 517 595,4 tis. eur (3 974,8%). Kapitálové príjmy predstavujú príjmy z predaja kapitálových aktív, pozemkov a pod. Ide o predaj nadbytočného majetku štátu. Najvyšší podiel na ich plnení bol dosiahnutý v kapitolách SŠHR SR a MŽP SR. SŠHR SR odpredala núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov za 465 208,0 tis. eur a MŽP SR dosiahlo kapitálové príjmy vo výške 49 316 tis. eur, ktorých podstatnú časť predstavoval príjem z predaja emisných kvót.

Kategória 240 – Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov a NFV

Príjmy tejto kategórie boli rozpočtované vo výške 11 644,5 tis. eur. Skutočné príjmy boli vykázané vo výške 18 790,6 tis. eur, t. j. 162,3 % upraveného rozpočtu. Táto kategória príjmov vykázala oproti roku 2012 pokles o 11 680,3 tis. eur, t. j. o 38,3 %. Podstatnú časť príjmov tejto kategórie tvorili úroky z poskytnutých návratných finančných výpomocí v kapitole VPS od nasledovných subjektov: Vodohospodárska výstava, š.p. (9 362,3 tis. eur), ŽS Cargo Slovakia, a.s. (5 582,0 tis. eur) a Bratislavský samosprávny kraj (9,6 tis. eur).

Kategória 250 – Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, vkladov a NFV

Príjmy v tejto kategórii boli rozpočtované v sume 21,5 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli sumu 15,4 tis. eur. Rozdiel skutočných príjmov z úrokov oproti rozpočtovaným spôsobil vývoj výmenného kurzu EUR voči USD v priebehu roka 2013.

Kategória 290 – Iné nedaňové príjmy

Iné nedaňové príjmy boli na rok 2013 rozpočtované vo výške 316 991,0 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 314 805,1 tis. eur. V skutočnosti dosiahli príjmy výšku 345 457,4 tis. eur, t. j. 109,7 % upraveného rozpočtu. Rozhodujúca časť príjmov v sume 162 157,5 tis. eur bola dosiahnutá v kapitole VPS. Išlo najmä o príjmy z odvodov z hazardných hier (136 415,0 tis. eur) a o príjmy z vratiek (14 158,9 tis. eur), najmä prostriedkov predfinancovania po prijatí záverečnej platby za projekty ISPA a Kohézny fond a prevod úrokov po ukončení projektov Kohézneho fondu v rámci 1. programového obdobia.

5.3 Hlavná kategória granty a transfery

Príjmy v kategórii granty a transfery boli na rok 2013 schválené zákonom o štátnom rozpočte v objeme 4 019 493,9 tis. eur. V priebehu roka boli rozpočtovými opatreniami znížené na sumu 2 751 069,2 tis. eur. Súčasťou rozpočtu neboli granty, ktoré ako dobrovoľné príspevky darcov nie sú rozpočtované.

Skutočný príjem ŠR z grantov a transferov bol v roku 2013 v objeme 2 399 532,1 tis. eur, t. j. 87,2 % z upraveného rozpočtu. V porovnaní z predchádzajúcim rokom boli tieto príjmy nižšie o 271 572,7 tis. eur. Prehľad o plnení grantov a transferov štátneho rozpočtu v rokoch 2012 a 2013 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Príjmy	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
C. Granty a transfery spolu	2 671 104,8	4 019 493,9	2 751 069,2	2 399 532,1	87,2	-351 537,1	89,8
310 Tuzemské bežné granty a transfery	529 691,7	455 837,4	469 102,0	207 182,3	44,2	-261 919,7	39,1
320 Tuzemské kapitálové granty a transfery	3 501,1	0,0	0,0	5 719,7	-	5 719,7	163,4
330 Zahraničné granty	10 566,9	0,0	0,0	11 633,1	-	11 633,1	110,1
340 Zahraničné transfery	2 127 345,1	3 563 656,5	2 281 967,3	2 174 997,1	95,3	-106 970,2	102,2

Zdroj: MF SR

Katégória 310 – Tuzemské bežné granty a transfery

Tuzemské bežné granty a transfery rozpočtované v objeme 455 837,4 tis. eur dosiahli v skutočnosti len 207 182,3 tis. eur, t. j. 44,2 % upraveného rozpočtu a pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom je 322 509,5 tis. eur. Podstatnú časť tuzemských grantov a transferov tvorili prostriedky z FNM získané z dividend v spoločnostiach s majetkovou účasťou FNM, ktoré podľa uznesení vlády č. 532/2012 a 588/2013 mali byť použité na posilnenie štátnych finančných aktív v objeme 567 936,0 tis. eur. Zo skutočne získaných dividend vo výške 452 267,0 tis. eur bola do príjmov rozpočtu kapitoly VPS prevedená suma 152 267,0 tis. eur. Zostávajúce dividendy v objeme 300 000,0 tis. eur boli ponechané ako štátne finančné aktíva. Ďalšie príjmy v rámci kategórie bežné granty a transfery tvorili príjmy z príspevkov zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby vo výške 12 501,0 tis. eur a Národného centra zdravotníckych informácií vo výške 14 370,0 tis. eur v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR.

Katégória 320 – Tuzemské kapitálové granty a transfery

Príjmy tejto kategórie neboli rozpočtované. Skutočný príjem bol vykázaný vo výške 5 719,7 tis. eur, čo bolo v porovnaní s rokom 2012 viac o 2 218,7 tis. eur.

Katégória 330 – Zahraničné granty

Táto kategória príjmov sa nerozpočtuje. Skutočnosť zahraničných grantov dosiahla sumu 11 633,1 tis. eur, v porovnaní s rokom 2012 boli tieto výdavky vyššie o 1 066,2 tis. eur.

Katégória 340 – Zahraničné transfery

Z prostriedkov všeobecného rozpočtu EÚ boli rozpočtované zahraničné transfery vo výške 3 563 656,5 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 2 281 967,3 tis. eur.

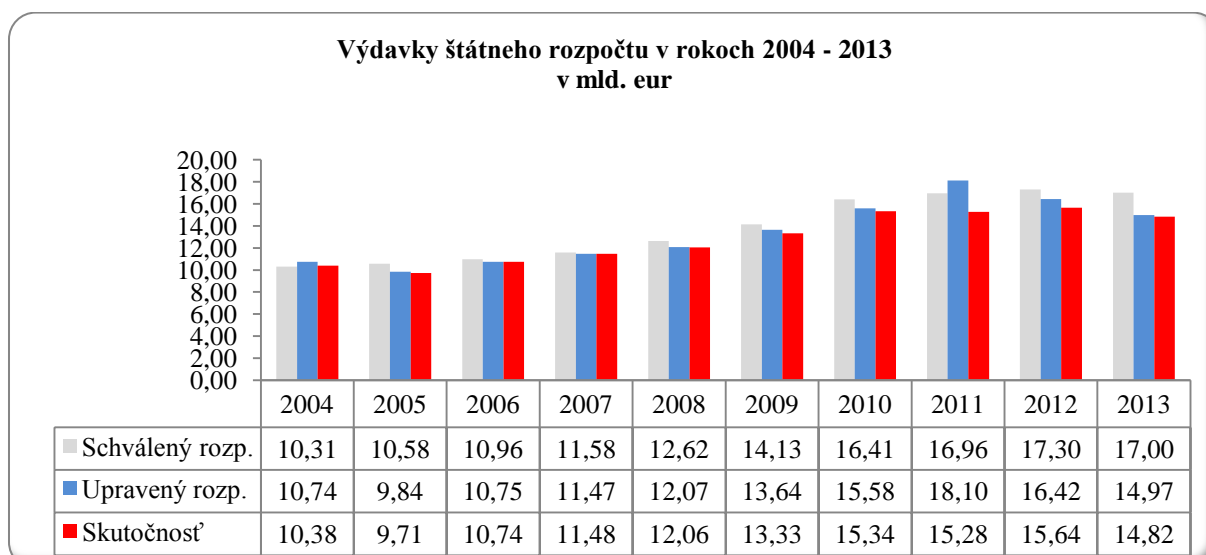
V skutočnosti boli prostriedky z rozpočtu EÚ prijaté v objeme 2 174 997,1 tis. eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje mierny nárast o 47 652,0 tis. eur (o 2,2%).

NKÚ SR konštatuje, že v porovnaní so schváleným rozpočtom boli skutočné príjmy z grantov a transferov nenaplnené predovšetkým z dôvodu nízkeho využitia prostriedkov EÚ, v rámci ktorých bol príjem v porovnaní so schváleným rozpočtom nižší o 1 388 659,4 tis. eur.

Podrobné hodnotenie príjmov ŠR z prostriedkov rozpočtu EÚ a ich čerpanie je uvedené v časti 8.

6 Výdavky štátneho rozpočtu

Výdavky ŠR boli zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 určené vo výške 17 001 504,8 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 14 966 760,3 tis. eur. Skutočnosť bola vykázaná vo výške 14 819 702,1 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 95,3 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 bolo čerpanie výdavkov nižšie o 821 009,0 tis. eur, t. j. o 5,2 %. Výdavky ŠR v rokoch 2004 až 2013 sú uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: MF SR

V rozpočte na rok 2013 boli v rámci výdavkov štátneho rozpočtu realizované dve plošné opatrenia. V kapitolách štátneho rozpočtu sa v prípade osobných výdavkov rozpočtových organizácií viazalo 5 % z úrovne schváleného rozpočtu 2012 pre zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere s výnimkou verejnej funkcie a pre zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme so zohľadnením niektorých výnimiek. Pri výdavkoch na tovary a služby došlo k 10 % viazaniu z úrovne schváleného rozpočtu roka 2012.

6.1 Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Ekonomická klasifikácia triedi rovnorodé druhy výdavkov na hlavné kategórie, kategórie, položky a podpoložky a umožňuje ich identifikáciu.

Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
600 Bežné výdavky	13 657 546,2	14 055 211,8	13 123 564,9	12 964 260,0	98,8	-159 304,9	94,9
700 Kapitálové výdavky	1 983 164,9	2 946 293,0	1 843 195,4	1 855 442,1	100,7	12 246,7	93,6
Výdavky spolu	15 640 711,1	17 001 504,8	14 966 760,3	14 819 702,1	99,0	-147 058,2	94,8

Zdroj: MF SR

6.1.1 Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky

Bežné výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
600 Bežné výdavky	13 657 546,2	14 055 211,8	13 123 564,9	12 964 260,0	98,8	-159 304,9	94,9
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	1 513 655,2	1 480 960,5	1 547 486,5	1 548 404,9	100,1	918,4	102,3
620 Poistné a príspevok do poisťovní	505 094,7	499 077,1	544 522,8	544 941,3	100,1	418,5	107,9
630 Tovary a služby	1 300 164,8	2 289 022,9	1 266 719,5	1 282 033,3	101,2	15 313,9	98,6
640 Bežné transfery	10 338 278,5	9 785 796,4	9 764 481,2	9 588 527,5	98,2	-175 953,7	92,7
650 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	353,0	355,0	355,0	353,0	99,4	-2,0	100,0

Zdroj: MF SR

Rozpočet bežných výdavkov bol schválený vo výške 14 055 211,8 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 13 123 564,9 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 12 964 260,0 tis. eur, čo je o 159 304,9 tis. eur menej oproti upravenému rozpočtu a o 693 286,2 tis. eur menej oproti skutočnosti roku 2012. Podiel skutočných bežných výdavkov na celkových výdavkoch predstavuje 87,5 %. V roku 2012 bol 87,3 %, čo poukazuje na mierne zvýšenie podielu bežných výdavkov oproti kapitálovým. Bežnými výdavkami sa financujú prevádzkové potreby štátneho rozpočtu: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v štátnych rozpočtových organizáciách a na to nadväzujúce platby poistného a príspevkov zamestnávateľov do poisťovní, výdavky na tovary a služby, ďalej bežné transfery poskytnuté zo štátneho rozpočtu a splátky úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi.

Kategória 610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 1 480 960,5 tis. eur ako záväzný ukazovateľ. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 1 547 486,5 tis. eur. Skutočnosť bola vykázaná vo výške 1 548 404,9 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,1 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 výška skutočných výdavkov vzrástla o 34 749,7 tis. eur, t. j. o 2,3 %. Na mzdy a platy sa použili aj finančné prostriedky získané z rozpočtu EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v sume 37 471,0 tis. eur a v súlade s § 23 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy aj prostriedky z mimorozpočtových zdrojov v sume 7 650,0 tis. eur. Záväzný limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania bol dodržaný. Do tejto kategórie patria všetky plnenia fyzickým osobám v pracovnom pomere, v služobnom pomere, v štátnozamestnaneckom pomere (vrátane zamestnancov zahraničnej služby) a za výkon verejných funkcií uhrádzané podľa príslušných predpisov a valutová časť platov zamestnancov zahraničnej služby vyjadrená v eurách.

Mzdové výdavky boli v rozpočtových organizáciách rozpísané pre stanovený limit zamestnancov, pričom skutočný počet zamestnancov bol oproti upravenému limitu nižší. V roku 2013 počet zamestnancov rozpočtových organizácií dosiahol 122 188 osôb, čo je o 1 055 osôb viac oproti skutočnosti roku 2012, t. j. o 0,9 % a oproti upravenému limitu menej o 6 363 osôb, t. j. o 4,9 %. V úradoch ústredných orgánov štátnej správy bolo zamestnaných 11 064 osôb, čo je o 110 osôb viac oproti skutočnosti roku 2012 a o 955 osôb menej oproti upravenému limitu, t. j. o 7,9 %.

Kategória 620 – Poistné

Rozpočet poistného bol schválený vo výške 499 077,1 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 544 522,8 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 544 941,3 tis. eur, čo je o 418,5 tis. eur viac oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 skutočné výdavky vzrástli o 39 846,6 tis. eur, t. j. o 7,9 %. Na skutočnom plnení poistného sa najviac podieľali výdavky na poistné do Sociálnej poisťovne vo výške 213 111,3 tis. eur (39,1 %) a výdavky na poistné na osobitné účty v sume 163 652,1 tis. eur (30,0 %), z toho najmä na výsluhový dôchodok (125 697,0 tis. eur).

Kategória 630 - Tovary a ďalšie služby

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 2 289 022,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 266 719,5 tis. eur, čo je o 1 022 303,4 tis. eur menej. Úprava rozpočtu súvisela s nižším čerpaním fondov EÚ. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 282 033,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 101,2 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 bolo čerpanie skutočných výdavkov na tovary a služby nižšie o 18 131,5 tis. eur, t. j. o 1,4 %.

Kategória 640 - Bežné transfery

Rozpočet bežných transferov bol schválený vo výške 9 785 796,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 9 764 481,2 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 9 588 527,5 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 98,3 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 poklesla suma skutočných výdavkov o 749 751,0 tis. eur. Najväčší podiel v tejto kategórii predstavujú transfery v rámci verejnej správy 41,6 % (3 986 089,4 tis. eur). Z toho rozpočtovým organizáciám 1 188 951,0 tis. eur.

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám dosiahli 37,4 % celkového objemu bežných transferov rozpočtovaných v štátnom rozpočte v roku 2013 (3 590 752,1 tis. eur).

Kategória 650 - Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úrokmi

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 355,0 tis. eur. Skutočné výdavky boli vo výške 353,0 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 99,4 % oproti upravenému rozpočtu. Patria sem len manipulačné poplatky.

V zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici bol v roku 2012 pre efektívne fungovanie služby Štátneho dlhu zriadený saldo účet štátneho dlhu. Uvedený účet slúži pre príjmové aj výdavkové transakcie z titulu úrokov a poplatkov, ktoré vykonáva ARDAL v mene MF SR. Stav saldo účtu sa vyrovnáva transferom z výdavkového rozpočtového účtu Štátneho dlhu mesačne a ku koncu roka má nulový zostatok.

Prehľad príjmov a výdavkov na saldo účte Štátneho dlhu za roky 2012 a 2013 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Položka	Čerpanie k 31.12.2012	Čerpanie k 31.12.2013	Rozdiel	Index 2013/2012
Príjmy	192 310	241 784	49 474	125,7
Výdavky spolu	1 440 494	1 407 122	-33 372	97,7
Úroky zo štátnych dlhopisov + obchody +úvery	1 075 549	1 286 774	211 225	119,6
Úroky z refinančného systému - ŠP	40 971	40 328	-643	98,4
Disážio (diskont CP)	312 229	69 705	-242 524	22,3
Poplatky	11 745	10 315	-1 430	87,8
Spolu saldo	1 248 184	1 165 338	-82 846	93,4

Zdroj: MF SR

Rozpočet výdavkov na krytie úrokov štátneho dlhu bol zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 schválený vo výške 1 326 366,0 tis. eur. Skutočne realizované výdavky boli vo výške 1 165 692,0 tis. eur.

Prehľad o nákladoch na štátny dlh za roky 2012 a 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
dlhová služba - transfer	1 248 184	1 326 011	1 326 011	1 165 339	87,9	-160 672	93,4
manipulačné poplatky	353	355	355	352	99,2	-3	99,7
Náklady na štátny dlh	1 248 537	1 326 366	1 326 366	1 165 692	87,9	-160 674	93,4

Zdroj: MF SR

6.1.2 Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
700 Kapitálové výdavky	1 983 164,9	2 946 293,0	1 843 195,4	1 855 442,1	100,7	12 246,7	93,6
710							
Obstarávanie kapitál. aktív	460 197,6	433 422,0	431 577,3	441 795,7	102,4	10 218,4	96,0
720 Kapitálové transfery	1 522 967,3	2 512 871,0	1 411 618,1	1 413 646,4	100,1	2 028,3	92,8

Zdroj: MF SR

Rozpočet kapitálových výdavkov bol schválený vo výške 2 946 293,0 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 843 195,4 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 855 442,1 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,7 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 skutočné kapitálové výdavky poklesli o 127 722,8 tis. eur. Táto hlavná kategória zahŕňa výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného investičného majetku pre činnosť rozpočtových organizácií, výdavky súvisiace s týmto obstaraním a kapitálové transfery. Podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch predstavoval 12,5 %, čo je o 0,2 % menej oproti podielu v roku 2012.

NKÚ SR konštatuje, že v prípade kapitálových výdavkov sa opätovne dosiahli úspory v kapitolách štátneho rozpočtu, čo síce bolo v súlade s predpokladmi rozpočtu, ale na druhej strane nedostatok kapitálových výdavkov neumožnil rekonštrukcie, modernizácie a zabezpečenie potrebnej starostlivosti o majetok, čo môže mať v nasledujúcich rokoch aj vplyv na hospodársky rast a zamestnanosť.

Kategória 710 - Obstarávanie kapitálových aktív

Rozpočet na obstaranie kapitálových aktív bol schválený vo výške 433 422,0 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 431 577,3 tis. eur. Skutočné výdavky dosiahli výšku 441 795,7 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 102,4 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 skutočné výdavky poklesli o 18 401,9 tis. eur. Patria sem výdavky na obstarávanie hmotného a nehmotného majetku. V tejto kategórii sa klasifikujú výdavky umožňujúce nadobúdať kapitálové aktíva z vlastných zdrojov rozpočtov. Najvýznamnejšími položkami kategórie boli nákup pozemkov a nehmotných aktív vo výške 159 569,3 tis. eur, z toho softvér (147 861,5 tis. eur), nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia vo výške 102 316,0 tis. eur, z toho výpočtová technika (58 101,6 tis. eur) a realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia (101 585,5 tis. eur).

Kategória 720 - Kapitálové transfery

Rozpočet kapitálových transferov bol schválený vo výške 2 512 871,0 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 411 618,1 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 413 646,4 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,1 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 poklesla výška kapitálových transferov o 109 320,9 tis. eur, t. j. o 7,2 %. Táto kategória zahŕňa platby vykonané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie.

6.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

V rozpočtovom roku 2013 sa pri tvorbe rozpočtu i pri sledovaní jeho plnenia uplatnilo triedenie aj podľa funkčnej klasifikácie. Toto triedenie umožňuje sledovať výdavky podľa oddielov, ktoré zohľadňujú jednotlivé odvetvia verejnej správy. V rámci oddielov sa uplatňujú podrobnejšie členenie na skupiny, triedy a podtriedy.

Funkčná klasifikácia umožňuje sledovanie výdavkov verejnej správy podľa ich účelu a tiež medzinárodné porovnanie. Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčného členenia sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
01 - Všeobecné verejné služby	3 003 131	3 921 373	3 317 435	3 160 169	95,3	-157 266	105,2
02 – Obrana	677 626	636 834	624 625	624 929	100,0	304	92,2
03- Verejný poriadok a bezpečnosť	1 344 553	1 265 647	1 391 105	1 405 401	101,0	14 296	104,5
04 - Ekonomická oblasť	3 196 536	4 070 176	2 901 262	2 920 045	100,6	18 783	91,4
05 - Ochrana životného prostredia	275 066	539 025	274 784	274 833	100,0	49	99,9
06 - Bývanie a občianska vybavenosť	172 456	185 954	163 309	163 309	100,0	0	94,7
07 – Zdravotníctvo	1 535 802	127 117	131 795	131 878	100,1	83	8,6
08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo	287 391	319 045	278 423	279 134	100,3	711	97,1
09 – Vzdelávanie	1 782 202	1 945 178	1 906 353	1 908 413	100,1	2 060	107,1
10 – Sociálne zabezpečenie	3 365 948	3 991 156	3 977 669	3 951 591	99,3	-26 078	117,4
Spolu	15 640 711	17 001 505	14 966 760	14 819 702	99,0	-147 058	94,8

Zdroj: MF SR

6.3 Výdavky podľa programov

Pri rozpočtovaní výdavkov na rok 2013 sa využívalo aj programové rozpočtovanie ako integrálna súčasť rozpočtového procesu pri zostavovaní a realizácii štátneho rozpočtu. Programové rozpočtovanie triedi rozpočet výdavkov podľa programov a k týmto programom priraduje disponibilné zdroje, pričom dôležitý je efekt a výsledky, ktoré tieto zdroje dokážu priniesť. Jednoznačná väzba poskytovaných zdrojov a dosahovaných výsledkov by mala zabezpečiť také využívanie zdrojov, aby smerovali do oblastí, kde prinesú spoločnosti najväčší prínos. Pri správnom uplatňovaní umožňuje tento systém posilniť strednodobý charakter rozpočtovania, vyhnúť sa fiškálnemu stresu, zvýšiť efektívnosť použitia rozpočtových prostriedkov, zvýšiť transparentnosť ŠR a informovanosť o tom, do ktorých oblastí jeho zdroje smerujú. Výdavky ŠR na jednotlivé programy boli stanovené v Prílohe č. 4 zákona o štátnom rozpočte na rok 2013.

Plnenie programového rozpočtovania hodnotili kapitoly v monitorovacích správach, z ktorých **NKÚ SR zistil**, že v niektorých prípadoch neboli ciele programov v súlade s metodickým pokynom MF SR na usmernenie programového rozpočtovania, pretože neboli

stanovené reálne, boli podhodnotené alebo ciele neboli ovplyvňiteľné organizačnými jednotkami, ktoré ich plnili. Ďalšími príčinami nesplnenia cieľov boli najmä nedostatok finančných prostriedkov, nedostatočná príprava stavieb, ich schvaľovanie a dlhotrvajúce verejné obstarávanie na výber dodávateľa, najmä pri čerpaní prostriedkov EÚ.

NKÚ SR opakovane upozorňuje, že stanovovanie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov, ako aj samotné vyhodnotenie programového rozpočtovania, vykazovalo prvky formálneho charakteru. Boli identifikované výdavky, o ktorých síce vieme kam smerujú, ale nie je možné posúdiť hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia. **NKÚ SR považuje za nevyhnutné** stanoviť pri programovom rozpočtovaní jednoznačné ukazovatele, ktoré umožnia merať a hodnotiť výsledky činnosti rozpočtových kapitol a cieľov vlády v súlade so strategickým programom vlády SR.

7 Stanovisko k vybraným kapitolám štátneho rozpočtu a štátnym účelovým fondom

Na základe plánu kontrolnej činnosti **NKÚ SR vykonal kontroly** správnosti zostavenia záverečných účtov za rok 2013 vo vybraných rozpočtových kapitolách a štátnych účelových fondoch. Účelom kontrolných akcií bolo preveriť správnosť zostavenia záverečných účtov za rok 2013 a overiť, či podávajú verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii kapitoly.

Kontrolami bolo zistené, že údaje vykázané vo výkazoch Štátnej pokladnice a jednotlivých návrhov záverečných účtov súhlasia s údajmi vykázanými v Návrhu ŠZÚ SR a účtovné a finančné výkazy neobsahujú významné nesprávnosti a poskytujú verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovných jednotiek.

Návrhy záverečných účtov kapitol a štátnych účelových fondov boli vypracované v súlade so Smernicou MF SR z 22. februára 2012 č. MF/10705/2012-311 na vypracovanie záverečných účtov kapitol štátneho rozpočtu, štátnych fondov a na vypracovanie Návrhu ŠZÚ SR.

Kontrolou rozpočtového procesu bolo zistené, že kapitoly a štátne účelové fondy dodržali záväzné ukazovatele, rozpočtové opatrenia boli vykonané v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Ministerstvo vnútra SR

NKÚ SR zistil kontrolou správnosti zostavenia záverečného účtu viaceré porušenie zákona o účtovníctve pri vykonávaní inventarizácie, keď inventarizáciou bol zistený rozdiel na účte zásob a tento nebol opravený v účtovníctve (následne bol nesprávne vykázaný aj v súvahe) a keď používaný majetok nebol odpisovaný.

Ďalej boli zistené viaceré porušenia zákona o správe majetku štátu, nakoľko MV SR nezaradilo nehnuteľný majetok niekoľko rokov do užívania, nenaložilo s prebytočným majetkom bez zbytočného odkladu, resp. vôbec, nevymáhalo pohľadávky štátu včas, neriešilo škodové prípady, zabezpečilo hromadnú obmenu vozidiel v počte takmer 2 tis. ks bez systémovej koncepcie.

Porušenie finančnej disciplíny bolo zistené pri vynakladaní finančných prostriedkov za najom priestorov v súkromnej spoločnosti v oveľa vyšších ako trhových cenách.

Kontrolou informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR bolo zistených niekoľko nedostatkov pri dodržiavaní výnosu MF SR o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy v prípadoch, keď MV SR neustanovilo funkciu bezpečnostného manažéra a hlavného bezpečnostného manažéra na úseku integrovaného záchranného systému, keď nebol vykonávaný audit informačnej bezpečnosti, keď nebola vedená formalizovaná evidencia prístupových práv používateľov IS Systému podpory, keď boli zistené privilegované prístupové oprávnenia osoby nad rámec potrebných oprávnení.

Ministerstvo spravodlivosti SR

V rámci kontroly správnosti zostavenia štátneho záverečného účtu bolo zistené porušenie zákona o správe majetku štátu pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu (osobným motorovým vozidlom), keď ako správca majetku štátu s ním nenakladal bez zbytočného odkladu, účelne a s maximálnou hospodárnosťou a tiež vnútorných predpisov pri ustanovení vyradovacej a likvidačnej komisie.

Ministerstvo financií SR

NKÚ SR kontrolou zistil, že MF SR pri inventarizácii nepostupovalo vo viacerých prípadoch v súlade s ustanoveniami zákona o účtovníctve, keď neoverilo v úplnosti, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Nedostatky boli zistené aj pri vyplňaní inventúrnych súpisov a inventarizačných zápisov.

Ďalej boli zistené viaceré porušenia zákona o verejnom obstarávaní pri zákazkách s nízkou hodnotou a zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Ministerstvo životného prostredia SR

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že MŽP SR vykonalo pasportizáciu stavebných objektov, ktorá slúžila na zistenie a zdokumentovanie existujúcich stavebných objektov a začatie procesu racionálneho využívania objektov. V tejto súvislosti NKÚ SR zistil porušenie ustanovení zákona o správe majetku štátu pri Objekte Modra – Harmónia, ktorý MŽP SR bezodplatne prevzalo v roku 2011 do správy. Objekt nebol trvalo využívaný, budova bola strážená a chránená pred možnou devastáciou. Celkové prevádzkové výdavky (plyn, elektrická energia, voda, údržba a strážna služba) od prevzatia majetku do správy MŽP SR do 31.12.2013 boli v sume 175 150,21 eur.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že ministerstvo porušilo zákon o účtovníctve pri vykonávaní inventarizácie nesprávnym uvedením majetku a záväzkov podľa účtovnej evidencie, tiež konaním, keď inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov nebola urobená v celom rozsahu, ako aj neuvedením úplných údajov v inventúrnych súpisoch.

Tiež bolo zistené, že MPSVR SR nekonalo v súlade so zákonom o správe majetku štátu, keď nezabezpečilo ďalšiu činnosť za účelom vymáhania pohľadávky štátu po splatnosti dlhšej ako jeden rok.

Vo viacerých prípadoch nebola preskúmaná prípustnosť finančnej operácie formou predbežnej finančnej kontroly, čím MPSVR SR porušilo zákon o finančnej kontrole.

MPSVR SR porušilo zákon o slobodnom prístupe k informáciám, keď nezverejnilo na centrálnom registri zmlúv prílohu k zmluve o poskytovaní bezpečnostných služieb.

Ministerstvo hospodárstva SR

NKÚ SR kontrolou zistil, že MH SR porušilo finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy uzatvorením dohody o vykonaní práce namiesto dohody o pracovnej činnosti, čím došlo k vyššiemu použitiu verejných prostriedkov a uhradením odmien podľa dohôd o vykonaní práce nad rámec oprávnenia, čím došlo k vyššiemu čerpaniu finančných prostriedkov. Nadväzne na uvedené zistenia vrátilo MH SR do ŠR celkovú sumu 7 702,24 eur.

Porušenie finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené aj pri úhrade odmeny za prácu vykazovanú po dátume prevzatia práce, čím MH SR nedodržalo stanovený spôsob v dohode o pracovnej činnosti.

V niektorých prípadoch MH SR nedodržalo zákon o účtovníctve, keď nepriložilo k faktúram súvisiacich s obstaraním majetku preberací protokol, nevykonalo za odbor bezpečnosti a krízového riadenia inventarizáciu dlhodobého nehmotného majetku za rok 2013, neupravilo údaje fyzickej inventúry majetku zisteného k 31.10.2013 na údaje so stavom k 31.12.2013, inventarizačné zápisy a súpisy čiastkových inventarizačných komisií a ústredných inventarizačných komisií nemali predpísané náležitosti.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

NKÚ SR v rámci kontroly správnosti zostavenia záverečného účtu zistil, že stav v agende pohľadávok a ich vykazovanie v účtovníctve ministerstva nebol v súlade so zákonom o účtovníctve. Ministerstvo dlhodobo vykazuje v účtovníctve pohľadávky po lehote splatnosti po zaniknutých štátnych fondoch a Intervenčnej agentúre, ku ktorým nemá žiadnu dokumentáciu potvrdzujúcu právny nárok voči dlžníkom, alebo dokumentácia je neúplná a je vedená voči subjektom, ktoré neexistujú. Na tento stav NKÚ SR poukazuje každoročne pri kontrole záverečného účtu kapitoly. V tejto súvislosti ministerstvu navrhlo viacero odporúčaní na riešenie zistených skutočností okrem iného aj návrh na odpísanie pohľadávok z účtovnej evidencie v celkovej sume 23 282 644,36 eur.

Pri kontrole zostatku pohľadávok po bývalom ŠPFPP bolo zistené jeho neefektívne spravovanie. NKÚ SR, na základe zisteného stavu, odporučil ministerstvu prehodnotiť spoluprácu s príslušnou bankou na ďalšie obdobie.

Ďalej bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve a príslušného opatrenia MF SR tým, že v účtovníctve ministerstva k 31.12.2013 nebol zaúčtovaný záväzok voči MF SR v celkovej výške 483 621,74 eur (MF SR eviduje voči kapitole MPRV SR pohľadávky, ktoré vyplynuli zo zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom za rok 2004 a 2009).

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Jednou zo strategických oblastí kontroly NKÚ SR v rokoch 2012 – 2014 je odvetvie dopravy. V roku 2013 bolo v kapitole MDVRR SR vykonaných osem kontrolných akcií. Kontrolovanými subjektmi boli okrem MDVRR SR aj NDS, a.s., Slovenská správa ciest, ŽSSK, a.s., Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (BTS), Slovenská agentúra pre

cestovný ruch a Slovenská pošta, a.s. Zámerom kontrol bolo najmä preverenie hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti vynakladania verejných prostriedkov, vrátane prostriedkov EÚ za obdobie rokov 2011 – 2012.

NKÚ SR, v rámci kontroly vybraných oblastí nakladania s verejnými prostriedkami a majetkom štátu (obstaranie a vyradenie majetku, dodávky výpočtovej techniky, poskytovanie softvérových služieb, strážnej služby, zabezpečenie leteniek, dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti), zistil porušenie zákona o účtovníctve pri niektorých dohodách o vykonaní práce, keď ministerstvo nepredložilo doklady preukazujúce vecnú stránku prác vykázaných počas jednotlivých mesiacov, čím nezabezpečilo preukázateľnosť účtovných záznamov. Porušenie iných všeobecne záväzných predpisov nebolo zistené.

Štatistický úrad SR

Kontrolou správnosti zostavenia záverečného účtu **NKÚ SR zistil**, že ŠÚ SR nedodrжал zákon o účtovníctve pri vykonávaní inventarizácie, keď nebola vykonaná v celom rozsahu v súlade so zákonom o účtovníctve.

Ďalej bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách, keď ŠÚ SR nepožiadaval MF SR o rozpočtové opatrenie a zaťažil rozpočet v roku 2013 výdavkami, ktoré nemal zabezpečené v rozpočte na rozpočtový rok 2012.

V rámci kontroly verejného obstarávania bolo zistené nedodržanie princípu rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov a princípu transparentnosti.

Slovenská akadémia vied

V rámci kontroly zostavenia záverečného účtu kapitoly **NKÚ SR zistil porušenie** zákona o účtovníctve tým, že nebola vykonaná inventarizácia pri všetkom majetku, úplne a správne a z vykonanej inventarizácie nebol vypracovaný inventarizačný zápis. Neúplnosť vedenia účtovníctva a nedodržanie náležitostí účtovného dokladu bolo zistené v 9 prípadoch, keď k faktúram neboli priložené príslušné doklady.

Porušenie Zákonníka práce bolo zistené pri dohode o pracovnej činnosti, v ktorej bol dohodnutý rozsah prác na rámec zákona a nebol uvedený rozpis dohodnutých prác.

Tým, že SAV v 7 prípadoch triedila výdavky na nesprávnej podpoložke konala v rozpore s platnou rozpočtovou klasifikáciou a zároveň aj v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

V rámci verejného obstarávania bolo zistené nedodržanie ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní tým, že zmluva nebola s úspešným uchádzačom verejnej súťaže uzatvorená v lehote viazanosti ponúk a kontrolovaný subjekt nemal vypracovanú smernicu o postupe pri vykonávaní verejného obstarávania tovarov, služieb a prác.

Pri vymáhaní pohľadávok v štyroch prípadoch kontrolovaný subjekt nepostupoval v zmysle zákona o správe majetku štátu.

8 Rozpočtové vzťahy Slovenskej republiky a Európskej únie

Všeobecný rozpočet EÚ je určený k financovaniu politiky EÚ, administratívnym výdavkom európskych inštitúcií a na ďalšie účely. Na rozdiel od národných rozpočtov musí byť vždy „vyrovnaný“, t. j. príjmy sa rovnajú výdavkom. Pre členský štát to z pohľadu maximálnej využiteľnosti prostriedkov rozpočtu EÚ znamená, že zatiaľ čo odvody, ktoré platí členský štát do rozpočtu EÚ sú povinné a stanovené, príjmy členského štátu z rozpočtu EÚ závisia od absorpčnej kapacity členského štátu. Absorpčná kapacita znamená snahu o maximálne čerpanie prostriedkov z rozpočtu EÚ, avšak za dodržiavania všetkých stanovených pravidiel, zásad, princípov vrátane riadneho finančného hospodárenia. Posudzovanie a analýza rozpočtových vzťahov EÚ a SR je preto dôležitou súčasťou procesu smerujúceho k zabezpečeniu náležitej absorpčnej kapacity SR využiť fondy EÚ.

8.1 Charakteristika vplyvu prostriedkov Európskej únie na štátny rozpočet

Rozpočet EÚ má predstavovať pre vnútroštátne verejné výdavky pridanú hodnotu pri iniciovaní, podpore a dopĺňaní investícií do tých oblastí, ktoré boli určené ako hlavné ciele politik, ktoré sú jadrom národnej a európskej stratégie. Rozpočtová politika musí preto vytvárať dostatočný fiškálny priestor, aby absorbovala granty EÚ a aby platila národné príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ. Rozpočet SR je v príjmovej i výdavkovej časti ovplyvňovaný vzťahmi so všeobecným rozpočtom EÚ. Pri posudzovaní týchto vzťahov a analyzovaní bilancie medzi objemom prostriedkov, ktoré SR musí odvieť do všeobecného rozpočtu EÚ a objemom prostriedkov, ktoré SR príjme zo všeobecného rozpočtu EÚ je potrebné brať do úvahy tieto charakteristiky a väzby:

- odvody a príspevky ktoré platí SR do rozpočtu EÚ, a to:
 - odvody vlastných zdrojov (založené na DPH, na HND a zahŕňa podiel SR na korekcii Veľkej Británie a podiel SR na korekciách pre Holandsko a Švédsko)
 - odvody tradičných vlastných zdrojov (clo, poľnohospodárske poplatky a odvody z produkcie cukru)
- príjmy a výdavky, ktoré sú rozpočtované, a teda sú zaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu:
 - Záručná sekcia Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EAGGF) (I. programové obdobie)
 - Európsky poľnohospodársky záručný fond (EAGF) (II. programové obdobie)
 - Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka (EAFRD) (II. programové obdobie)
 - Štrukturálne operácie, a to:
 - Štrukturálne fondy (I. a II. programové obdobie)
 - Kohézny fond (I. a II. programové obdobie)
- prostriedky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR.

Miera pozitívneho finančného vplyvu členstva SR v EÚ a finančných možností v priebehu roka 2013 závisela od schopnosti SR maximálne, zákonným a správnym spôsobom využiť disponibilné finančné zdroje z prostriedkov EÚ, nakoľko odvodová povinnosť vo vzťahu k všeobecnému rozpočtu EÚ je presne vymedzená právnym rámcom, a teda je „daná“.

Bilancia medzi prostriedkami, ktoré SR v roku 2013 odvieďa do rozpočtu EÚ a príjmami, ktoré z rozpočtu EÚ získala je čistou finančnou pozíciou SR. Ako bola táto finančná pozícia rozpočtovaná a aká skutočnosť sa dosiahla ukazuje nasledujúca tabuľka:

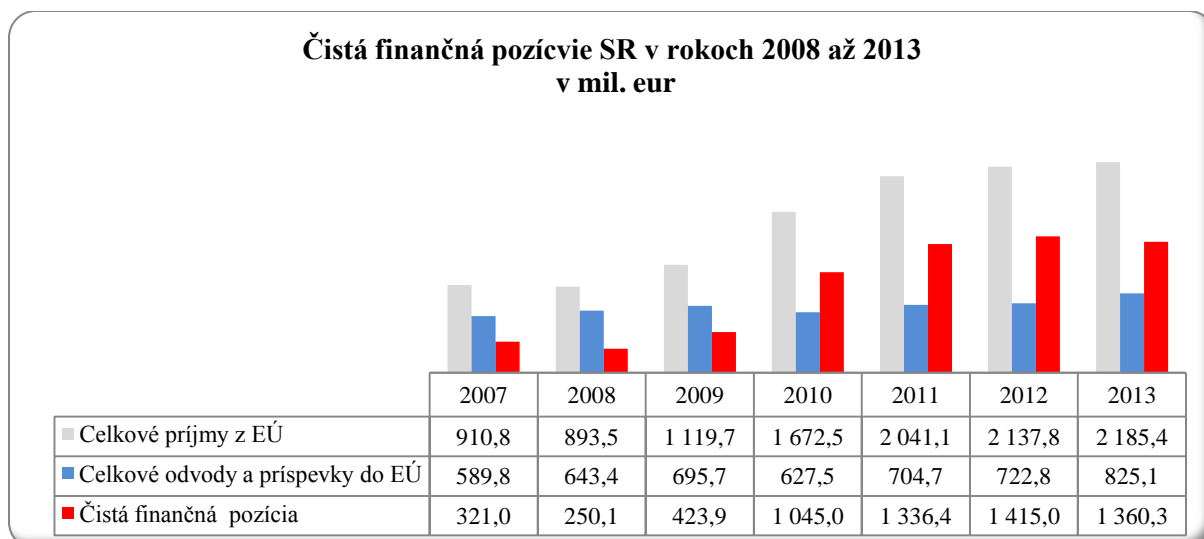
(tis. eur)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
Odvody a príspevky SR spolu	722 831	832 974	882 258	825 098	93,5	-57 160	114,1
Príjmy z rozpočtu EÚ spolu	2 137 849	3 563 657	2 281 967	2 185 358	95,8	-96 609	102,2
z toho:							
▸ Príjmy z EÚ zaradené do príjmov ŠR	2 127 345	3 563 657	2 281 967	2 174 997	95,3	-106 970	102,2
▸ Príjmy z EÚ nezaradené do príjmov ŠR	10 504	-	-	10 361	-	10 361	98,6
Čistá finančná pozícia	1 415 018	2 730 683	1 399 709	1 360 260	97,2	-39 449	96,1

Zdroj: MF SR

Z analýzy údajov vyplýva, že rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré SR v roku 2013 z rozpočtu EÚ skutočne získala a finančnými prostriedkami, ktoré SR do rozpočtu EÚ odvieďa dosiahol sumu 1 360 260 tis. eur. Je to medziročný pokles oproti roku 2012 o 54 758 tis. eur a v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2013 je to menej až o 1 370 423 tis. eur. Znamená to teda, že očakávania SR na čistú finančnú pozíciu za rok 2013, vyjadrené v schválenom rozpočte na rok 2013, naplnili len na 49,8 %. Tieto údaje svedčia o tom, že keby Slovenská republika lepšie čerpala fondy EÚ v roku 2013, stav finančnej pozície SR mohol byť výrazne lepší. Preto je žiaduce zvýšiť dôraz pri riešení problémov a odbúravaní bariér rýchlejšieho čerpania finančných prostriedkov EÚ za účelom maximalizácie finančného prínosu pre SR z jej členstva v EÚ.

Vývoj čistej finančnej pozície SR (príjmy z rozpočtu EÚ, odvody a príspevky do EÚ) za obdobie rokov 2007 až 2013 je znázornený v nižšie uvedenom grafe:

Zdroj: MF SR

8.2 Analýza rozpočtovaných a skutočne získaných prostriedkov z Európskej únie

Prehľad plnenia príjmov z rozpočtu EÚ zaradených do príjmov ŠR je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
Záručná sekcia EAGGF	0	0	0	0	-	0	-
EAGF	317 050	369 020	336 936	334 168	99,2	-2 768	105,4
EAFRD	266 169	218 831	174 546	174 546	100,0	0	65,6
EFF	2 438	3 858	1 082	1 111	102,7	29	45,6
Poľnohospodárske fondy spolu	585 657	591 709	512 564	509 825	99,5	-2 739	87,1
Štrukturálne operácie spolu z toho:	1 541 688	2 971 948	1 769 403	1 665 172	94,1	-104 231	108,0
▸ ŠF I. programové obdobie	31 741	0	15 276	16 919	110,8	1 643	53,3
▸ ŠF II. programové obdobie	1 166 316	1 939 812	1 038 908	978 337	94,2	-60 571	83,9
▸ KF I. programové obdobie	8 869	0	0	5 471	-	5 471	61,7
▸ KF II. programové obdobie	334 762	1 032 136	715 219	664 445	92,9	-50 774	198,5
Spolu príjmy zaradené do príjmov ŠR	2 127 345	3 563 657	2 281 967	2 174 997	95,3	-106 970	102,2

Zdroj: MF SR

Plnenie rozpočtu príjmov, t. j. prostriedkov, ktoré SR v roku 2013 získala z rozpočtu EÚ, bolo na úrovni 95,3 % oproti upravenému rozpočtu. Ale oproti schválenému rozpočtu na rok 2013 je to len 61,0 %, čo preukazuje, že pôvodné očakávania príjmov boli oveľa vyššie. Najväčší podiel na tomto nepriaznivom stave majú štrukturálne operácie II. programového obdobia (2007 - 2013).

Čerpanie prostriedkov EÚ zaradených do výdavkov štátneho rozpočtu a ich percentuálne plnenie vo vzťahu k schválenému a upravenému rozpočtu je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
Záručná sekcia EAGGF	0	0	0	0	-	0	-
EAGF priame platby	311 725	357 020	324 936	324 936	100,0	0	104,2
EAGF – trhovo orient. výdavky	7 402	12 000	12 000	9 707	80,9	-2 293	131,1
EAFRD	266 211	218 831	174 564	174 564	100,0	0	65,6
EFF	2 469	3 858	1 104	1 104	100,0	0	44,7
Poľnohospodárske fondy spolu	587 807	591 709	512 604	510 311	99,6	-2 293	86,8
Štrukturálne operácie spolu z toho:	1 427 542	2 971 948	1 522 960	1 525 465	100,2	2 505	106,9
▸ ŠF I. programové obdobie	2 536	0	0	0	-	0	0,0

Ukazovateľ	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
▸ ŠF II. programové obdobie	1 083 262	1 939 812	975 086	977 591	100,3	2 505	90,2
▸ KF I. programové obdobie	0	0	0	0	-	0	-
▸ KF II. programové obdobie	341 744	1 032 136	547 874	547 874	100	0	160,3
Spolu prostriedky EÚ zaradené do výdavkov ŠR	2 015 349	3 563 657	2 035 564	2 035 776	100	212	101,0

Zdroj: MF SR

Z analýzy výdavkov vyplýva ich celkové plnenie v sume 2 035 776 tis. eur, čo predstavuje 100,0 % upraveného rozpočtu. Avšak v porovnaní so schválených rozpočtom je to len 57,1 % (2 035 776 tis. eur oproti 3 563 657 tis. eur). Očakávaná vyjadrené v schválenom rozpočte sa nenaplnili najmä pri štrukturálnych fondoch II. programového obdobia, pri ktorých sa dosiahlo plnenie len 50,4 % a pri Kohéznom fonde II. programového obdobia len 53,1 %.

Finančná realizácia, ktorá prebiehala v roku 2013 mimorozpočtovým tokom, bola na tieto programy: projekty ISPA/KF, programy Európskej územnej spolupráce II. programového obdobia (Operačný program INTERACT II a Operačný program Slovenská republika – Česká republika), Nórsky finančný mechanizmus, Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru, Švajčiarsky finančný mechanizmu a finančná obálka (prostriedky poskytnuté z rozpočtu EÚ na úhradu cestovných výdavkov súvisiacich s účasťou zástupcov SR na zasadnutiach výborov a pracovných skupín Rady EÚ).

8.3 Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ

Na spolufinancovanie výdavkov na spoločné programy EÚ a SR v rámci poľnohospodárskych fondov a štrukturálnych operácií, t.j. štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu I. a II. programového obdobia sa v roku 2013 rozpočtovali prostriedky ŠR v sume 621 077 tis. eur. Rozpočet bol rozpočtovými opatreniami znížený na sumu 367 119 tis. eur. Skutočné čerpanie bolo vo výške 367 409 tis. eur, čo znamená plnenie na 100,0 % upraveného rozpočtu, ale len 59,2 % schváleného rozpočtu. Tento údaj o percentuálnom plnení k schváleného rozpočtu preukazuje, že sa pôvodne plánovalo výrazne vyššie spolufinancovanie. Je to previazané s nízkym čerpaním prostriedkov EÚ najmä v štrukturálnych operáciách II. programového obdobia.

Spolufinancovanie zo ŠR na použitie prostriedkov EÚ nezaradených do výdavkov ŠR a iných prostriedkov zo zahraničia bolo rozpočtované na rok 2013 v sume 17 930 tis. eur a táto suma bola upravená rozpočtovými opatreniami na 11 097 tis. eur. Skutočné spolufinancovanie v sume 11 097 tis. eur predstavuje 100,0 % upraveného rozpočtu, ale len 61,9% schváleného rozpočtu na rok 2013 (17 930 tis. eur).

Spolufinancovanie však ako jeden zo základných predpokladov poskytovania prostriedkov EÚ pre SR možno zhodnotiť ako primerané a pomerné k čerpaniu prostriedkov EÚ.

8.4 Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k prostriedkom EÚ

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti dospel k záveru, že medzi kľúčové riziká, ktoré ovplyvňujú čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR patrí predovšetkým:

- administratívna náročnosť prípravy a predkladania príslušnej dokumentácie,
- zložité preukazovanie oprávnenosti výdavkov,
- nedostatočné využívanie zjednodušení, ktoré umožnila Európska komisia,
- problémy spojené s verejným obstarávaním a jeho kontrolou,
- nedostatočná pripravenosť projektovej dokumentácie veľkých dopravných projektov,
- problémy súvisiace s environmentálnymi požiadavkami, ako napr. posudzovanie vplyvov projektov na dotknuté územia sústavy NATURA 2000 a s tým súvisiace predlžovanie schvaľovania veľkých projektov.

Situácia v čerpaní prostriedkov EÚ je neuspokojivá. V ďalšom texte uvádzame základné údaje o čerpaní záväzku Európskej únie k 27.12.2013 a pre možnosť porovnania v zátvorkách stav k 16.05.2014. K 27.12.2013 bolo čerpanie na 11 operačných programov Národného strategického referenčného rámca v sume 6,1 mld. eur (6,4 mld.), čo z celkového záväzku 11,5 mld. eur predstavuje len 51,6 % (54,1 %). Znamená to, že za nadchádzajúcich 19 mesiacov musí SR vyčerpať takmer rovnakú sumu, akú vyčerpalo za predchádzajúcich sedem rokov (t. j. za roky 2007 – 2013). Pritom v niektorých OP, kde je situácia v čerpaní podpriemerná, to bude ešte viac. Sú to tieto operačné programy: Vzdelávanie s čerpaním na úrovni 39,0 % (43,8 %), Životné prostredie 44,4 % (46,9 %), Výskum a vývoj 45,5 % (51,3 %), Informatizácia spoločnosti 46,2 % (48,1 %), Doprava 48,0 % (49,0 %) a Konkurencieschopnosť a hospodársky rast 48,3% (49,3 %).

Aktuálny nepriaznivý stav využívania finančných prostriedkov zo záväzku Európskej únie pre SR pre programové obdobie 2007 – 2013 svedčí o tom, že nebola dostatočne využitá príležitosť poučiť sa z chýb z prvého programového obdobia 2004 – 2006, eliminovať ich a zabezpečiť maximálne využitie alokovaných finančných zdrojov.

NKÚ SR považuje za nevyhnutné mobilizovať všetky zložky zapojené do systému riadenia, financovania a kontroly finančných prostriedkov EÚ, s cieľom rozpracovať časový plán čerpania na nadchádzajúce dva roky oprávnené na financovanie, prijať systémové opatrenia na plnenie tohto plánu, aby sa zabezpečilo maximálne využitie alokovaných finančných zdrojov.

Podľa NKÚ SR napriek niektorým pozitívnym zmenám v zjednodušení implementácie rozpočtu EÚ v súčasnom viacročnom finančnom rámci na roky 2007 až 2013, súčasný systém implementácie prostriedkov je stále značne zložitý, striktný a administratívne náročný. Pre nadchádzajúce tretie programové obdobie na roky 2014 až 2020 Európska komisia navrhla racionalizáciu programov a využívanie zjednodušených mechanizmov a postupov implementácie s cieľom zabezpečiť efektívne použitie prostriedkov EÚ. Tento postup môže napomôcť k zlepšeniu využívania fondov EÚ, avšak za predpokladu zabezpečenia spoľahlivého fungovania systémov riadenia a kontrol osobitne v oblastiach, v ktorých je vyššie riziko chýb a nezrovnalostí.

9 Zhodnotenie hospodárenia obcí a vyšších územných celkov

Rozpočty obcí (vrátane obcí so štatútom miest) a VÚC sa zostavujú v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a tvorili základný nástroj finančného hospodárenia v rozpočtovom roku 2013, ktorými sa riadi financovanie ich úloh a funkcií. Rozpočty obcí a VÚC sú súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy.

Súčasťou rozpočtov obcí a rozpočtov VÚC boli rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcami alebo VÚC, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých sú zakladateľmi.

Rozpočty obcí a VÚC obsahovali aj zámery a ciele, ktoré obce a VÚC realizovali z výdavkov svojich rozpočtov.

Zostavenie rozpočtov obcí a VÚC vychádzalo predovšetkým z viacročného rozpočtu, z určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu ustanovených zákonom o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a zo schválených finančných vzťahov štátneho rozpočtu k rozpočtom územných samospráv.

Vláda SR, ZMOS, ako aj združenie samosprávnych krajov v SR (SK8) prijali Memorandum o spolupráci pri uplatňovaní rozpočtovej politiky orientovanej na zabezpečenie finančnej stability verejného sektora na rok 2013. Cieľom memoranda bolo v oblasti konsolidácie verejných financií zabezpečiť zníženie deficitu verejných financií na 2,9 % HDP v roku 2013 tak, aby Slovensko dodržalo svoje záväzky voči EÚ vyplývajúce z Paktu stability a rastu.

Samosprávne kraje sa v memorande zaviazali v rámci svojej rozpočtovej politiky podieľať sa na konsolidácii rovnakým podielom 4,0367 % zo schválených bežných rozpočtov roku 2012. Podiel konsolidácie za všetky samosprávne kraje predstavoval 38 943 000 eur.

ZMOS sa v rámci memoranda zaviazalo, že obce v roku 2013 znížia osobné výdavky vo výške 5 % oproti predchádzajúcemu roku a znížia výdavky na nákup tovarov a služieb o 10 % oproti rozpočtu roku 2012.

Predmetná úprava sa však týka obcí kde počet obyvateľov dosiahne viac ako 2000. Obce s počtom obyvateľov do 2 000 by osobné výdavky a výdavky na tovary a služby mali čerpať vo výške schváleného rozpočtu na rok 2012.

Vzhľadom na to, že obce dosiahli plánovaný prebytok hospodárenia podľa rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015, pri zohľadnení určitého výpadku DPFO, považuje MF SR memorandum zo stany obcí za splnené.

Memorandum podpísané medzi vládou a združením SK8 v oblasti dodržania celkových kapitálových výdavkov, s cieľom nemeniť sumy prijatých úverov, kapitálových výdavkov, výdavkov na splácanie istín a zmenu stavu záväzkov a pohľadávok podľa podkladov za VÚC, ktoré boli predložené MF SR pri prijímaní memoranda je možné zhodnotiť tak, že memorandum bolo v zásade splnené.

9.1 Vzťahy štátneho rozpočtu k územnej samospráve

Návrh záverečného účtu obcí a VÚC za rok 2013 vychádzal z údajov finančných výkazov FIN 1-04 k 31.12.2013, ktoré predložili obce a VÚC Ministerstvu financií SR. Vzhľadom na to, že termín na prerokovanie a schválenie záverečných účtov obcí a VÚC je 30. 06. roka nasledujúceho po ukončení rozpočtového roka, boli použité čiastkové stanoviská k návrhu ŠZÚ za rok 2013, ktoré neboli v zastupiteľstvách obcí a VÚC z tohto dôvodu prerokované a schválené.

Obce a VÚC sledovali v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa schváleného rozpočtu a v prípade potreby vykonali zmeny vo svojich rozpočtoch. Zmeny rozpočtu vrátane zmeny programov obcí a VÚC schvaľovali orgány obce alebo VÚC. O vykonaných zmenách rozpočtu formou rozpočtových opatrení viedli operatívnu evidenciu.

NKÚ SR poukazuje na pretrvávajúce riziko možného nesúladu predložených údajov vo finančných výkazoch v rámci záverečných účtov obcí, ako aj následne záverečných účtov VÚC. Vyplyva to napr. z nesprávneho, resp. z neúplného rozpočtu.

V rozpočtovom roku 2013 boli poskytnuté finančné prostriedky subjektom územnej samosprávy formou bežných a kapitálových transferov v sume 1 581 618 tis. eur, z toho obciam 1 125 684 tis. eur a VÚC 455 934 tis. eur.

V roku 2013 bolo do rozpočtov VÚC poskytnutých 455 934 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery predstavovali sumu 410 544 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 45 390 tis. eur. V porovnaní s rokom 2012 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov menej o 12 984 tis. eur.

V roku 2013 bolo do rozpočtov obcí poskytnutých 1 125 684 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 823 438 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 302 246 tis. eur. V porovnaní s rokom 2012 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov menej o 16 062 tis. eur.

9.1.1 Vzťahy štátneho rozpočtu k rozpočtom obcí

Poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol do rozpočtov obcí sú uvedené v nasledujúcej tabuľke :

(v tis. eur)

Kapitola	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
Úrad vlády SR	3 345	0	5 071	5 063	99,8	-8	151,4
Ministerstvo vnútra SR	16 526	12 492	697 983	697 982	100,0	-1	4223,5
Ministerstvo životného prostredia SR	115 461	69 334	121 793	121 793	100,0	0	105,5
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	658 717	650 305	10 978	10 978	100,0	0	1,7
Ministerstvo zdravotníctva SR	3 005	0	1 770	1 770	100,0	0	58,9
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	58 017	15 166	76 185	72 856	95,6	-3 329	125,6
Ministerstvo hospodárstva SR	23 460	49 300	14 043	14 043	100,0	0	59,9
Ministerstvo kultúry SR	2 780	1 024	2 666	2 629	98,6	-37	94,6
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	220 763	410 005	141 893	141 917	100,0	24	64,3

Kapitola	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
Ministerstvo dopravy, výstavby a region. rozvoja SR	24 001	20 234	34 040	34 040	100,0	0	141,8
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	288	0	0	342	x	342	118,8
Všeobecná pokladničná správa	15 383	26 506	22 376	22 271	99,5	-105	144,8
Spolu	1 141 746	1 254 366	1 128 798	1 125 684	99,7	-3 114	98,6

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že na celkovej sume poskytnutých grantov a transferov do rozpočtov obcí mal v roku 2013 najväčší podiel transfer z kapitoly MV SR, ktoré na tento účel vynaložilo 697 982 tis. eur. Podstatná časť z týchto prostriedkov bola určená na predškolskú výchovu a základné vzdelanie. V porovnaní s rokom 2012 prišlo u MV SR k navýšeniu poskytnutých grantov a transferov obciam o 681 456 tis. eur. Uvedenú sumu predstavovali finančné prostriedky poskytované pôvodne z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva a ostatných kompetencií na úseku školstva v pôsobnosti obcí v súvislosti s vládou prijatým programom ESO.

Druhou najvýznamnejšou položkou bol transfer z kapitoly MPRV SR, kde prišlo k zníženiu pôvodne schváleného rozpočtu o 268 112 tis. eur, nakoľko časť prostriedkov bola presunutá do rozpočtu inej kapitoly a taktiež bol uskutočnený presun prostriedkov na iné položky ekonomickej klasifikácie. Z celkovej sumy 141 917 tis. eur najväčšia časť prostriedkov smerovala do všeobecnej pracovnej oblasti, zostatok najmä do oblasti poľnohospodárstva.

V roku 2013 boli obciam schválené dotácie z kapitoly VPS v sume 26 506 tis. eur na financovanie zariadení sociálnych služieb. V priebehu rozpočtového roka bol rozpočet dotácií obciam v kapitole VPS upravený na sumu 22 376 tis. eur. V skutočnosti boli obciam zo štátneho rozpočtu z uvedenej kapitoly poskytnuté finančné prostriedky v celkovej sume 22 376 tis. eur, vrátane 105 tis. eur vrátených ako nepoužité prostriedky v roku, v ktorom boli poskytnuté. Z uvedenej sumy podstatnú časť predstavovala dotácia obciam a mestám na zabezpečenie zvýšenia plátov zamestnancov regionálneho školstva vo výške 16 930 tis. eur.

Podľa zákona o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy z celkového výnosu DPFO je príjmom rozpočtov obcí 65,4 % z DPFO. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí daňovými úradmi bol vykonaný vo výške 1 227 252 tis. eur.

Objektom analýzy rozpočtov obcí a miest v súvislosti s vypracovaním stanoviska NKÚ SR k ŠZÚ za rok 2013 boli krajské mestá, vybrané okresné mestá a 17 obcí. Nedostatky zistené v oblasti rozpočtového hospodárenia v roku 2013 sa vyskytovali v takej miere, že ich možno zovšeobecniť. Ide predovšetkým o zistenia v oblasti dodržiavania zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a územnej samosprávy, zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní.

V oblasti nakladania s majetkom je dlhodobým problémom vysporiadanie pozemkov a miestnych komunikácií obcí. Nedôsledný je aj výkon vnútornej finančnej kontroly.

Pri kontrole dlhovej politiky bolo pri viacerých obciach zistené prekročenie 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka.

9.1.2 Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom

Poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol do rozpočtov VÚC sú uvedené v nasledujúcej tabuľke :

(v tis. eur)

Kapitola	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013		Skutočnosť 2013	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2013/2012
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
Úrad vlády SR	263	0	189	187	98,9	-2	71,1
Ministerstvo vnútra SR	11	0	230	229	99,6	-1	2081,8
Ministerstvo životného prostredia SR	9 752	0	13	13	100,0	0	0,1
Ministerstvo financií SR	3 984	0	14 214	14 214	100,0	0	356,8
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	393 840	404 473	392 796	392 796	100,0	0	99,7
Ministerstvo zdravotníctva SR	2 899	1 966	1 094	1 093	99,9	-1	37,7
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	1 026	0	1 996	1 989	99,6	-7	193,9
Ministerstvo hospodárstva SR	88	0	13	13	100,0	0	14,8
Ministerstvo kultúry SR	2 551	0	2 449	2 392	97,7	-57	93,8
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	53 334	0	33 012	33 012	100,0	0	61,9
Ministerstvo dopravy, výstavby a region. rozvoja SR	86	0	90	90	100,0	0	104,7
Všeobecná pokladničná správa	1 084	0	9 906	9 906	100,0	0	913,8
Spolu	468 918	406 439	456 002	455 934	99,9	-68	97,2

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že na celkovej sume grantov a transferov zo ŠR do rozpočtov VÚC mal v roku 2013 najväčší podiel transfer z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, vo výške 392 796 tis. eur. Z tejto sumy smerovala podstatná časť na prenesený výkon v oblasti stredoškolského vzdelávania (387 723 tis. eur) a ostatné výdavky v sume 5 073 tis. eur (z toho kapitálové prostriedky 618 tis. eur). V roku 2012 transfer Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR predstavoval sumu 393 840 tis. eur.

Druhou najvýznamnejšou položkou bol transfer z kapitoly MPRV SR, kde pôvodne nebol schválený žiadny transfer pre VÚC.

V kapitole VPS neboli na rok 2013 taktiež pôvodne schválené žiadne transfery pre VÚC. Rozpočtovými opatreniami bol upravený rozpočet dotácií nadväzne na uznesenia vlády SR na sumu 9 906 tis. eur a v tejto čiastke bolo aj skutočné čerpanie upraveného rozpočtu k 31. 12. 2013.

Podľa názoru NKÚ SR významným zásahom, ktorý od roku 2012 výrazne ovplyvňuje príjmovú stránku rozpočtov VÚC je zmena percentuálneho výnosu DPFO (pokles z úrovne 23,5 % v roku 2011 na úroveň 21,9 % od roku 2012). Vplyv uvedenej zmeny pretrvával aj v roku 2013.

Porovnaním údajov v schválených rozpočtoch VÚC v pôvodnej podobe vo vzťahu k upraveným rozpočtom boli zaznamenané odchýlky na príjmovej aj výdavkovej časti rozpočtov.

Z údajov, týkajúcich sa plnenia rozpočtov jednotlivých samosprávnych krajov za rok 2013 vyplýva, že v šiestich samosprávnych krajoch bol celkový hospodársky výsledok po vylúčení finančných operácií prebytok, v dvoch samosprávnych krajoch bol zaznamenaný schodok.

9.2 Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k obciam a VÚC

NKÚ SR sa v rámci kontrolnej činnosti zamerail na efektívnu verejnú správu a spokojného občana v oblasti samosprávy. Kontroly boli vykonané vo vybraných okresných a krajských mestách na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, pri hospodárení a nakladaní s majetkom štátu a územnej samosprávy.

Kontrolou NKÚ SR boli zistené nedostatky, kedy kontrolovaný subjekt:

- nesprávne členil rozpočet na bežné príjmy a výdavky, kapitálové príjmy a výdavky a finančné operácie,
- rozpočet nebol zostavený ako vyrovnaný alebo prebytkový,
- do celkových príjmov a výdavkov zahrnul nesprávne aj výdavkové finančné operácie,
- do rozpočtu nezahrnul aj rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti či splácanie istiny z úveru,
- po schválení rozpočtu nevykonával jeho rozpis na rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti,
- v priebehu roka nesledoval vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a nevykonával v prípade potreby zmeny v rozpočte, príp. vykonával zmeny vo svojom rozpočte v rozpore so zákonom alebo vykonal zmenu rozpočtu v hodnotách finančných prostriedkov, ktoré neschválilo obecné zastupiteľstvo,
- nevykonával operatívnu evidenciu o rozpočtových opatreniach,
- nesprávne vyčíslil výsledok rozpočtového hospodárenia,
- do schválenia rozpočtu počas rozpočtového provizória nesplnil zákonom stanovené podmienky vo výške 1/2 celkových výdavkov rozpočtu za predchádzajúci rok, po schválení rozpočtu nezúčtoval rozpočtové príjmy a výdavky uskutočnené počas provizória s rozpočtom obce a počas provizória poskytol dotáciu občianskemu združeniu,
- použil rozpočtové prostriedky na účel, na ktorý nebol v rozpočte schválený, čím zároveň nezabezpečil, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedala rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte,
- poskytol dotáciu, ktorá nebola rozpočtovo krytá,
- čerpal výdavky nad rámec schváleného rozpočtu,
- použil prostriedky peňažného fondu bez toho, aby o tom rozhodlo obecné zastupiteľstvo,
- kapitálový výdavok uhradil z bežných výdavkov,
- nevytvoril rezervný fond, príp. ho vytvoril v nesprávnej výške,
- poskytol preddavky, ktoré neboli zmluvne dohodnuté,
- nepoužili prostriedky rozpočtu hospodárne, efektívne a účinne.

V oblasti dlhovej služby bolo kontrolou NKÚ SR zistené, že kontrolované subjekty porušovali zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nesprávnym vykázaním výšky dlhu v účtovných a finančných výkazoch či použitím návratných zdrojov financovania na úhradu bežných výdavkov. Vo viacerých prípadoch bolo zistené neplnenie si povinností hlavného/mestského kontrolóra v oblasti kontroly splnenia podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania.